

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา

สารนิพนธ์
ของ
เมลดา รัตนวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2556

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา

สารนิพนธ์
ของ
เมลดา รัตน์วงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา

บทคัดย่อ
ของ
เมลดา รัตนวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2556

เมลดา รัตนางศ์. (2556).การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์ ดร.จรรุวรรณ พลอยดวงรัตน์.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และ หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัยในโรงเรียนชลประทานวิทยาจำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ใช้สูตรของ เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดูอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการศึกษาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษาด้านการระดมทรัพยากร และด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา รายได้ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไม่ต่างกัน ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์การ การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยด้านองค์การมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

A STUDY ON RELATION OF ORGANIZATION FACTORS AND PARTICPATION
OF GUARDLAN IN MANAGEMENT OF EARLY CHILCHOOD EDUCATION
IN CHOUPRATHANWITAYA SCHOOL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at SrinakharinwirotUniversity

May 2011

Maelada Rattanaovong. (2013). *The study of relationship between organization factor and participation of guardians in primary study arrangement of Chonprathan Wittaya School*. Thesis, graduate studies (study management), Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University, Advisor of the project: Dr. Jaruwan Ployduangrat.

Purpose of this research is to study and compare level of participation of guardians in primary study management classified by level of study, income, career, and look for relationship between organization factor and study management.

Samples were 291 guardians's primary students of Chonprathan Wittaya School. The research instruments were forms of scale of 5 levels of valuation. Reliability for the entire study was .90. Statistics of data analysis were: percentage, means, one-way analysis of variance of standard deviation and Pearson correlation coefficient.

The research findings were as follows:

1. Overall level of participation of guardians in primary study management of Chonprathan Wittaya School was very good. When considered by aspects, nurturing was the highest level. Learning management at home and communication were averaging at significant levels. Volunteer for education development in terms of resource mobilization and decision were average level.

2. Comparison for participation of guardians in primary study management of Chonprathan Wittaya School, was:

Guardians with different levels of education and income had no difference of primary study management. While guardians with different level of career had significant level of difference of primary study management in term of statistics at .05.

3. Result of analysis between organization factor and guardians' participation of primary study management indicated that by overall, organization factor had low level of positive relationship with guardians' participation of primary study management with significance in statistics at .01.

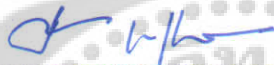
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา ของ เมลดา รัตนวงศ์ ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

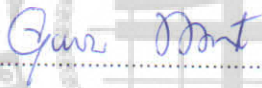
(อาจารย์ ดร. จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

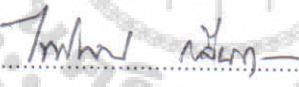
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

คณะกรรมการสอบ

(อาจารย์ ดร. จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์)

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร.บุญจันทร์ สีสันต์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูง เกิดจากความเมตตาและกรุณาอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.จากรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และเปิดโอกาสในการเรียนรู้การจัดทำสารนิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณกรรมการสอบสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ และอาจารย์ ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการตรวจแก้ข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบูลย์ อ่อนมั่ง อาจารย์วัดและประเมินผลการศึกษา อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดร.ปรียานุช สถาวรมณี ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสีชมพู อาจารย์ สุรัสวดี จันทร์กุล ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 และอาจารย์สุชาติ ทรงประกอบ หัวหน้าส่วนงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนชลประทานวิทยา ที่ได้กรุณาตรวจสอบให้คำแนะนำในการจัดทำเครื่องมือในการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนชลประทานวิทยาที่ได้กรุณาเอื้อเฟื้อสถานที่ในการวิจัยและกราบขอบพระคุณผู้ปกครองนักเรียนทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตรการบริหารการศึกษา ซึ่งทำให้ผู้วิจัยรู้ว่าการศึกษาระดับมหาบัณฑิตของผู้วิจัยมิได้สิ้นสุดลงเพียงการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จเท่านั้น หากแต่ผู้วิจัยได้ซึมซับกระบวนการวิจัยที่เรียนรู้สืบเนื่องต่อไปอย่างไม่รู้ที่สิ้นสุด และนำความรู้ไปยังประโยชน์แก่ผู้อื่นและสังคมต่อไป

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครูบาอาจารย์ทุกท่านที่เคยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆที่เป็นผู้ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย รวมทั้งเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนการศึกษาในระดับปริญญาโท ทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษาสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพแห่งนี้จนสำเร็จ ขอขอบคุณครอบครัว พี่น้อง เพื่อนๆทุกคนที่มีได้เอ่ยนาม ณ ที่นี้ และลืมเสียไม่ได้คือขอบคุณเพื่อนๆสาขาการบริหารการศึกษาทุกคน

เมลดา รัตนางศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนชลประทานวิทยา	14
ความสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542	16
การจัดการศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546	18
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	29
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย	40
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย	62
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยองค์การ	77
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม	79
3 วิธีดำเนินการวิจัย	83
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	83
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	84
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	84
การเก็บรวบรวมข้อมูล	85
การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	85
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	86

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	88
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	88
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	88
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	114
สรุปผลการวิจัย	115
อภิปรายผล	116
ข้อเสนอแนะ	121
บรรณานุกรม	123
ภาคผนวก	138
ภาคผนวก ก	139
ภาคผนวก ข	141
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	148

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	83
2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา	89
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา โดยรวมและรายด้าน	90
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการอบรมเลี้ยงดู โดยรวมและรายข้อ	91
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวมและรายข้อ	92
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาด้านอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายข้อ	93
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้านโดยรวมและรายข้อ	94
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการตัดสินใจโดยรวมและรายข้อ	95
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการระดมทรัพยากร โดยรวมและรายข้อ	96
10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนชลประทานวิทยา โดยรวมและรายด้าน	97
11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน	98
12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการบริหารงานของผู้บริหาร โดยรวมและรายด้าน	99

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายด้าน	100
14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านผลงานของโรงเรียนโดยรวม และรายด้าน	101
15 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน	102
16 ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการอบรมเลี้ยงดูจำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่	103
17 ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่	104
18 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจำแนกตามรายได้ โดยรวมและรายด้าน	105
19 ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่.....	106
20 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน	107
21 ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่	108
22 ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการอาสาเพื่อพัฒนาการศึกษา จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่	109
23 ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่	109
24 ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการระดมทรัพยากร จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่	110
25 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโพดัดโมเมนต์ (Pearson Product Moment Correlation of Coefficient) ระหว่างปัจจัยด้านองค์การ กับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	111

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	12
--------------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งด้านวิทยาการและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพังต้องร่วมมือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันการดำรงชีวิตของคนในแต่ละประเทศมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันมากขึ้นมีความร่วมมือในการปฏิบัติการกิจและแก้ปัญหาต่างๆร่วมกันมากขึ้นในขณะเดียวกันสังคมโลกในยุคปัจจุบันเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารทำให้คนต้องคิดวิเคราะห์แยกแยะและมีการตัดสินใจที่รวดเร็วเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นสิ่งเหล่านี้นำไปสู่สถานการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรมระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษาคุณภาพของการจัดการศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้สำคัญประการหนึ่งสำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลกของแต่ละประเทศประเทศที่จะอยู่รอดได้หรือคงความได้เปรียบก็คือประเทศที่มีอำนาจทางความรู้และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2555: 3)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 1 มาตรา 8(2) “การจัดการศึกษายึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามาตรา 9(6) กระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชนองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นๆ” และหมวด 4 มาตรา 24(6) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานการณ์มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 6–29) กล่าวได้ว่าการศึกษาไทยมุ่งเน้นให้มีการกระจายอำนาจทางการศึกษาเป็นการให้โอกาสกับประชาชนในระดับท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาในชุมชนของตนเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางแผนจัดการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า “การจัดการศึกษาเป็นของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน” (ราไพ โคมุก. 2545: 1)

ในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 21 มีแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารการจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและเรียนรู้ให้มากขึ้น เพื่อร่วมพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนในรูปแบบหลากหลาย โดยปรับปรุงกลไกรองรับการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้ยืดหยุ่นและมีความคล่องตัว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2555: ออนไลน์)การมีส่วนร่วมจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหาร เนื่องจากทุกองค์กรในสังคมจะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) การมีส่วนร่วมนับว่าเป็นกุญแจสำคัญในการ

แก้ปัญหาความยุ่งยากต่างๆทางการศึกษาของรัฐ คณะกรรมการการศึกษาโดยลำพังไม่สามารถเผชิญปัญหาความท้าทายต่างๆ ได้แต่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ ยุทธศาสตร์ที่สามารถถึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในทุกขั้นตอนของการปฏิรูปการศึกษา (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2555: ออนไลน์)

การให้ความสำคัญในด้านการศึกษาคือเป็นความจำเป็นเร่งด่วนสำหรับทุกประเทศสำหรับในประเทศที่พัฒนาแล้วล้วนแต่เป็นประเทศที่มีประชาชนได้รับการพัฒนาด้านการศึกษาที่ดีมาก่อนแล้วค่อยมุ่งพัฒนาในด้านอื่น ๆต่อไปเหตุนี้เองทำให้ทุกภาคส่วนก็เริ่มมีความตระหนักให้ความสำคัญมากขึ้นและปรากฏภาพความชัดเจนขึ้นเมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครององค์กรหน่วยงานต่างๆในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและพัฒนาด้านการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการให้สังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองชุมชนทุก ๆฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพซึ่งสาระและหลักการดังกล่าวล้วนแล้วมีการระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติทั้งสิ้น

การมีส่วนร่วมคือการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมตั้งแต่การศึกษาปัญหาการวางแผนดำเนินการตัดสินใจการแก้ไขปัญหาและการประเมินร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมคือหลักร่วมคิดร่วมทำร่วมตรวจสอบร่วมรับผิดชอบความหมายของการมีส่วนร่วมเป็นการกระทำร่วมกันของบุคคลในกระบวนการ (ฉลาด จันทรสุมบัติ. 2553: 176) การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนเป็นการสร้างคุณค่าการศึกษาให้กับเด็กและสังคม ซึ่งหมายถึงการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และ โรงเรียน ในการสร้างสรรค์พัฒนาการเด็กให้เต็มศักยภาพ ทำให้การจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมนั้นมีหลายรูปแบบทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับครูและโรงเรียนจะเลือกใช้ตามความเหมาะสม ทางกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่ส่งเสริมสนับสนุนให้พ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วยการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปสถานศึกษาที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา เป็นการกระจายอำนาจให้สถานศึกษา ผู้บริหารครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษาและพัฒนาการจัดการศึกษาในหลายๆด้าน จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ โดยความเชื่อที่ว่า การตัดสินใจในการจัดการศึกษาที่ดีที่สุด ควรจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุดมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ปัจจุบันการจัดการศึกษาถึงแม้จะมีคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีบทบาทในการทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาก็ตาม แต่การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของพ่อแม่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังเป็นการให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน วัสดุ และอุปกรณ์ทางการศึกษา(พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์.2549:1-2)การบริหารการมีส่วนร่วม (Participative

Management: PM) เป็นการดำเนินการของฝ่ายที่จะจูงใจให้โอกาสแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะร่วมคิดร่วมตัดสินใจและร่วมพัฒนางานด้วยความเต็มใจอุทิศแรงกายแรงใจมุ่งมั่นต่องานเสมือนว่าตนเป็นเจ้าขององค์กรนั้น (สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์. 2547: 187 - 188) ตั้งแนวคิดของอำนาจ บุญทวี (2546: 22-23) สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมขึ้นตอนคือ 1) มีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่2) ร่วมคิดค้นและหาวิธีการเพื่อแก้ปัญหาของชุมชน 3) ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด4) ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้และ 5) ร่วมควบคุมติดตามประเมินผลเช่นเดียวกับเอปัสโตน (U.S. Department of Education. 2000: 2) ที่กล่าวว่า โครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน 6 แบบคือ 1) การอบรมเลี้ยงดู2) การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน3) งานอาสาสมัครเพื่อการศึกษา 4) การจัดระบบการเรียนการสอนที่บ้าน 5) การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและ 6) การเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากรสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2555: ออนไลน์)กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมี 6 แบบคือ 1) การอบรมเลี้ยงดู 2) การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน 3) อาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา 4) การจัดบรรยากาศเรียนรู้ที่บ้าน 5) การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน 6) การเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากร

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าแนวทางการจัดการศึกษาในปัจจุบันนั้นได้เน้นให้เกิดการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะรูปแบบคณะกรรมการโดยเชื่อว่าผลของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะแก้ปัญหาและนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดผลที่ได้รับจากการที่พ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าใจระบบการบริหารโรงเรียนมากขึ้นมีโอกาสเปลี่ยนแปลงบทบาทเป็นผู้ให้การสนับสนุนโรงเรียนด้วยการเป็นวิทยากรและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิรู้สึกว่าตนเองมีประโยชน์ต่อโรงเรียนในส่วนของครูจะพบบทบาทใหม่คือนอกจากจะเป็นผู้สอนแล้วก็ยังเป็นผู้สนับสนุนครอบครัวของนักเรียนและชุมชนพร้อมทั้งเกิดภาวะผู้นำขึ้นกับคนในชุมชนดังนั้นจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ควรยึดหลักสำคัญดังนี้คือต้องมีความตั้งใจจริงดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมงานทุกด้าน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางชุมชน มีความอดทนและมุ่งมั่นในการทำงานและต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี ตลอดจนศึกษาและเรียนรู้วิถีของชุมชน (พิสิฐ พิษณานนท์. 2555: ออนไลน์)

โรงเรียนชลประทานวิทยาเป็นโรงเรียนเอกชนที่มีการบริหารจัดการภายใต้การบริหารงานของกรมชลประทาน ดำเนินการในฐานะเป็นโรงเรียนราษฎร์ โดยจัดการศึกษาตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้ให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและชุมชนร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพจัดทำสาระของหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวชุมชนและท้องถิ่นอีกทั้งยังมีส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ได้แก่จัดให้มีการปฐมนิเทศผู้ปกครองของนักเรียนในวันเปิดภาคเรียน เชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมชมโรงเรียน เชิญผู้ปกครองมาร่วมแก้ไขปัญหา

บางอย่างเกี่ยวกับตัวเด็กให้ครูไปเยี่ยมผู้ปกครองและนักเรียนที่บ้านเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน และมีความสนิทสนมซึ่งกันและกันและให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนซึ่งทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครอง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ร่วมกัน เป็นการระดมสมอง ระดมกำลัง ระดมความคิดเห็น เพื่อพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นการแสดงให้เห็นถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านโรงเรียน และชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับปฐมวัย จะต้องให้ความสำคัญกับการนำพ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามา มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพของเด็ก ซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครองจะมีส่วนช่วยให้เด็กได้รับพัฒนาที่เหมาะสมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เพราะพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูต่างเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเด็ก และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะหล่อหลอมให้เด็กเติบโตขึ้นตามทิศทางที่ต้องการของสังคม ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของเด็กปฐมวัยสามารถช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ให้เด็กได้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองนั้นมีผลต่อความสำเร็จทั้งทางด้านการศึกษาและมีผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิตของเด็กเนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองถือเป็นครูคนแรกของเด็กในการอบรมสั่งสอนทั้งทางด้านการสอนอ่านการกล่อมเกลาคณะคุณธรรมจริยธรรมนอกจากนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองยังมีบทบาทในการร่วมมือกับทางโรงเรียนเพื่อพัฒนาเด็กให้มีความรู้ความสามารถและมีพัฒนาการต่าง ๆ เติบโตตามศักยภาพและความสามารถของเด็กเองที่บ้านให้มีความต่อเนื่องจากทางโรงเรียนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัย จึงมีความสนใจในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดและเป็นบุคคลสำคัญที่สุดของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองในเรื่อง ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ และปัจจัยด้านองค์การ 4 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การบริหารงานของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนของครู และผลงานของโรงเรียน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการระดมทรัพยากร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ

3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียน นำไปปรับปรุงการบริหารจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนของตนเองที่มีความบกพร่องให้ดียิ่งขึ้น

2. ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัยในโรงเรียนชลประทานวิทยา ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,200 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัยในโรงเรียนชลประทานวิทยา ปีการศึกษา 2555 โดยกำหนดตามตารางเคร์จซี่; และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นเป็นชั้น แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

1.1 ระดับการศึกษา

1.1.1 มัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า

1.1.2 ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา

1.1.3 ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี

1.2 รายได้

1.2.1 ไม่เกิน 7,500 บาท

1.2.2 7,501 - 10,000 บาท

1.2.3 มากกว่า 10,001 บาท

- 1.3 อาชีพ
 - 1.3.1 รับราชการ/พนักงานของรัฐ
 - 1.3.2 รัฐวิสาหกิจ
 - 1.3.3 รับจ้าง
 - 1.3.4 ธุรกิจส่วนตัว
- 1.4 ปัจจัยด้านองค์การ
 - 1.4.1 สภาพแวดล้อมของโรงเรียน
 - 1.4.2 การบริหารงานของผู้บริหาร
 - 1.4.3 การจัดการเรียนการสอนของครู
 - 1.4.4 ผลงานของโรงเรียน

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา แบ่งออกเป็น 6 ด้าน

- 2.1 การอบรมเลี้ยงดู
- 2.2 การติดต่อสื่อสาร
- 2.3 การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา
- 2.4 การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน
- 2.5 การตัดสินใจ
- 2.6 การระดมทรัพยากร

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัยให้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงนิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง กิจกรรมความร่วมมือระหว่าง พ่อแม่ ผู้ปกครอง กับโรงเรียนเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ให้มีบทบาทต่อการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังต่อไปนี้ การอบรมเลี้ยงดู การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจและ การระดมทรัพยากร ซึ่งทั้ง 6 ด้านมีความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษามีสาระสำคัญดังนี้

1.1 การอบรมเลี้ยงดูหมายถึงผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่บุตรหลานในเรื่องการรับประทานอาหาร การขับถ่าย การเล่น การทำความสะอาดร่างกาย และการนอน

1.2 การติดต่อสื่อสารหมายถึงผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้น พบปะครูอย่างสม่ำเสมอ ติดตามวารสารของทางโรงเรียน

1.3 การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา หมายถึงผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆกับทางโรงเรียนในด้านที่ตนเองถนัด รวมถึงให้การสนับสนุนทางด้ายปัจจัยเพื่อพัฒนาทุกส่วนขององค์กร

1.4 การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้รวมถึงการถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมตามศักยภาพสอนให้รู้จักกล่าวคำทักทาย ขอบคุณ และขอโทษ

1.5 การตัดสินใจหมายถึง ผู้ปกครองร่วมคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาของทางโรงเรียนสมัครเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วมฟังและอบรมความรู้เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

1.6 การระดมทรัพยากรหมายถึงผู้ปกครองทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และประสานงานทั้งในด้านการเงิน องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัสดุต่างๆเพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางการศึกษา

2. ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ หรือผู้อุปการะ ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดู และอบรมสั่งสอนแก่เด็กอย่างใกล้ชิดที่บ้าน โดยเป็นผู้ปกครองของเด็กระดับปฐมวัย ที่อยู่โรงเรียนชลประทานวิทยา ในที่นี้ถือว่าเด็ก 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน

3. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง สถานภาพของผู้ปกครองหรือผู้รับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยมีเด็กที่รับผิดชอบกำลังศึกษาอยู่ในระดับปฐมวัย โรงเรียนชลประทานวิทยา ประกอบด้วย

3.1 ระดับการศึกษา หมายถึงวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้ 1) ประถมศึกษามัธยมศึกษาและต่ำกว่า 2) ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญาและ 3) ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี

3.2 รายได้ หมายถึง รายได้ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพต่อเดือนที่กำหนดเป็นรายได้ของครอบครัวแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้ 1) ไม่เกิน 7,500 บาท 2) 7,500-10,000 บาท และ 3) มากกว่า 10,001

3.3 อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนชลประทานวิทยา แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) รับราชการ/พนักงานของรัฐ 2) รัฐวิสาหกิจ 3) รับจ้าง และ 4) ธุรกิจส่วนตัว

4. ปัจจัยด้านองค์กร หมายถึง สิ่งที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนการบริหารงานของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนของครูและผลงานของโรงเรียนผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

4.1 สภาพแวดล้อมของโรงเรียน หมายถึงการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน รวมถึงอาคารสถานที่อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

4.2 การบริหารงานของผู้บริหารหมายถึงผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความมุ่งมั่น มีความสุจริต มีความยุติธรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู

4.3 การจัดการเรียนการสอนของครู หมายถึง ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี สามารถควบคุมวินัยในชั้นเรียนได้จัดบรรยากาศการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ แต่งกายเหมาะสม กริยามรรยาทสุภาพเรียบร้อย

4.4 ผลงานของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมีภาพลักษณ์ที่ดีในการจัดกิจกรรมนักเรียนและวิชาการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาผู้วิจัยใช้แนวคิดและทฤษฎีเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีของเอปสไตน์ (Epstein. 1997) ที่เสนอว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการระดมทรัพยากร ซึ่งสอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์และห้องปฏิบัติการทางการศึกษาเซนต์จอร์จส์ (John Hopkins University; & Northwest Regional Educational Laboratory. 1997: 1-8) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง การติดต่อสื่อสาร การเป็นอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจของโรงเรียนและการร่วมมือกับชุมชน (U.S. Department of Education. 2000: 2) รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ประกาศวิสัยทัศน์ทางการศึกษาข้อ 8 ซึ่งมีเนื้อหาในทำนองเดียวกับโครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน 6 แบบของเอปสไตน์ (Epstein. 1997: 23) ดังนี้ การอบรมเลี้ยงดู การสื่อสาร การอาสาสมัคร เรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการระดมทรัพยากร

นักวิชาการสถาบันต่างๆ ได้กล่าวถึงเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับทฤษฎีของเอปสไตน์ (Epstein. 1997: 23) ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดู
2. การติดต่อสื่อสาร
3. การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา
4. การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน
5. การตัดสินใจ
6. การระดมทรัพยากร

ปัจจัยด้านบุคคลที่ส่งผลต่อการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาคือ

ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้มา คอยช่วยเหลือโรงเรียนในการจัดการศึกษาให้เกิดสัมฤทธิ์ผลส่วนเยาวชนช ทานาม (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีนผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยแตกต่างกันเช่นเดียวกับสุวัช พานิชวงษ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรีจังหวัดสุพรรณบุรีผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนคือวุฒิการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้านความรู้และด้านพฤติกรรม

รายได้รายได้เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงคุณภาพชีวิตที่ดี (Walton. 1975: 91-117)รายได้ของบิดามารดาเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการให้ลูกได้รับการศึกษา โดยบิดามารดาที่มีรายได้สูง จะสนับสนุนให้ลูกเรียนต่อมากกว่าหรือสนับสนุนการเรียนได้มากกว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา กอบนิลพรรณ (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลำานารายณ์ จำแนกตาม รายได้ พบว่า รายได้ต่างกัน มีสภาพการมีส่วนร่วมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับผลการวิจัยของชนิตา กลั่นศรี (2548: 102 – 104) ศึกษาระดับปฏิบัติการกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพผู้ปกครอง ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ พบว่า ระดับปฏิบัติการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อาชีพผู้ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพมีบริบทที่ต่างกันทั้งเวลา การปฏิบัติงาน รวมถึงลักษณะงาน (เยาวเรศ ไหลอุตม. 2541: 9) สุวัช พานิชวงษ์ (2546: 100 – 101) ศึกษาปัจจัยด้านสถานภาพของผู้ปกครองของนักเรียน ด้าน วุฒิการศึกษา อาชีพ พบว่า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางลบกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านความรู้และพฤติกรรม เช่นเดียวกับผลการวิจัยของธนาชัย ภูมาต (2547: 70-71) ศึกษาและเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ – เทคโนโลยี จังหวัดราชบุรี พบว่าด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน จำแนกตาม อาชีพ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาอยู่ระดับปานกลาง ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมแตกต่างกันสุภาพร สุวรรณศรีนนท์ (2549: 100) ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย จำแนกตาม อาชีพ พบว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยรวมแตกต่างกันส่วนอังศิธร พวงแพ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาล

จังหวัดนราธิวาสพบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการและการจัดการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยด้านองค์การที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา พบว่า

สภาพแวดล้อมของโรงเรียนกรมวิสาหการ (2546: 34) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ดังนั้นการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็กมาก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรง ที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดมุ่งหมายการพัฒนาเด็ก สอดคล้องกับไนท์; และแวกซ์แมน (พัชชา โตอินทร์. 2552: 41; อ้างอิงจาก Knight; & Waxman. 1991: 44) ได้ศึกษาบรรยากาศและสภาพสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนพบว่าสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนากิจการทางการเรียนการสอนเจตคติของนักเรียนการปรับปรุงการเรียนการสอนคือการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เพราะเป็นตัวเชื่อมโยงไปถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์แรงจูงใจในการเรียนและผลลัพธ์ในการเรียนของนักเรียนด้วย

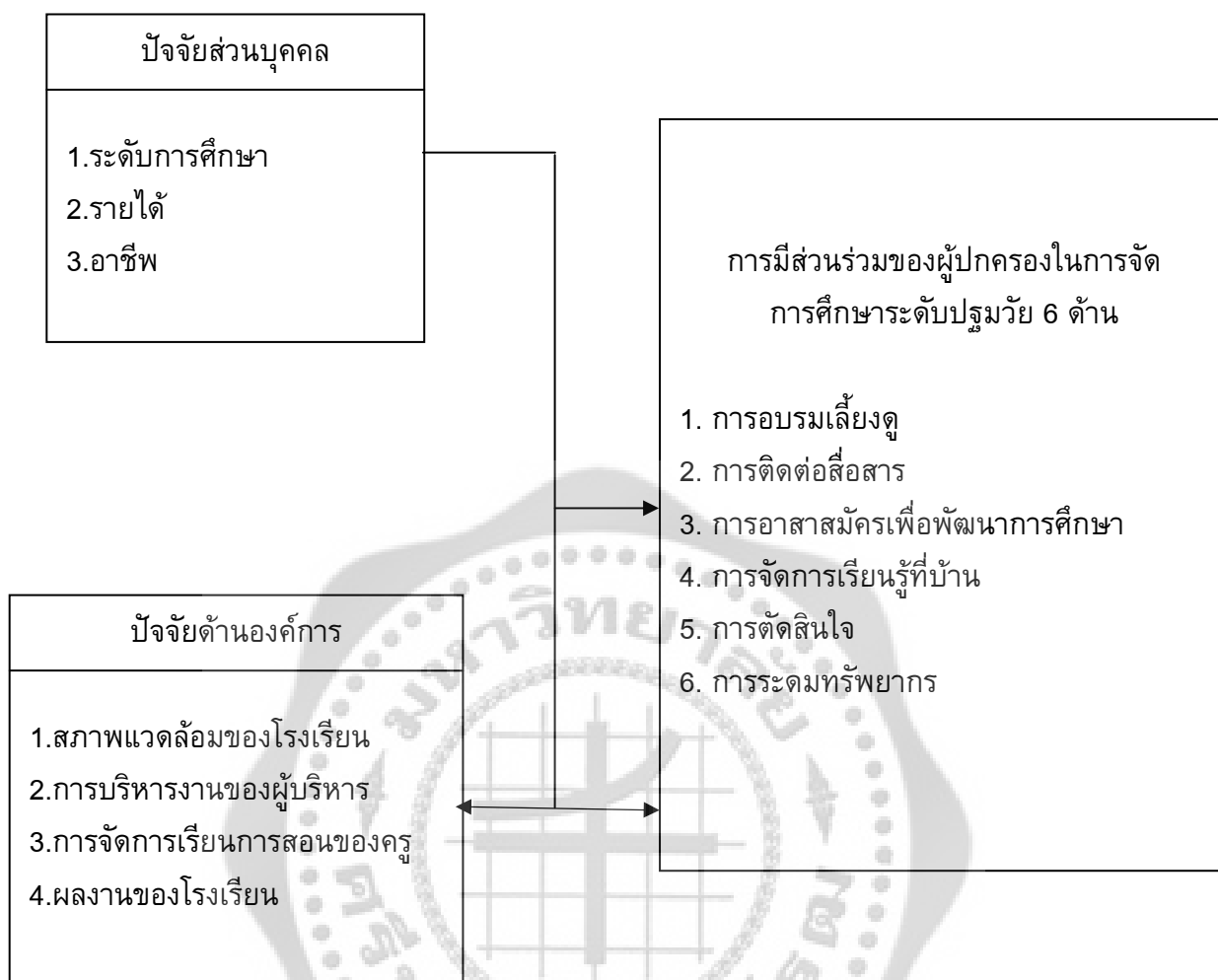
การบริหารงานของผู้บริหาร ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำในการใช้ศักยภาพของบุคลากรให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การบริหารโรงเรียนมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นโดยเฉพาะปัจจุบันเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลาย ๆ ด้านซึ่งมีผลกระทบต่อการศึกษาและการบริหารการศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถต้องรู้จักใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลคุณภาพดังกล่าวจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้บริหารเป็นสำคัญผู้บริหารที่มีสามัญสำนึกเพียงแต่ว่ามีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้นจะไม่ทำให้การบริหารงานของผู้บริหารดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพหรือเกิดทักษะในการบริหารงาน(ปริยาเธียรประดิษฐ์. 2556: ออนไลน์)ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544:6-10) ได้นำเสนอหลักการบริหารสถานศึกษา ดังนี้ 1) มีความสุจริต 2) มีความยุติธรรม 3) มีความมุ่งมั่น อดทน เป็นคนสู้งาน 4) ความรับผิดชอบต่อสูง 5) เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในโรงเรียน 6) มีความจริงใจ

การจัดการเรียนการสอนของครู การจัดการเรียนการสอนของครูการมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นการมีความรู้อย่างแท้จริงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดกลุ่มสาระหนึ่งหรือหลายกลุ่มสาระที่ครูรับผิดชอบในการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะหรือค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544: 5-6) นอกจากนั้นครูผู้สอนควรมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตั้งแต่มาตรา 22 – 30 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546ข: 11-14) ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ว่าการจัดการศึกษาต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด นอกจากนี้สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2545: 28) กล่าวว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างถูกต้องตามหลักการย่อมช่วยให้เกิดความมั่นใจในการสอน ทำให้สอนได้ครอบคลุมเนื้อหา สอนอย่างมีแนวทางและมีเป้าหมาย และเป็นการสอนที่ให้คุณค่าแก่ผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี เพื่อส่งผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลงานของโรงเรียนชื่อเสียงหรือผลงานของโรงเรียน คือธงชัยแห่งความสำเร็จของภารกิจ การสื่อสารของโรงเรียนทั้งหมดชื่อเสียงหรือผลงานเปรียบได้กับต้นทุนหรือสินทรัพย์ที่มีคุณค่าและอาจมีมูลค่ามหาศาลก็เป็นได้แม้ชื่อเสียงหรือผลงานจะเป็นเหมือนเงินที่มองไม่เห็นและจับต้องไม่ได้ แต่คือกุญแจที่ช่วยไขสู่เป้าหมายขององค์กรทุก ๆ ประเภทนำมาซึ่งการรู้จักการยอมรับความศรัทธาไปจนถึงการร่วมมือและการให้การสนับสนุนกลับคืนแก่องค์กรในหลากหลายรูปแบบ(รุ่งรัตน์ ชัยสำเร็จ. 2553: 23)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน ชลประทานวิทยา ผู้วิจัยได้นำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีรายได้ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต่างกัน
4. ปัจจัยด้านองค์การมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเชิงบวก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อตามลำดับ

1. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนชลประทานวิทยา
2. ความสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542

3. การจัดการศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546
 - 3.1 ความหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 3.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 3.3 รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย
4. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542
 - 4.1 ความหมาย ความสำคัญของการมีส่วนร่วม
 - 4.2 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 4.3 รูปแบบการมีส่วนร่วม
 - 4.4 ลักษณะการมีส่วนร่วม
 - 4.5 ขอบข่ายการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน
5. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 5.1 การอบรมเลี้ยงดู
 - 5.2 การติดต่อสื่อสาร
 - 5.3 การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา
 - 5.4 การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน
 - 5.5 การตัดสินใจ
 - 5.6 การระดมทรัพยากร
6. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 6.1 ปัจจัยด้านบุคคล
 - 6.1.1 ระดับการศึกษา
 - 6.1.2 รายได้
 - 6.1.3 อาชีพ

- 6.2 ปัจจัยองค์การ
 - 6.2.1 สภาพแวดล้อมของโรงเรียน
 - 6.2.2 การบริหารงานของผู้บริหาร
 - 6.2.3 การจัดการเรียนการสอนของครู
 - 6.2.4 ผลงานของโรงเรียน
- 7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยองค์การ
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ
- 8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการมีส่วนร่วม
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนชลประทานวิทยา

ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนชลประทานวิทยา ตั้งอยู่เลขที่ 201 หมู่ที่ 1 ถนนติวานนท์ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120 โทรศัพท์ 02-583-4047 แฟกซ์ 02-9623552 Email: cpw_school@hotmail.com สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต / สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุญาตจัดตั้งเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ.2498 เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 มีเนื้อที่ 56 ไร่

ข้อมูลด้านการบริหาร

1. ผู้รับใบอนุญาต นายวิทยา สมหารวุฒิกการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท สาขาวิศวกรรมศาสตร์ ดำรงตำแหน่งตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2543 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 8 ปี
2. ผู้จัดการ นายวิทยา สมหารวุฒิกการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท สาขาวิศวกรรมศาสตร์ ดำรงตำแหน่งตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2543จนถึงปัจจุบัน
3. ผู้อำนวยการ นางประพิณพร เย็นประเสริฐวุฒิกการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ พ.ศ. 2553 จนถึงปัจจุบัน
4. หัวหน้าช่วงชั้นปฐมวัย นางนภาพร โนรีวรรณ วุฒิกการศึกษาสูงสุด ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาดำรงตำแหน่งตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน

ประวัติโดยย่อ คำขวัญ และวัตถุประสงค์เฉพาะของสถานศึกษา

โรงเรียนชลประทานวิทยา ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2498 โดยดำริของหม่อมหลวงชูชาติ กำภู อดีตอธิบดีกรมชลประทานและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ โดยจัดตั้งเป็นโรงเรียนเอกชน

มีกรมชลประทานเป็นเจ้าของ สาเหตุที่กรมชลประทานจัดตั้งโรงเรียนขึ้นมาทั้ง ๆ ที่กรมชลประทานไม่ได้ มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา เนื่องจากในขณะนั้นกรมชลประทานกำลังดำเนินการก่อสร้างเขื่อนเจ้าพระยา ที่จังหวัดชัยนาท และมีโครงการที่จะก่อสร้างเขื่อนภูมิพลที่จังหวัดตาก ในการนี้จะต้องมีการย้ายหน่วยงานของกรมชลประทานจากสามเสนมาอยู่ที่ปากเกร็ด ทำให้ข้าราชการต้องย้ายสถานที่ทำงาน

ท่านหม่อมหลวงชูชาติ กำภู มีความห่วงใยในเรื่องสถานศึกษาของบุตรหลานข้าราชการกรมชลประทาน จึงให้ท่านอาจารย์ประหยัด ไพทีกุล ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกอาณานิคมกรมชลประทานดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2498 การจัดตั้งโรงเรียนมีปัญหาเพราะเวลานั้นโรงเรียนต่างๆ ได้เปิดภาคเรียนของปีการศึกษา 2498 ไปแล้ว 4 วัน (เปิดเรียนวันที่ 16 พฤษภาคม) การจัดตั้งโรงเรียนต้องขออนุญาตภายในเดือนกุมภาพันธ์ ปัญหาที่ท่านอาจารย์ประหยัด ไพทีกุล ได้ติดต่อขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งให้ความร่วมมือด้วยดี การจัดตั้งโรงเรียนใช้เวลาดำเนินการ 12 วัน จึงสามารถเปิดทำการสอน ในวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2498 โดยจัดตั้งขึ้น 2 โรงเรียน โรงเรียนแรกให้ชื่อว่า โรงเรียนชลประทานสงเคราะห์ มอบให้เป็นโรงเรียนรัฐบาล อีกโรงเรียนหนึ่งให้ชื่อว่า โรงเรียนชลประทานวิทยา ดำเนินการในฐานะเป็นโรงเรียนราษฎร์ มีกรมชลประทานเป็นเจ้าของ และสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ในขณะนั้นยังเป็น พระพิมลธรรม (อาจ อาสภเถระ) ได้มอบพระพุทธรูปให้โรงเรียนชลประทานวิทยา มีข้อความสลักไว้ดังนี้ พระพิมลธรรม (อาจ อาสภเถระ) วัดมหาธาตุ พระนคร สร้างให้โรงเรียนราษฎร์ กรมชลประทาน พ.ศ. 2498 ในปีแรกที่โรงเรียนชลประทานวิทยาเปิดทำการสอน มีอาคารเรียนเป็นอาคารไม้ชั้นเดียว 2 อาคาร อยู่ในบริเวณกรมชลประทาน ปากเกร็ด ใกล้ๆ กับโรงพยาบาลชลประทาน เป็นอาคารเรียนชั่วคราว โรงเรียนเปิดรับสมัครนักเรียนชั้น ป.1 - ป.4 มีนักเรียนประมาณ 200 คน โดยมีหม่อมหลวงถาวร สนิทวงศ์ เป็นผู้จัดการ อาจารย์โยศล ภาสวณิช เป็นอาจารย์ใหญ่

ในปี พ.ศ. 2501 สร้างอาคารเรียนถาวร เป็นตึกคอนกรีตเสริมเหล็กสองชั้น เป็นอาคารดีที่สุดในอาคารหนึ่ง มั่นคง แข็งแรง ทนทานแม้เวลาจะผ่านไปหลายสิบปี อาคารเรียนหลังนี้ยังโดดเด่นเป็นสง่า โรงเรียนมีพื้นที่ประมาณ 56 ไร่ ปัจจุบันมีอาคารเรียน 8 หลัง ล้อมรอบสนามฟุตบอลและสนามกรีฑาฝั่งของโรงเรียนท่านอาจารย์ประหยัด ไพทีกุล นำแบบอย่างมาจากโรงเรียนปรีลส์ รอยแยลวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2501 โรงเรียนได้เปิดทำการสอน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ในปี พ.ศ. 2502 อาจารย์อายะดา กิรินกุล อดีตอาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย มาเป็นอาจารย์ควบคุมทางด้านวิชาการ และในสมัยนี้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมหลายอย่างได้แก่ การประชุมพบปะครูและผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมกีฬา การจัดสัมมนาครูของครูหมวดวิชาต่างๆ ในเวลา 07.00-08.00 น.

ในปี พ.ศ. 2527 โรงเรียนได้ขยายชั้นเพิ่มขึ้น โดยเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในปี พ.ศ. 2532 เปิดสอนระดับอนุบาล โดยมี ผ.ศ. มัณฑนา เทศวิศาล หัวหน้าภาควิชา การอนุบาลศึกษา วิทยาลัยครูสวนดุสิต และอาจารย์จิระประภา บุญญฤทธิ์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนดุสิตมาให้คำแนะนำและวางพื้นฐานการจัดการเรียนการสอน

2. ความสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542

การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มี สาระสำคัญเพื่อให้ผู้ปกครองพ่อแม่ผู้มีหน้าที่ในการพัฒนาและอบรมเลี้ยงดูเด็กครุฑนักวิชาการ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถสรุปได้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 2-29)

หมวด 1 บททั่วไปความมุ่งหมายและหลักการ

1. การศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิต
2. ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

1. ให้มีการจัดทำนโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (0-5 ปี)
2. การศึกษาปฐมวัยเริ่มตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปีเป็นการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม
3. พ่อแม่ผู้ปกครองบุคคลและสถาบันสังคมต่างๆมีสิทธิที่จะได้รับ
 - 3.1 ได้รับความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
 - 3.2 ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ
 - 3.3 ได้รับการยกเว้นภาษีตามที่กฎหมายกำหนด

หมวด 3 ระบบการศึกษา

1. เด็กปฐมวัยตามนัยมติคณะรัฐมนตรี 16 มีนาคม 2542 หมายถึงเด็กอายุ 0-5 ปี
2. การศึกษาเด็กปฐมวัยเริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี
3. การศึกษาปฐมวัยจัดได้ทั้ง 3 รูปแบบคือการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและ

การศึกษาตามอัธยาศัย

4. การศึกษาปฐมวัยสามารถจัดได้ในสถานศึกษาเช่นเดียวกับการศึกษาขั้นพื้นฐานคือจัดใน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยโรงเรียนหรือศูนย์การเรียน

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

1. การจัดการศึกษาปฐมวัยต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. จัดกระบวนการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน
3. การประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการความประพฤติการร่วมกิจกรรมและจาก

การทดสอบ

หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาเอกชนสามารถจัดการศึกษาปฐมวัยได้ตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ที่จัดการศึกษาปฐมวัยต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

หมวด 7 ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

ครูผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

ในการจัดการศึกษาปฐมวัยบุคคลสถาบันองค์กรต่าง ๆ ในสังคมที่ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยการเป็นผู้จัดหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาการบริหารจัดการทรัพยากรมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาจะได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีจากรัฐตามความเหมาะสมเพื่อเป็นแรงจูงใจในการระดมทรัพยากร

นอกจากนี้ผู้จัดหรือผู้ร่วมจัดจะได้รับงบประมาณจากรัฐใน 2 ลักษณะคือ

1. เงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคล
2. เงินอุดหนุนการศึกษา

หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ในการจัดการศึกษาปฐมวัยสามารถให้ความรู้แก่พ่อแม่หรือผู้ปกครองตลอดจนผู้เรียนได้ด้วยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่าการศึกษาระดับปฐมวัยนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะประสบการณ์ที่ได้รับในช่วงอายุนั้นเป็นการสร้างเสริมพื้นฐานความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญาซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาที่ดีสำหรับช่วงอายุต่อไปนอกจากนั้นการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่างๆที่เด็กได้รับในระดับต้นของชีวิตเป็นรากฐานของการพัฒนา

ดังนั้น การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นจุดต่อเนืองระหว่างบ้านกับโรงเรียน และเป็นภารกิจที่ต้องทำร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและครู จะขาดฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ได้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาการของเด็กได้เป็นไปอย่างถูกต้องอย่างสมบูรณ์ ขณะเดียวกันโรงเรียนอนุบาล หรือสถานศึกษาระดับปฐมวัย เป็นจุดแรกที่เด็กได้มีโอกาสสัมผัสเมื่อเข้าสู่ระบบการศึกษา หากเด็กได้รับประสบการณ์ที่ดีงาม และมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน ก็จะทำให้เด็กประสบความสำเร็จด้านการเรียน ประสบความสำเร็จในชีวิต และในที่สุดก็จะเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไปในอนาคต

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยหมายถึงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กแรกเกิดถึง 6 ปีโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้านดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อเด็กเพราะเด็กในวัยนี้อยู่ในช่วงของการพัฒนาทั้ง

ทางด้านร่างกายจิตใจอารมณ์สังคมและสติปัญญาการเรียนรู้ของเด็กจึงเริ่มต้นที่โรงเรียนเพราะโรงเรียนมีหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมให้เด็กทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่ดีมีพัฒนาการเจริญเติบโตตามศักยภาพและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยต้องมีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกต้องเพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3. การจัดการศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ. 2546: 3) ได้กำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทของสังคม วัฒนธรรม ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม การจัดการศึกษาปฐมวัยไม่ใช่เป็นเพียงหน้าที่ของโรงเรียนฝ่ายเดียวแต่รวมไปถึงพ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องกับผู้เด็กทุกฝ่ายก็มีส่วนร่วมที่จะร่วมกันจัดการศึกษาแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นพลังในการพัฒนาประเทศชาติสืบไป(กรมวิชาการ. 2546: 2) สำหรับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยการมุ่งพัฒนาเด็กใน 3 ประการดังนี้

1. ความเสมอภาคทางโอกาสเด็กทุกคนไม่ว่าจะมาจากที่ใดสังคมใดจะมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับการพัฒนาในระดับปฐมวัยเพื่อให้เจริญเติบโตไปสู่ความเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพโดยเฉพาะเด็กในชนบทในถิ่นสลัมหรือเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ยากไร้ควรได้รับการพิจารณาช่วยเหลือเป็นพิเศษเพื่อให้ได้รับการพัฒนาตนเองเช่นเดียวกับเด็กในเมืองได้รับ

2. การพัฒนาศักยภาพของเด็กมนุษย์ทุกคนมีศักยภาพหรือความสามารถอยู่ในตัวซึ่งติดตัวมาตั้งแต่เกิดศักยภาพต่าง ๆ เหล่านี้สามารถพัฒนาได้และสามารถนำออกมาใช้เมื่อได้รับการกระตุ้นทั้งจากสิ่งเร้าภายนอกและแรงจูงใจภายในตัวเองการศึกษาสำหรับเด็กวัยนี้จะต้องพยายามดึงเอาศักยภาพของเด็กแต่ละคนออกมาและพัฒนาศักยภาพนั้นให้เจริญงอกงามสมบูรณ์

3. ความแตกต่างระหว่างบุคคลความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นธรรมชาติของมนุษย์เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันตามคุณสมบัติประจำตัวและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการจัดการศึกษาจะต้องตระหนักถึงหลักความจริงนี้การตระหนักถึงธรรมชาติของมนุษย์ในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเป็นพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาเด็กตามลักษณะเฉพาะของเขาและเป็นการพยายามเข้าถึงตัวเด็กแต่ละคนด้วย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จัดทำขึ้นโดยยึดแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็ก

พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน ในช่วงชีวิตปฐมวัยเด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัยและวุฒิภาวะ เมื่อก้าวถึงพัฒนาการเด็กปฐมวัยจะบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุต่ำกว่า 6 ปีพัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้พัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกายที่อธิบายถึงการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน หรือทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมความสามารถในการเรียนรู้ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือ ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่อธิบายว่าเด็กจะพัฒนาได้ดีถ้าในแต่ละช่วงอายุของเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพึงพอใจ ได้รับความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยตนเองทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและมีอิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้อบรอบๆตนเอง ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก จึงเป็นเสมือนแนวทางให้พ่อ แม่ หรือผู้เลี้ยงดูเด็กได้เข้าใจธรรมชาติหรือความสามารถของเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคลในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กพัฒนาได้ตามศักยภาพจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดในการให้ความสำคัญกับความสามารถตามวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้

การเรียนรู้ของมนุษย์สืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับในชีวิตประจำวัน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวโดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นเอง และการเรียนรู้จะเป็นไปได้ดีถ้าผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่อิสระ อบอุ่น และปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ของเด็กให้เป็นไปตามศักยภาพที่มีอยู่ นอกจากนี้ การเรียนรู้ยังเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการในระดับสูงขึ้นโดยที่คนเราเรียนรู้มาตั้งแต่เกิดตามธรรมชาติก่อนที่จะเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่สนับสนุนให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตนเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้และมีการจัดกิจกรรมให้เหมาะกับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก

การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตของเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกมีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต สำรวจสิ่งต่างๆรอบตัว มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบความเป็นจริงของโลกภายนอกด้วยตนเอง การเล่นจะมีอิทธิพลและมีผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา ขณะเล่นเด็กมีโอกาสนเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัส และการรับรู้ผ่อนคลายอารมณ์ตึงเครียด แสดงออกถึงความเป็นตนเองและเรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น การเล่นจึงเป็นเสมือนสื่อกลางให้เด็กสร้างประสบการณ์การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัว เรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่นและธรรมชาติรอบตัว ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรถือว่า “การเล่น” อย่างมีจุดหมายเพื่อการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม

บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็กทำให้เด็กแต่ละคนเติบโตขึ้นมาที่มีลักษณะที่แตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยถือว่าพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนผู้เลี้ยงดูเด็กจำเป็นต้องให้ความสำคัญและเรียนรู้วิธีการดำเนินชีวิตครอบครัว และชุมชนตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม เกิดการเรียนรู้และมีความภาคภูมิใจในสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่และสามารถยอมรับผู้อื่นที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่น มีความสุข

3.1 ความหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย

ได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา ให้ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 3) ได้ให้ความหมายว่าเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนอายุ 5 ปีบนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เด็กสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้จากการสัมผัสประสบการณ์ที่เด็กได้สัมผัสเป็นรากฐานสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็กในช่วงเวลาที่เหมาะสมจะทำให้เด็กได้รับการพัฒนาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีเป็นการสร้างรากฐานของชีวิตเพื่อก้าวไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ถือเป็นช่วงอายุที่มีอัตราของการพัฒนาการสูงสุดเป็นการวางรากฐานการพัฒนาความเจริญเติบโตในทุกด้านฉะนั้นถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ดีและถูกต้องตามหลักจิตวิทยาและหลักวิชาการอื่นๆที่เกี่ยวข้องเด็กก็จะพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพเพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีในการพัฒนาต่อไป

การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ขวบ ซึ่งการศึกษาดังกล่าวมีลักษณะพิเศษกว่าเด็กระดับอื่นๆ เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและพัฒนาการทางสมอง (วัฒนา ปุญญฤทธิ์. 2542: 2)

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 5) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยยึดหลักเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดหลักการพัฒนาเด็กดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภทการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชนสังคมและวัฒนธรรมไทยโดยการฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยโดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุขโดยการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกิจกรรม

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็กโดยการส่งเสริมให้จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีการประสานร่วมมือระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพการจัดการศึกษาเน้นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กทางด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาโดยการจัดกิจกรรมต่างๆที่มีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆให้กับเด็กเพราะประสบการณ์ที่ได้รับในช่วงอายุนี้เป็นการสร้างพื้นฐานทางความพร้อมและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาที่ดีสำหรับชีวิตในช่วงต่อไป ปัจจุบันรัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยจึงได้กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติโดยมีวัตถุประสงค์คือการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาและได้ตั้งเป้าหมายให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้านก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษาพร้อมทั้งวางกรอบการดำเนินงานการพัฒนาและเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัยจึงได้ทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือในการพัฒนาเด็กปฐมวัยทัดเทียมทั้งในเมืองและชนบท

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดกระบวนการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนอายุ 5 ปีบนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชนสังคมและวัฒนธรรมไทยโดยการฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

3.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย

ในการศึกษาปฐมวัยไม่ได้เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ระบบในชั้นประถมศึกษา เพียงอย่างเดียวแต่เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้เริ่มต้นจากการเรียนที่มีความสุขและมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ พร้อมเต็มที่ซึ่งการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีรูปแบบและจุดมุ่งหมายที่จัดแตกต่างกันออกไปตามสภาพความต้องการของแต่ละสังคมและเป็นการจัดการศึกษาที่แตกต่างหลากหลายไปจากการศึกษาระดับอื่นโดยมีรูปแบบและจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไปตามสภาพความต้องการนโยบายหรือหลักปรัชญาการศึกษาของแต่ละหน่วยงานที่จัดขึ้นแต่ก็มีจุดประสงค์เดียวกันคือเน้นพัฒนาการทุกด้านซึ่งเป็นการจัดการศึกษาและเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยอย่างถูกต้องเหมาะสมย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะถ้าเด็กในวัยนี้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างถูกต้องเหมาะสมจะเป็นผลดีและเป็นรากฐานต่อพัฒนาการและการศึกษาระดับอื่นรวมถึงช่วยเด็กให้มีชีวิตที่สมบูรณ์ตามแบบที่เด็กพึงจะมีเพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่พร้อมที่จะเรียนรู้ครูและผู้เกี่ยวข้องต้องมีวิธีการสอนให้เหมาะสมเพื่อให้เด็กดำรงชีวิตในวัยเริ่มต้นด้วยความสุขและมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ไปได้อย่างเต็มที่

ราตี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น (2552: 154) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับปฐมวัยซึ่งมีองค์ประกอบคือความพร้อมทางด้านร่างกายความพร้อมทางด้านสติปัญญาความพร้อมทางอารมณ์จิตใจและสังคมซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความพร้อมด้านร่างกายประกอบด้วยการบังคับกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ประสาทสัมผัสการเจริญเติบโตสุขภาพอนามัยและบุคลิกภาพ
2. ความพร้อมด้านสติปัญญาประกอบด้วย
 - 2.1 ความรู้พื้นฐานทางภาษาคือด้านการฟังการพูดการอ่านและการเขียน
 - 2.2 ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์คือการเปรียบเทียบสิ่งที่อยู่รอบตัว การจำแนกความแตกต่างความคล้ายคลึงของภาพและเสียงการจัดประเภทของสิ่งของ การลำดับเหตุการณ์การนับและการรู้ค่าของจำนวนหนึ่งถึงสิบ
 - 2.3 การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ความจำและความคิดรวบยอด
3. ความพร้อมทางด้านอารมณ์จิตใจและสังคมคือความสามารถในการช่วยเหลือการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันเพื่อความอดทนอดกลั้นความเชื่อมั่นในตนเองความร่าเริงแจ่มใสความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ความเมตตากรุณา มารยาทเรียบร้อยการใช้วาจาที่ไพเราะการมีวินัยต่อตนเองตรงต่อเวลาการเคารพสิทธิของผู้อื่นการยอมรับและเข้าใจเมื่อกระทำผิดการรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและการรักษาความสะอาด

เยาวพา เตชะคุปต์ (2542: 22–23) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาปฐมวัยดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางกายของเด็กอย่างเต็มที่เพื่อจะได้เป็นพลเมืองไทยที่มีอนามัยสมบูรณ์แข็งแรง
2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางบุคลิกภาพอารมณ์และสังคมของเด็กเพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพสมบูรณ์และเข้มแข็งทางจิตใจที่จะเผชิญอุปสรรคและอันตรายได้

3. เพื่อให้เด็กมีนิสัยขยันซื่อสัตย์มีระเบียบวินัยประหยัดสะอาด
4. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ
5. เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนหรือศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการต่างๆของเด็ก
6. เพื่อตระหนักในปัญหาความเป็ยงเบนของพัฒนาการเสียแต่แรกและดำเนินการต่อไปอย่างเหมาะสม

7. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

8. รักธรรมชาติสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมในท้องถิ่นและความเป็นไทย

9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

10. มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

11. มีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

เอสซ่า (Essa. 1996: 19-20) กล่าวว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยได้รับการพัฒนาขึ้นมาจากแรงผลักดันของสังคมและความต้องการของสังคมทำให้เกิดการจัดโครงการบริการต่างๆกันเพื่อการดูแลและการศึกษาโดยมีจุดประสงค์ดังนี้

1. เพื่อบริการดูแลเลี้ยงดูเด็กให้เหมาะสมกับพัฒนาการ

2. เพื่อให้การศึกษา ส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสังคมทักษะทางปัญญาและพัฒนาการทุก ๆ

ด้าน

3. เพื่อจัดเป็นการบริการเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสเด็กยากจนให้ได้รับการศึกษาการดูแลสุขภาพการดูแลฟื้นฟูโภชนาการและการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีจุดมุ่งหมายคือต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้และคุณธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติ. 2555:ออนไลน์)

จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 (กรมวิชาการ. 2546: 31) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ 2 ระดับดังนี้

สำหรับเด็กต่ำกว่า 3 ปีมุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์จิตใจและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยความสามารถความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้

1. มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์เจริญเติบโตตามวัยมีพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม

2. มีสุขภาพจิตดียิ้มแย้มแจ่มใสมีความสุขและมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

3. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

4. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5. มีความสามารถในการใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
 6. มีความสนใจต่อการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว
 สำหรับเด็กอายุ 3–5 ปีมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
 2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน
 3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
 4. มีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม
 5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะดนตรีการเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย
 6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
 7. รักธรรมชาติสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมและความเป็นไทย
 8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
 10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
 11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
 12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้
- จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้เด็กมีความพร้อมทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาในการจัดการศึกษาปฐมวัยควรมีการส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กปฐมวัยไปพร้อมๆกันด้วย

3.3 รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาระดับปฐมวัยนั้นเป็นการศึกษาที่มุ่งอบรมเลี้ยงดูเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้มีการเตรียมความพร้อมและได้รับการพัฒนาทางร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสมในทุกๆ ด้านและพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในการเรียนชั้นประถมศึกษาว่าการศึกษามูลฐานจึงเป็นการศึกษาที่ให้แก่เด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปีหรือ 8 ปีสำหรับบางประเทศโดยให้หมายถึงการบริการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กอายุแรกเกิดถึงอายุ 8 ปีโดยจัดในรูปแบบของการดูแลทารกดูแลเด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาล (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2545: 3; อ้างอิงจาก Woodill; Bernhard; & Prochner. 1992: 12) ซึ่งทำให้ลักษณะการจัดการจัดการศึกษามี 2 แบบคือบริบาลศึกษาและอนุบาลศึกษา

บริหารศึกษาก่อนเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 2 - 4 ปีมีจุดประสงค์เพื่อปูพื้นฐานทักษะการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคมซึ่งมีประโยชน์มากสำหรับเด็กเพราะเด็กจะได้ประสบการณ์ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษาลักษณะของการจัดอาจเป็นรูปแบบโรงเรียนเรียกว่าโรงเรียนเด็กเล็ก (Nursery School) หรือศูนย์เด็กเล็กกลางวัน (Daycare Center) หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

อนุบาลศึกษาเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปีมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้มีความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมมีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบในโรงเรียนอนุบาล (Kindergarten)

ประเทศไทยจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา(ปฐมวัย) ระยะเวลาเป็นระยะก่อนมีระบบโรงเรียนแบ่งการจัดการศึกษาออกเป็น 3 ประเภทประเภทแรกได้แก่การให้การศึกษาเด็กเล็กสำหรับเจ้าหน้าที่พระวงศ์จัดให้การศึกษาในพระบรมราชวังโดยจ้างอาลักษณ์มาสอนซึ่งเรียนรวมกันทั้งเด็กหญิงและเด็กชายประเภทที่สองการให้การศึกษาเด็กเล็กสำหรับบุคคลที่มีฐานะดีพ่อแม่จ้างครูมาสอนที่บ้านประเภทที่สามการให้การศึกษาเด็กเล็กสำหรับบุคคลธรรมดาที่พ่อแม่มีฐานะยากจนมีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพไม่มีผู้ดูแลเด็กจะนำเด็กไปฝากที่วัดเป็นลูกศิษย์วัดเพื่อให้เรียนหนังสือและศึกษาพระธรรมวินัยและถ้อยคำเล็กมากพระสงฆ์ก็ทำหน้าที่ดูแลเลี้ยงดูเรื่องการกินการนอนตลอดจนการอบรมสั่งสอนและให้การศึกษาด้วย

การขยายโรงเรียนอนุบาลรัฐได้ดำเนินการตามนโยบายของการขยายโรงเรียนอนุบาลในส่วนภูมิภาคและสามารถเปิดโรงเรียนอนุบาลได้ครบทุกจังหวัดและรัฐเน้นความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเล็กดังปรากฏในแผนการศึกษาชาติมาเป็นลำดับจนถึงปัจจุบันในทางปฏิบัติรัฐจัดการศึกษาระดับเด็กเล็กเพื่อเป็นตัวอย่างและการวิจัยแต่สนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาระดับเด็กเล็กในรูปแบบต่างๆได้ในปัจจุบันได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการจัดบริการการศึกษาระดับเด็กเล็กในรูปแบบบริหารราชการศูนย์เลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลเพิ่มมากขึ้นขณะเดียวกันสถาบันทางการศึกษาก็ได้ทำหน้าที่ผลิตครูอนุบาลทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทส่วนการฝึกอบรมบุคลากรก็มีการประสานงานระหว่างสมาคมและหน่วยงานที่ทำหน้าที่ทางการศึกษาจัดฝึกอบรมบุคลากรประจำการให้แก่ศูนย์เด็กประเภทต่างๆ (จิราพร นราศรี. 2550: 49)

รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยขึ้นอยู่กับความเชื่อปรัชญาและบริบทของสังคมนั้นๆซึ่งในปัจจุบันจำแนกได้ 3 รูปแบบดังนี้

รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาปฐมวัยแบบเน้นพัฒนาการหรือแบบเตรียมความพร้อมเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ให้ความสำคัญเด็กและพัฒนาการของเด็กอย่างครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านร่างกายจิตใจสังคมและสติปัญญา

รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาปฐมวัยแบบเน้นวิชาการเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้เด็กอ่านออกเขียนได้คิดเลขเป็นซึ่งเป็นที่ยอมรับในสังคมที่ต้องการให้เด็กมีความสามารถโดยเร็วโดยไม่สนใจต่อพัฒนาการและความเครียดในตัวเด็กเป็นการเร่งและฝืนพัฒนาการของเด็กเด็ก ๆ อาจฝึกและเรียนรู้

การอ่านออกเขียนได้ตามแบบและวิธีการของตนเองโดยวิธีสอนภาษาแบบเน้นพื้นฐานและประสบการณ์

รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาปฐมวัยแบบเน้นสถานการณ์หรือตามอัธยาศัยเป็นการเรียนการสอนอิสระโดยผู้ปกครองหรือครอบครัวเป็นผู้จัดการเรียนการสอนเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าโรงเรียนบ้าน (Home School) ซึ่งวิธีการจัดการศึกษานี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของครอบครัวที่จะทำให้เด็กได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 8 ขวบที่จัดขึ้นที่บ้านศูนย์บริการหรือโรงเรียนก็ได้โดยรูปแบบของการจัดการศึกษานี้จัดแยกเป็น 2 ลักษณะคือจัดที่บ้าน (Home-Based Programs) หมายถึงการจัดบริการการดูแลที่ทำขึ้นที่บ้านกับอีกลักษณะหนึ่งคือจัดที่สถานบริการ (Center-Based Programs) เป็นบริการเด็กกลุ่มใหญ่ซึ่งในจัดบริการจำแนกตามอายุได้ 3 กลุ่มคือ

1. กลุ่มเด็กทารก (อายุ 2 ขวบแรก)
2. กลุ่มเด็กเล็ก (อายุ 2-4 ขวบ)
3. กลุ่มเด็กอนุบาลและประถมต้น (อายุ 5-8 ขวบ)

ลักษณะความแตกต่างของกลุ่มเด็กทำให้สถานบริการและโรงเรียนมีความแตกต่างกันเพื่อให้สอดคล้องกับเด็ก 8 ขวบแรกที่มีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและแต่ละขวบที่มีความแตกต่างและการก้าวหน้าของพัฒนาการที่ต่างกันมากด้วยเหตุนี้ทำให้การดูแลการเลี้ยงดูการจัดประสบการณ์เรียนแต่ละวันต่างกันเป็นเหตุให้มีรูปแบบของการจัดสถานบริการแตกต่างตามวัยของเด็กซึ่งอาจจำแนกเป็นกลุ่มได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สถานรับดูแลเด็กเล็ก (Nursery) เป็นบริการการดูแลเด็กจำแนกได้เป็นลักษณะดังนี้

1. ศูนย์ดูแลเด็ก (Child Care Centers) เป็นสถานรับเลี้ยงเด็กเพื่อความช่วยเหลือแบ่งเบาราชการของพ่อแม่ที่ต้องทำงานกลางวันโดยศูนย์จะเน้นการเลี้ยงดูแก่เด็กมากกว่าการให้การศึกษาวัยของเด็กที่รับการดูแลเริ่มตั้งแต่วัยทารกเป็นต้นไปหรือรับเฉพาะเด็กเล็กบริการอาจจัดให้เฉพาะกลางวันเรียกว่าศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน (Day Care Center) หรือตลอด 24 ชั่วโมง

2. บ้านรับเลี้ยงเด็ก (Family Day Care) เป็นครอบครัวที่เปิดบริการรับเลี้ยงเด็กกลางวันส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มเล็กๆรับเลี้ยงประมาณ 7-12 คนอาจเป็นลูกญาติลูกเพื่อนลูกเพื่อนบ้านโดยเลี้ยงควบคู่กับลูกตนเองการดูแลให้การกินอยู่ตามปกติสบายๆการรับดูแลอาจดูทั้งวันหรือดูเป็นชั่วโมงเฉพาะช่วงที่ผู้ปกครองไปทำธุระ

กลุ่มที่ 2 โรงเรียนเตรียมก่อนเข้าอนุบาลเป็นโรงเรียนที่จัดขึ้นเพื่อสนับสนุนการเตรียมเด็กในการเข้าโรงเรียนอนุบาลได้แก่

1. โรงเรียนเด็กเล็ก (Nursery School) เป็นโรงเรียนที่พัฒนามาจากศูนย์ดูแลเด็กเล็กการจัดบริการเน้นการดูแลแก่เด็กทั้งร่างกายจิตใจอารมณ์สังคมและการมีสุขภาพดีจัดสำหรับเด็กอายุ 2-4 ขวบบางแห่งอาจรับอายุต่ำกว่า 2 ขวบเปิดรับเลี้ยงตั้งแต่ครั้งวันถึงเต็มวันเด็กจะได้เล่นและมีการ

เรียนไปพร้อม ๆ กันเป้าหมายของการดูแลอยู่ที่การพัฒนาสังคมและสติปัญญาสำหรับเด็กเราจึงเรียกโรงเรียนลักษณะนี้ว่าโรงเรียนเด็กเล็กหรือศูนย์พัฒนาเด็ก

2. โรงเรียนเตรียมอนุบาล (kindergarten) ลักษณะเหมือนโรงเรียนเด็กเล็กเน้นการเตรียมตัวเด็กเพื่อเข้าเรียนชั้นอนุบาลรับตั้งแต่ 3ขวบครึ่งถึง5ขวบ

กลุ่มที่ 3 โรงเรียน (School)เป็นการเรียนการสอนเพื่อเตรียมเด็กเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาารับตั้งแต่อายุ 3-6 ขวบมี 3 ชั้นเรียนคืออนุบาล1 อนุบาล2 และอนุบาล3 เป็นการจัดการศึกษาที่รัฐและเอกชนจัดทำขึ้นไม่นับเป็นการศึกษาภาคบังคับสำหรับอเมริกาโรงเรียนอนุบาลเป็นการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 5-6 ปี

โรงเรียนอนุบาลสาธิตเป็นอีกลักษณะหนึ่งของโรงเรียนอนุบาลที่เปิดในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาเชิงวิชาการหรือเป็นไปตามความต้องการของสถาบันแม่

กลุ่มที่ 4 โรงเรียนเตรียมชั้นป.1 (Pre- First Grade หรือ Junior First Grade) เป็นโรงเรียนที่จัดทำขึ้นสำหรับเด็กที่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนชั้นอนุบาลได้เข้าเรียนเพื่อปรับตัวเองก่อนเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เปิดรับเด็กอายุ 6-7 ปีสำหรับเด็กประเทศไทยรู้จักกันในนามชั้นป.เตรียมหรือเตรียมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มที่ 5 โรงเรียนสำหรับเด็กป่วย (Hospital School) โรงพยาบาลบางแห่งจะจัดโรงเรียนในโรงพยาบาลสำหรับเด็กเพื่อได้ศึกษาเล่าเรียนหรือทบทวนบทเรียนขณะอยู่โรงพยาบาลสำหรับเด็กปฐมวัยจะจัดเป็นห้องเล่น (Play Room) เป็นห้องที่จัดเตรียมให้ประโยชน์สำหรับการศึกษาของเด็กได้มาเล่นและเรียนรู้ที่ห้องเล่นนี้แต่บางครั้งผู้จัดอาจต้องไปบริการถึงเตียงหรือห้องเด็กป่วยซึ่งจะใช้ในกรณีที่เด็กป่วยไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้โรงพยาบาลเด็กเป็นโรงพยาบาลที่มีการจัดห้องเล่นและบริการเครื่องเล่นที่เตียงโดยผู้สอนเป็นทั้งครูและพยาบาล (อารี รังสินนท์. 2542:145 – 149)

วิลสัน ฤกษ์จุฬิมล (2540: 6-7) ได้ให้ความเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยในทศวรรษหน้าจะต่างกับปัจจุบันตรงที่เป็นการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองการมีส่วนร่วมของโรงเรียนครูและครอบครัวในการที่จะสร้างเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีทุกด้านโรงเรียนจะทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเด็กครอบครัวและโรงเรียนต้องมีความร่วมมือและสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเด็กย่อมมีพัฒนาการที่ดี

เยาเวพา เดชะคุปต์ (2542: 29-33) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาปฐมวัยว่ามีนักจิตวิทยา นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลายรูปแบบซึ่งแต่ละแบบมีจุดมุ่งหมายวิธีการที่แตกต่างกันออกไปดังนี้

1. โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) เป็นชื่อที่ใช้สำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 3-7 ปีคำว่า “โรงเรียนอนุบาล” นี้เริ่มต้นโดยเฟดเดอริคโฟรเบล (Federich Froebel) นักการศึกษาชาวเยอรมันซึ่งเป็นผู้ริเริ่มตั้งโรงเรียนอนุบาลขึ้นแห่งแรกในประเทศเยอรมนีการจัดการศึกษาอนุบาลจะเน้นการจัดสิ่งแวดล้อมวัสดุอุปกรณ์และหลักสูตรที่จะมุ่งพัฒนาการเด็กให้เจริญเติบโตในด้านต่างๆโดยเน้นกิจกรรมการเล่นการปรับตัวการแสดงออกทางร่างกายและการฝึกการทำงานและการอยู่ร่วมกัน ไฮม์ส (Hymes. 1967: 65)

2. สถานะนรบรรลเด้ก (Nursery School) ไฮม์ส (Hymes. 1967: 65) กล่าวว่ “สถานะนรบรรลเด้ก” หรือ “เน้ร์สเซอร์” เป็นโครงการจัดขึ้นสำหรับเด้กวัย 2-5 ปีโดยส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้ำนร่างกายอารมณ์สังคมและสติปัญญา

3. โรงเรียนสำหรับเด้กก่อนวัยเข้เรียน (Preschool) หรือบางที่เรียกว่ “สถานะนรบรรลเด้ก” (Nursery School) เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อเน้นพัฒนาการด้ำนอารมณ์ของเด้กและเสริมสร้างกิจกรรมเฉพาะด้ำนที่เรียกว่ “Enrichment Activities” ซึ่งเป็นโครงการครึ่งวันปัจจุบันโรงเรียนสำหรับเด้กก่อนวัยเข้เรียนจะเน้นพัฒนาการด้ำนสติปัญญาโดยเน้นในรูปของกิจกรรมการเล่นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนในระดับประถม

4. ศูนย์เลี้ยงเด้กกลางวัน (Child Care Center) คือศูนย์ที่ให้บริการการเลี้ยงดูเด้กอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 4 ปีสำหรับพ่อแม่ที่ทำงานในเวลากลางวันตั้งแต่เข้ถึงเย็นศูนย์เลี้ยงเด้กกลางวันตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาเด้กในชุมชนต่งๆศูนย์เลี้ยงเด้กกลางวันมีชื่อเรียกหลายชื่อเช่น Day Care, Child Care Center, Day Nursery หรือ Children’s Center ซึ่งไม่ว่าจะเรียกชื่อว่อย่างไรก็ตามก็คือโครงการที่จัดขึ้นสำหรับเด้กที่มีอายุต่งกว่า 6 ปีที่พ่อแม่มีความจำเป็นต้องออกไปทำงานนอกรบ้านโดยต่งจากสถานะนรบรรลเด้กหรือ Nursery School ในแง่ที่ว่จะดูแลเด้กในช่วงอายุที่ต่งกว่าสถานะนรบรรลเด้กและจะมุ่งพัฒนาเด้กในด้ำนร่างกายการเคลื่อนไหวอารมณ์สติปัญญาสุนทรียภาพพัฒนาการด้ำนสังคมและการเตรียมความพร้อมเพื่อเรียนต่อในระดับประถมศึกษา

5. บ้านรับเลี้ยงเด้ก (Family Day Care Homes) คือศูนย์รับเลี้ยงเด้กที่จัดทำขึ้นที่บ้านซึ่งจะจัดขึ้นสำหรับรับเลี้ยงเด้กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 3 ปีในบ้านของตนโดยรับเด้กจำนวนน้อยคนซึ่งต่งต้องมีใบอนุญาตจัดตั้ง พี่เน้และคนอื่น ๆ (Feeney;&Others. 1991:30)

6. โครงการเฮดสตาร์ท (Head Start) คือโครงการสำหรับเด้กที่อยู่ในรอบครัวที่ยากจนหรือมีรายได้ต่ำทั้งนี้เพื่อให้โอกาสเด้กได้มีโอกาสพัฒนาเท่าเทียมกับเด้กอื่น ๆ โดยจะรับเด้กที่มีอายุก่อนเข้เรียนราว ๆ 4 ปีเพื่อจัดพัฒนาเด้กและจัดประสพการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด้ก ไฮม์ส (Hymes. 1967: 65)

7. ศูนย์แม่และเด้ก (Parent – Child Centers) คือโครงการที่จัดขึ้นเพื่อให้การศึกษแก่เด้กปฐมวัยที่มาจากครอบครัวที่ยากจนซึ่งจัดเพื่อให้การศึกษแก่แม่และเด้กที่มีอายุต่งกว่า 3 ปี

8. โครงการโฮมสตาร์ท (Home Start) คือโครงการที่จัดขึ้นสำหรับเด้กที่มาจากครอบครัวที่ยากจนเช่นกันโดยเน้นการให้การศึกษแก่พ่อแม่และเด้กที่บ้านบางครั้งเป็นการให้การศึกษแก่เยาวชนหรือวัยรุ่นที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา

9. โครงการให้การศึกษแก่พ่อแม่ (Parent Education) คือโครงการที่ให้การศึกษแก่พ่อแม่เกี่ยวกับพัฒนาการการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษบุตรซึ่งอาจเป็นการจัดที่สถาบันการศึกษหรือที่บ้านของเด้กรวมทั้งโครงการจัดการศึกษาให้กับเด้กทารกเด้กวัยเตาะแตะ

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่การจัดการศึกษปฐมวัยไม่ว่าจะจัดในรูปแบบใดทุกรูปแบบมุ่งเน้นการดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยกาให้ความรู้พ่อแม่ผู้ปกครองซึ่งการจัดสามารถจัดดูแลที่บ้านและจัดในสถานศึกษาซึ่งเรียกต่งต่งกันออกไปเช่นสถานะนรรับเลี้ยงเด้ก (Nursery) โรงเรียน

เตรียมอนุบาล (Nursery School) โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) ทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสในการเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กและครอบครัวมากที่สุด

4. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติหลายหมวดหลายมาตราเช่นในหมวดหลักการสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาได้กล่าวถึงเจตนารมณ์ที่จะให้สังคม ชุมชนและท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8 (2)) นอกจากนี้ยังมีให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 9 (2)) ให้มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆมาใช้ในการจัดการศึกษาในมาตรา 9 (5) ให้บุคคลครอบครัวองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชนองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถาบันประกอบการและสถาบันสังคมอื่นได้มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มาตรา 12) หมวดการจัดการศึกษา กำหนดให้สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและชุมชนร่วมกับพัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพ (มาตรา 24) ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาในชุมชนสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น (มาตรา 27) นอกจากนี้สถานศึกษายังมีหน้าที่ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของ ชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมมีการแสวงหา ความรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อพัฒนาชุมชนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน (มาตรา 29) ส่วนหมวดการบริหารและการจัดการศึกษาได้กำหนดให้มีองค์กรคณะบุคคลในการบริหารและจัด การศึกษาในระดับต่างๆทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษาโดย ให้มีตัวแทนองค์กรต่างๆทั้งภาครัฐเอกชนผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้แทน องค์กรวิชาชีพอยู่ในองค์กรคณะบุคคลนั้น (มาตรา 32-35, 38, 40) นอกจากนี้ชุมชนและท้องถิ่นยังมี บทบาทให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับภารกิจสถานศึกษาตามคำร้องขอของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษานั้น (มาตรา 50) หมวดครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้หน่วยงาน การศึกษาระดมทรัพยากรทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนและท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ความรอบรู้ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคล ดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา (มาตรา 57) หมวดทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ การศึกษากำหนดให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้วยงบประมาณการเงินและทรัพย์สินทั้งจากรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบุคคลชุมชนท้องถิ่นมาใช้จัดการศึกษาโดยอาจเป็นผู้จัดหรือมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาบริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนร่วมรับภาระ ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น (มาตรา 61)

4.1 ความหมาย ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายนั้นๆ แต่วัตถุประสงค์โดยรวมของการมีส่วนร่วมนั้นคือการให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการแรกคือการร่วมวางแผนนโยบายและการบริหารร่วมปฏิบัติการและร่วมติดตามประเมินผล ดังนั้นภาพรวมของความหมายการมีส่วนร่วมดังนี้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545: 4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการที่ประชาชนได้ใช้ความพยายามหรือใช้ทรัพยากรบางอย่างของตนเช่นความคิดความรู้ความสามารถแรงงานเงินทุนวัสดุในกิจกรรมพัฒนานั้นมีส่วนร่วมในการคิดการตัดสินใจดำเนินงานและประเมินผลให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อการกระทำนั้นๆ ในชุมชนที่อาศัยอยู่ (พิสุทธิวรรณฉัตรสิริ, 2546: 38) การมีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ว่าเป็นการที่ผู้ปกครองเอาใจใส่เลี้ยงดูและให้การศึกษาล่าเรียนการสอนให้มีความสำคัญและมีส่วนร่วมตัดสินใจวิเคราะห์แก้ไขปัญหาตัดสินใจบริหารและสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับชุมชนและโรงเรียนพร้อมเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนและชุมชน (กวิณเสื่อสกุล, 2546: 20) อังศิธร พวงแพ (2544: 18) การมีส่วนร่วมหมายถึงการที่บุคคลหรือคณะบุคคลร่วมมือกันร่วมทำร่วมคิดร่วมปฏิบัติร่วมตัดสินใจร่วมประเมินผลงานในการทำกิจกรรมร่วมกันพัฒนาให้มีคุณภาพประสิทธิภาพที่ดีขึ้นและมีประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

อนงค์ อนันตริยเวช (2539: 24 - 26) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นการใช้แนวคิดของการบริหารเชิงระบบและเน้นความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์โดยการพิจารณาว่าทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรหลักที่สำคัญของการศึกษาที่จะทำให้การบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารแบบมีลักษณะเด่นคือเป็นการสร้างความไว้วางใจและเชื่อมั่นในบุคลากรการสื่อสารเป็นไปโดยอิสระเปิดกว้างให้มีการโต้แย้งกันอย่างเปิดเผยและมีการเห็นพ้องต้องกัน
2. ผู้บริหารสามารถกระตุ้นจิตใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดกำลังใจการปฏิบัติงานโดยการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาก่อให้เกิดทัศนคติที่ดี
3. การตัดสินใจในเรื่องต่างๆกระทำได้โดยบุคลากรในทุกระดับของสถานศึกษา
4. เป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงาน
5. การควบคุมงานสามารถกระจายไปสู่ผู้ปฏิบัติโดยการให้ควบคุมกันเองเพื่อเน้นการแก้ปัญหาสามารถหลีกเลี่ยงการถูกตำหนิ
6. ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้การทำงานมีผลงานสูงสุดและสำเร็จตามเป้าหมาย
7. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างการอภิปรายในที่ประชุมเป็นการขจัดแนวคิดที่ขาดเหตุผลและไม่เหมาะสมให้หมดไป
8. การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อเมื่อบุคลากรในสถานศึกษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในแขนงต่างๆมีมุมมองที่แตกต่างกันในการแก้ปัญหาเดียวกัน

เดคเคอร์ (Decker. 1992: 361) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการพัฒนาของเด็กไว้ดังนี้

1. เด็กจะมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์
2. เด็กจะมีความสามารถทางสติปัญญาและความพร้อมมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม
3. เด็กจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครองและมีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม
4. การที่ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับเด็กและได้ร่วมกิจกรรมต่างๆกับเด็กทำให้เด็กมีสติปัญญาสูงขึ้น
5. เด็กจะมีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ จากการได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคล ชุมชน และท้องถิ่นได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยร่วมแสดงความคิดเห็นและกระทำในสิ่งที่พึงต้องกันตลอดจนร่วมกันพิจารณากำหนดปัญหาความต้องการของประชาชนชุมชนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหาแนวทางพัฒนาโรงเรียนความสำคัญของการมีส่วนร่วมเป็นการสร้างความไว้วางใจและเชื่อมั่นในบุคลากรเป็นการกระตุ้นจูงใจให้กับผู้ได้บังคับบัญชาเกิดกำลังใจการปฏิบัติงานเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงานของสถานศึกษาและทำให้ทุกสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

4.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการทำกิจกรรมนั้นให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายซึ่งมีแนวคิดและหลักการพิสิฐ พิษณานนท์ (2555: ออนไลน์) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ควรคำนึงถึงหลักการต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. จัดตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้มากที่สุด
2. ครูใหญ่และครูควรมีความอ่อนน้อม มารยาทดี ไม่ดูหมิ่นประชาชน ให้การช่วยเหลืออย่างจริงจัง และยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นอย่างจริงจัง
3. ครูใหญ่และครูไม่ควรประพฤติตนแบบยกตนข่มท่าน แต่ควรยกย่องให้เกียรติแก่ประชาชนอย่างจริงจัง
4. ครูใหญ่และครูต้องพยายามทำความเข้าใจกัน ในธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น นอกจากนี้จะต้องรู้ถึงค่านิยม ความเชื่อของท้องถิ่นด้วย
5. ครูใหญ่และครูควรรู้และเลือกทะเลาะทะเลให้ถูกต้องแก่โอกาสอันสมควร
6. ครูใหญ่และครูควรยกเว้นการกระทำใดๆที่อาจทำให้เสื่อมเสียมาสู่ตนเองและโรงเรียน เช่น เล่นการพนัน เป็นต้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ควรยึดหลักสำคัญดังนี้คือ ต้องมีความตั้งใจจริง ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมงานทุกด้าน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางชุมชน มีความอดทนและมุ่งมั่นในการทำงาน และต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี ตลอดจนศึกษาและเรียนรู้วิถีของชุมชน

วิธีส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนโรงเรียนจำเป็นต้องรู้จักชุมชน จะต้องหาวิธีนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน โรงเรียนก็มีหน้าที่จะให้บริการชุมชนและโรงเรียนควรส่งเสริมกิจกรรมที่จะนำไปสู่ ความร่วมมืออันดีระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ดังเช่นผลงานซึ่งชีรววัฒน์ นิจนตร (2555: ออนไลน์) ได้เสนอว่า วิธีการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน นั้นมีหลายขั้นตอน แต่ควรเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีจากบ้าน หรือผู้ปกครองของนักเรียนก่อนแล้วจึงค่อยขยายความสัมพันธ์ไปสู่ชุมชน การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองนั้น โรงเรียนมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมพิเศษผู้ปกครองของนักเรียนในวันเปิดภาคเรียน โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการดำเนินงานของโรงเรียน ทั้งด้านการสอน การอบรม และการพัฒนาด้านต่างๆ
2. เชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมชมโรงเรียน เช่น มาเยี่ยมชมนิทรรศการที่โรงเรียนจัดขึ้น
3. เชิญผู้ปกครองมาร่วมแก้ไขปัญหาบางอย่างเกี่ยวกับตัวเด็ก
4. ให้ครูไปเยี่ยมผู้ปกครองและนักเรียนที่บ้านเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันและมีความสนิทสนมซึ่งกันและกัน
5. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น มาเป็นวิทยากรในเรื่องที่มีความถนัดและชำนาญ
6. จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครองขึ้น เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น

หลังจากที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียนไปแล้ว โรงเรียนควรขยายความสัมพันธ์ไปสู่ชุมชน โดยการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ สร้างความเชื่อถือและความมั่นใจ ตลอดจนความนิยมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนโดยการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน หรือให้ความช่วยเหลือกิจการของโรงเรียน โรงเรียนอาจประเมินความต้องการดังกล่าวให้ได้มากที่สุด และพยายามทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนทั้งในทางวิชาการ และการพัฒนาท้องถิ่น

พิสิฐ พิษานนท์ (2555: ออนไลน์) ได้แบ่งวิธีการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน และชุมชน ไว้ 2 วิธี คือ

1. โดยการนำเอากิจกรรมที่มีภายในโรงเรียนออกสู่ภายนอกที่อยู่ท้องถิ่นนั้น เช่น การนำนักเรียนออกไปพัฒนาชุมชน ให้นักเรียนออกไปฝึกอาชีพจริงกับประชาชนในท้องถิ่นนั้น จัดการบรรยายพิเศษโดยครู หรือครูใหญ่ จัดเครื่องมือสื่อสารต่างๆ
2. โดยการนำประชาชนในชุมชนเข้ามาทำกิจกรรมในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ จัดงานการแสดงของนักเรียนในโอกาสสำคัญ และเชิญผู้ปกครองและประชาชนมาชม จัดสมาคมครูผู้ปกครอง จัดการ

แข่งขันกีฬาระหว่างครูกับประชาชนในชุมชน เชิญวิทยากรท้องถิ่นมาบรรยายให้นักเรียนฟัง และเชิญประชาชนในท้องถิ่นเข้ามาเป็นกรรมการต่างๆของโรงเรียนเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของโรงเรียน สอดคล้องกับสัพพัญญา ธีระกุล (2555: ออนไลน์) ได้เสนอแนวทางปฏิบัติในการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชนไว้ ดังนี้

2.1 ศึกษาชุมชนโดยละเอียด เช่น โครงสร้าง วัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ สภาพ เศรษฐกิจ ทรัพยากร และความต้องการ เป็นต้น

2.2 จัดการประชุมสัมพันธ์แก่ชุมชน โดยเผยแพร่กิจการทางสื่อมวลชน หรือชุมชน กรรมการโครงการสุขภาพของโรงเรียน ฯลฯ เป็นต้น

โดยสรุป วิธีการมีส่วนร่วมที่ดีระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน มีได้หลายวิธีตามที่ นักวิชาการได้แนะนำไว้ นั้นพอจะประมวลได้ว่ามี 2 ประเด็นใหญ่ๆคือ โดยการเปิดประตูให้โรงเรียน ออกไปสู่ชุมชน และ โดยการเปิดประตูให้ชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน (Outside In)

มอริสัน (Morrison. 1998: 22-25) ที่ได้เสนอการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนมี 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการทำงาน เป็นวิธีที่มุ่งเน้นให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ตามความสามารถของผู้ปกครองเอง

2. การมีส่วนร่วมโดยเน้นกระบวนการ เป็นการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษาในการเป็นผู้ให้แนวคิด เสนอแนะในการจัดการศึกษา

3. การมีส่วนร่วมโดยเน้นการพัฒนา เป็นการมีส่วนร่วมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของ ครอบครัวเป็นหลัก เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองโดยตรงเพราะผู้ปกครองที่เข้าร่วมได้เรียนรู้ลักษณะนี้ เป็นวิธีปฏิบัติที่ส่งเสริมครอบครัวให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

4. การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ คือการประมวลวิธีการดังกล่าวข้างต้นเข้าด้วยกันโดยเน้น ครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ โรงเรียนส่วนโคเฮน และ อัฟลอฟ Cohen; & Uphoff (1980: 324) ได้แบ่งขอบข่ายการมีส่วนร่วมไว้ 4 รูปแบบคือ

4.1 การร่วมตัดสินใจ (Decision Making) คือ การริเริ่มตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ และการตัดสินใจปฏิบัติการ

4.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) คือ การสนับสนุนด้าน ทรัพยากร การบริหาร และการประสานขอความร่วมมือ

4.3 การมีส่วนร่วมในประโยชน์ (Benefit) เกิดจากผลประโยชน์ด้านวัตถุ ด้านสังคมหรือ ผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การปฏิบัติและการพิจารณาผลการดำเนินการว่าสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินการต่างๆ ร่วมกัน เป็นการระดมสมอง ระดมกำลัง ระดมความคิดเห็น เพื่อพัฒนาให้เกิด

ประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร สำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นการแสดงให้เห็นถึงความต้องการ การศึกษาระหว่างบ้านและโรงเรียน การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนในการอบรม เลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน แก่เด็กจะมีส่วนช่วยให้เด็กได้รับพัฒนาการที่ เหมาะสมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เพราะพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครูต่างเป็นบุคคลที่ใกล้ชิด เด็ก และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะหล่อหลอมให้เด็กเติบโตขึ้นตามทิศทางที่ต้องการของสังคม และ ประเทศชาติ

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว จะเห็นได้ว่าโรงเรียนนั้นจะแยกตัวออกจากชุมชน ไม่ได้ โรงเรียนจำเป็นต้องมีความผูกพันกับชุมชนและครอบครัวมาก ในลักษณะที่พึ่งพาอาศัยกัน การมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน จะช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ให้หมดไป และยังเป็นการจูงใจให้ผู้ปกครองกับชุมชนมาช่วยกันจัดการศึกษาให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ดังนั้น การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน จึงมีความสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย ผู้บริหาร โรงเรียน ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ตลอดจนถึงบุคคลในท้องถิ่นจะต้องร่วมมือกันในการเสริมสร้าง ความเข้าใจที่ดีต่อกันเพื่อพัฒนาการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสำคัญต่อผู้เรียนซึ่งจะออกไปเป็นสมาชิก ที่ดีของชุมชนต่อไป

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการศึกษา

กระบวนการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน การสอน โดยคำนึงถึงศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนนั้น นอกจากครู และนักเรียน แล้ว ยัง รวมถึงฝ่ายนโยบาย ผู้บริหาร พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และฝ่ายสนับสนุนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัด การศึกษา เพราะหากทุกฝ่ายที่กล่าวมาข้างต้น มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการศึกษาแล้วผลที่ ตามมาคือ เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของพ่อ แม่ ผู้ปกครองในกระบวนการศึกษา จึงเป็นการวางรากฐาน ชีวิตของเด็กทั้งที่บ้าน และโรงเรียน เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่า โรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านที่สอง ของเด็ก การอบรมเลี้ยงดู และความเอาใจใส่ ดูแลเด็กเป็นอย่างดี จะทำให้เด็กได้มีการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน

จากการวิจัยของ บริเวอ์ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2541: 71; อ้างอิงจาก Brewer. 1995: 470 - 471) พบว่า วิธีการให้การศึกษแก่ผู้ปกครองโดยให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน เป็น วิธีการอันดับแรกที่ดีควรจัดให้มีขึ้น รองลงมาเป็น การจัดทำเอกสารแผ่นพับข้อความรู้ และจัดสัมมนา ผู้ปกครองส่วนการให้การปรึกษา เป็นกิจกรรมสุดท้ายการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้ ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจในคุณค่าของตน และนำคุณค่านั้นมาสนับสนุนส่วนเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนมิใช่ “เขตห้ามเข้า” อีกต่อไป หากแต่โรงเรียน ชุมชน สถาบัน ชุมชน ครอบครัว ย่อมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การร่วมมือกันของทุกฝ่าย คือ การสร้างพลัง อันแข็งแกร่ง คำจูงกัน เกิดผลแก่เด็กและเยาวชน ดังนี้ (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้.2555: ออนไลน์)

1. พ่อแม่ ผู้ปกครอง เข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยร่วมกับครูและผู้บริหารในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของลูกทั้งที่บ้านและโรงเรียน รวมทั้งในแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ
2. ชุมชน เข้ามาร่วมกำหนดนโยบายการจัดการกระบวนการเรียนรู้เป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. หน่วยงานกลางกระจายอำนาจในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายแก่สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้สอน
4. สื่อมวลชนมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษาร่วมสร้างความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องแก่สังคมและส่งเสริมการปฏิบัติ

ผลที่ผู้มีส่วนร่วมจะได้รับ

1. ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับความถนัด และความสนใจของตนเอง
2. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ เมื่อประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญช่วยให้ผู้เรียนมีความสุข
3. พ่อแม่รู้และเข้าใจความถนัด ความสนใจ ความสามารถและศักยภาพของลูก
4. ผู้บริหารโรงเรียนได้พัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนเป็นโรงเรียนที่แท้จริง ไม่ใช่โรงเรียน และได้ใช้กระบวนการบริหารที่นักเรียน ครู พ่อแม่ ชุมชนมีส่วนร่วม
5. สถาบันผลิตครูได้บัณฑิตและครูที่มีคุณภาพ ชุมชน และสังคมส่วนรวมได้พลเมืองที่มีคุณภาพ ศักยภาพ ประเทศชาติได้พลเมืองที่ดี และองค์กรอื่น ๆ ได้มีส่วนช่วยประเทศในการพัฒนาบุคคลที่จะเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ และศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศต่อไป

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน และชุมชน เป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการทำกิจกรรมนั้นให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายสามารถแบ่งได้ 2 วิธี คือ

1. การนำเอากิจกรรมที่มีภายในโรงเรียนออกสู่ภายนอกที่อยู่ท้องถิ่นนั้น
2. การนำประชาชนในชุมชนเข้ามาทำกิจกรรมในโรงเรียน

4.3 รูปแบบการมีส่วนร่วม

คุณภาพของโรงเรียนปฐมวัยจะดีได้ต้องมีผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกับเด็ก โรงเรียนไม่สามารถสอนโดยแยกเด็กออกจากครอบครัวได้เด็กควรได้เรียนรู้ร่วมกันทั้งทางโรงเรียนและผู้ปกครองซึ่งการที่โรงเรียนทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมได้จะมีประโยชน์กับเด็กมากโดยสิ่งที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองก็คือคุณค่าของความสัมพันธ์ของผู้ปกครองพบ

โรงเรียนที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ปกครองนักเรียนและโรงเรียนดังนี้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542: 23-24)

1. ผู้ปกครองและโรงเรียนได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับสถานการณ์ทางบ้านและโรงเรียนของเด็กที่ผู้ปกครองสามารถบอกครูครูสามารถบอกผู้ปกครองในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพได้อีกทั้งยังลดข้อขัดแย้งระหว่างครูและผู้ปกครองด้วย

2. ผู้ปกครองและโรงเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกับพัฒนาการเด็กการสอนเด็กหลักสูตรและการดำเนินการร่วมมือเชิงบริหารงานการศึกษาร่วมกันระหว่างครูและโรงเรียน

3. โรงเรียนสามารถใช้โอกาสการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครองทั้งทางด้านการเลี้ยงดูพัฒนาการการร่วมแก้ปัญหาเด็กจากการเลี้ยงดูและสิ่งแวดล้อมรวมถึงการสอนต่อการเรียนของเด็กระหว่างโรงเรียนและบ้านด้วย

อุทัย บุญประเสริฐ (2542: 1-4) ได้ศึกษาพบว่ารูปแบบของการมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแบ่งเป็น 4 รูปแบบดังนี้

1. รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (Administrational Control) ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้ายส่วนคณะกรรมการจะมีบทบาทให้ข้อคิดและเสนอแนะในการบริหารเท่านั้น

2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional Control) รูปแบบนี้คณะกรรมการโรงเรียนจะมีตัวแทนคณะครูในสัดส่วนที่มากที่สุดโดยมีบทบาทเป็นทั้งกรรมการที่ปรึกษาและกรรมการบริหาร

3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก (Community Control) รูปแบบนี้การบริหารจะควบคุมโดยชุมชนคณะกรรมการโรงเรียนจะมีสัดส่วนจำนวนตัวแทนผู้ปกครองชุมชนมากที่สุด

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542: 215-219) ได้แบ่งรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมแบบเหลือมล้ำตามคุณสมบัติของการมีส่วนร่วม 3 กลุ่มดังนี้

1. การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ที่เป็นแบบแผนการมีส่วนร่วมของกลุ่มบุคลากรผู้มีอำนาจและมีทรัพยากรมากที่สุดในชุมชนได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนประธานและคณะกรรมการโรงเรียนเจ้าอาวาสและหัวหน้าโครงการ

1.1 บทบาทที่แสดงในการมีส่วนร่วมได้แก่ริเริ่มงานคิดงานร่วมดำเนินงานร่วมสนับสนุนร่วมงานร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างหนักแน่นจริงจังมีอำนาจตัดสินใจที่เปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่ดำเนินงานได้

1.2 คุณสมบัติของผู้มีส่วนร่วมได้แก่อำนาจตามระบบราชการมีบารมีได้รับการยอมรับในชุมชนมีทรัพยากรมากเช่นความรู้มีเงิน

2. การมีส่วนร่วมเป็นบางส่วนเป็นแบบแผนการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีอำนาจและทรัพยากรปานกลางในชุมชนได้แก่กลุ่มผู้นำชุมชนกลุ่มคณะครูคณะกรรมการโรงเรียนกิจกรรมที่มีส่วนร่วมได้แก่กิจกรรมตามประเพณีการประชุมต่างๆการปรับปรุงอาคารสถานที่

2.1 บทบาทที่แสดงในการมีส่วนร่วมได้แก่ร่วมมือร่วมงานร่วมสนับสนุนร่วมริเริ่มงานริเริ่มกิจกรรมบริจาคเงินสิ่งของเป็นผู้ร่วมดำเนินการแสดงความคิดเห็นอย่างมั่นใจมีอำนาจในการตัดสินใจบ้าง

2.2 คุณสมบัติของผู้มีส่วนร่วมได้แก่เป็นคณะทำงานของผู้มีอำนาจในการปกครองมีความรู้ต้องการทำงานเพื่อชุมชน

3. การมีส่วนร่วมแบบชายขอบเป็นแบบแผนการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ที่ไม่มีความรู้และทรัพยากรในชุมชนได้แก่ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนทั่วไปโดยกิจกรรมที่มีส่วนร่วมคือกิจกรรมของโรงเรียนงานตามประเพณีงานพิเศษและการประชุมบทบาทที่แสดงในการมีส่วนร่วมได้แก่เป็นผู้เข้าร่วมงานเป็นผู้ให้ความร่วมมือเป็นผู้ให้การสนับสนุนบริจาคเงินและสิ่งของร่วมดำเนินการและแสดงความคิดเห็นบ้างไม่มีความรู้ในการตัดสินใจ

อำนาจ บุญทวี (2546: 22-23) สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมได้ 5 ขั้นตอนคือ

1. มีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนตลอดจนความต้องการของชุมชน

2. ร่วมคิดค้นและหาวิธีการเพื่อแก้ปัญหาของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน

3. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

4. ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

5. ร่วมควบคุมติดตามประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไปทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมมี 3 รูปแบบคือการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่การมีส่วนร่วมเป็นบางส่วนและการมีส่วนร่วมแบบชายขอบในแต่ละแบบจะมีความแตกต่างกันที่อำนาจและทรัพยากรบทบาทหน้าที่ก็แตกต่างกันออกไป

4.4 ลักษณะการมีส่วนร่วม

การบริหารการมีส่วนร่วม (Participative Management: PM) เป็นการดำเนินการของฝ่ายที่จะจูงใจให้โอกาสแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะร่วมคิดร่วมตัดสินใจและร่วมพัฒนางานด้วยความเต็มใจอุทิศแรงกายแรงใจมุ่งมั่นทำงานเสมือนว่าตนเป็นเจ้าขององค์กรนั้น (สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์. 2547: 187 - 188)

ลักษณะการมีส่วนร่วมได้มีการจำแนกลักษณะหรือประเภทของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันออกได้ดังนี้

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540: 19) จำแนกขั้นตอนในการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการเป็นขั้นตอนการค้นคว้าปัญหาและสาเหตุตลอดจนการตัดสินใจกำหนดความต้องการและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนเป็นขั้นตอนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการกำหนดวิธีการแนวทางการดำเนินงานและกำหนดทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในชั้นดำเนินการเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่โครงการโดยการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์วัสดุอุปกรณ์และแรงงานหรือโดยการบริหารงานและประสานงานตลอดจนดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในชั้นประเมินผลเป็นขั้นของการเข้ามามีส่วนร่วมใน

อังศิธร พวงแพ (2544: 22) การร่วมมือของบุคคลหรือคณะบุคคลในการทำกิจกรรมร่วมกัน ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนการดำเนินการการปฏิบัติงานตามแผนงาน การปรับปรุงแก้ไขสามารถร่วมรับรู้ปัญหาพร้อมคิดดำเนินการร่วมจัดทำงานตามแผนงานกิจกรรมมีการร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับงานต่างๆและมีการประเมินผลงานว่ามีประสิทธิภาพเป็นอย่างไรต้องพัฒนาปรับปรุงอะไรบ้างซึ่งทุกคนต้องร่วมกันอย่างจริงจังมีความรับผิดชอบการประเมินว่าการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่อาจเป็นการประเมินผลย่อยเพื่อดูความก้าวหน้าของการดำเนินงานหรือการประเมินผลรวมสรุปรวบยอด

โกวิท พวงงาม (2546: 35) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมควรมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การร่วมคิดคือการร่วมคิดสร้างวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของชุมชน
2. การจัดทำแผนร่วมกันคือมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกันตามโครงการหรือกิจกรรมที่ได้ร่วมคิดไว้
3. ร่วมปฏิบัติคือร่วมปฏิบัติตามแผนและข้อตกลงที่กำหนดไว้
4. ร่วมติดตามผลและประเมินผลคือการติดตามผลและประเมินผลการทำงานที่กลุ่มได้ปฏิบัติร่วมกัน
5. ร่วมรับประโยชน์คือประชาชนทุกคนจะได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติร่วมกันและทุกคนก็ต้องรักษาประโยชน์ที่ได้นี้ให้ได้รับตลอดไป

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วม มีขั้นตอนเริ่มตั้งแต่การร่วมคิดร่วมวางแผนร่วมทำร่วมประเมินผลและยังได้รับผลประโยชน์ร่วมกันจากการเข้าไปมีส่วนร่วม ซึ่งในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาก็ควรเข้าไปมีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมคิดร่วมทำร่วมติดตามประเมินผลเพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

4.5 ขอบข่ายการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาให้กับเด็กให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของสังคมและท้องถิ่น โรงเรียนจะจัดมวลง ประสบการณ์ต่างๆเหล่านี้ให้แก่เด็กได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ไม่ได้หากโรงเรียนขาดความร่วมมือกับชุมชนในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ ดังนั้นความร่วมมือ ระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน จึงเป็น

ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ใกล้ชิดอย่างมาก โรงเรียนควรยึดหลักการให้ความร่วมมือกับชุมชนทุกรูปแบบ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชนนักวิชาการ นักการศึกษา ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ ดังนี้

นภเนตร ธรรมบวร (2541: 31) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหมายถึงผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ของเด็กและพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่นเดียวกับ นิภาพรณ หงษ์ชูเกียรติ (2544: 34) ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไม่ได้หมายถึงการมีส่วนร่วมเฉพาะกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นที่โรงเรียนเท่านั้นแต่ยังรวมไปถึงการให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาเด็กที่บ้านอีกด้วยซึ่งเป็นการร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนที่ต้องเริ่มต้นไปพร้อม ๆ กันและต้องเป็นการร่วมมืออย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอส่วนกุสตาโว (Gustavo. 1992: 4) กล่าวเสริมว่าการมีส่วนร่วมหมายถึงการเข้าไปมีหน้าที่หรือมีส่วนร่วมรับผิดชอบในบางสิ่งบางอย่าง แต่ต่อมาความหมายของการมีส่วนร่วมนี้เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบของแต่ละบุคคลหรือกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม

การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ 3 ทาง คือ บ้าน โรงเรียน และชุมชน มีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน จึงขึ้นอยู่กับ การดำเนินการเพื่อให้โรงเรียนสามารถแสดงบทบาทของการให้การสนับสนุนแก่บ้านกับชุมชน และการรับความร่วมมือช่วยเหลือจากบ้านและชุมชนได้อย่างเต็มที่

เบอร์เกอร์ (Berger. 1995: 12-13) ได้แบ่งขอบข่ายของการมีส่วนร่วมไว้ 7 รูปแบบคือ

1. การให้พ่อแม่มีส่วนร่วมชี้แนะในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
2. การให้พ่อแม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งพ่อแม่อาจจะอยู่รวมในคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน
3. การให้พ่อแม่เป็นผู้สนับสนุนทางด้านทรัพยากรการจัดการศึกษา
4. การให้พ่อแม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาสมัคร ซึ่งจะทำให้พ่อแม่รู้สึกถึงระบบการปฏิบัติของโรงเรียน รับทราบถึงหลักสูตรและยังทำให้เกิดความคุ้นเคย สนิทสนมกับครูเหมือนเพื่อนร่วมงานกัน

5. การให้พ่อแม่เป็นผู้ติดต่อประสานงานระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นการดูแล การบ้านของเด็กขณะอยู่ที่บ้าน และรับทราบถึงความเคลื่อนไหวในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

6. การให้พ่อแม่เป็นผู้สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนและส่งเสริมการเรียนการสอนของเด็ก

7. การที่โรงเรียนให้บริการและสนับสนุนการจัดการศึกษาแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง

เอปสไตน์ (Epstein. 1997: 36) เสนอว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบ่ง ออก 6 ด้าน ได้แก่

1. การอบรมเลี้ยงดู คือ การช่วยให้ผู้ปกครองเกิดการพัฒนาทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

2. การติดต่อสื่อสาร คือ การสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องหลักสูตรของโรงเรียนและความก้าวหน้าของเด็ก

3. การเป็นอาสาสมัคร คือ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเป็นอาสาสมัครด้วยวิธีการรับสมัครและการฝึกอบรมผู้ปกครอง รวมถึงการจัดสรรเวลาเพื่อความสะดวกของผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

4. การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน คือ การให้ข้อมูลและการจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ที่บ้านให้กับเด็ก

5. การตัดสินใจ คือ การให้ผู้ปกครองเข้ามาร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน

6. การร่วมมือกับชุมชน คือ การนำทรัพยากรและการบริการที่มีในชุมชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ซีริวอนนี และคนอื่นๆ (Seriovnni; & Others. 1992: 34-35) ได้ร่วมกันเสนอแนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายการมีส่วนร่วม ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนไว้ 6 ประการดังนี้

1. การส่งเสริมให้ทุกคนในชุมชนเข้าใจชุมชนของตัวเอง
2. การช่วยให้ชุมชนเข้าใจในศักยภาพของชุมชน
3. การให้บริการทางการศึกษาแก่ชุมชน
4. การช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน
5. การให้บริการที่โรงเรียนทำได้โดยร่วมมือกับองค์กรอื่นในชุมชน
6. การประเมินนโยบาย และแผนงานพัฒนาชุมชนในส่วนของโรงเรียนเกี่ยวข้อง

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า **ขอบข่ายการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน** เป็นการส่งเสริมให้ทุกคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยพ่อแม่เป็นผู้สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนและส่งเสริมการเรียนการสอนของเด็กสนับสนุนทางด้านทรัพยากรการจัดการศึกษา

5. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาสำหรับวัยเด็กหรือปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับรากฐานการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจเนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยที่มีความสำคัญที่สุดของการวางรากฐานชีวิตเอปสไตน์ ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมานานกว่า 20 ปี ได้เสนอ “โครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน 6 แบบของเอปสไตน์” (Epstein's Framework of 6 types of Parent Involvement) (Epstein. 1995: 701-708) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ และ ห้องปฏิบัติการทางการศึกษาเซตเนอร์ทเวสต์ (John Hopkins University & Northwest Regional Educational Laboratory. 1997:1-8) ประกอบด้วย

1. การอบรมเลี้ยงดู (Parenting) หมายถึง ความรับผิดชอบพื้นฐานของครอบครัว (basic Responsibilities of Families) ได้แก่ การจัดเตรียมที่อยู่อาศัย (Housing) สุขภาพ (Health) โภชนาการ (Nutrition) เครื่องนุ่งห่ม (Clothing) ความปลอดภัย (Safety) ทักษะของผู้ปกครอง (Parenting Skills) สภาพบ้านที่สนับสนุนเด็กในฐานะนักเรียน ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อช่วยโรงเรียนให้เข้าใจเด็กและครอบครัว

2. การติดต่อสื่อสาร (Communicating) เป็นความรับผิดชอบพื้นฐานของโรงเรียน (basic Responsibilities of School) ได้แก่ การติดต่อสื่อสารจากโรงเรียนสู่บ้าน (School-to-Home) และการติดต่อสื่อสารจากบ้านสู่โรงเรียน (Home-to-School)

3. การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา (Volunteering) หมายถึง การมีส่วนร่วมที่โรงเรียนและเพื่อโรงเรียน (Involvement at and for the School) ได้แก่ การเป็นอาสาสมัครในโรงเรียนหรือชั้นเรียน การอาสาสมัคร เพื่อโรงเรียนหรือชั้นเรียน การเป็นผู้ร่วมทุกการแสดง กีฬา เหตุการณ์ การมอบรางวัล การเฉลิมฉลอง และอื่นๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น

4. การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at Home) หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะหรือส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก

5. การตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง การมีส่วนร่วมหรือการเป็นผู้นำในองค์การต่างๆ โดยการเป็นสมาชิก ผู้มีส่วนร่วม ผู้นำ หรือตัวแทน เป็นต้น

6. การระดมทรัพยากร (Collaborating with Community) หมายถึง การเชื่อมโยงชุมชนให้มาช่วยเหลือโรงเรียน นักเรียน และครอบครัว หรือ การเชื่อมโยงโรงเรียน นักเรียน และครอบครัวให้ไปช่วยชุมชน

รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ประกาศวิสัยทัศน์ทางการศึกษาข้อ 8 ซึ่งมีเนื้อหาในทำนองเดียวกับโครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน 6 แบบของเอปไสตัน ดังนี้ (U.S. Department of Education. 2000: 2)

1. การอบรมเลี้ยงดูในฐานะเป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นหน้าที่ตามธรรมชาติของพ่อแม่ผู้ปกครองอยู่แล้ว เน้นผู้ปกครองให้การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดหาอาหารและการตรวจความพร้อมทางด้านร่างกายของเด็กเพื่อเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้อื้ออำนวยต่อการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคมของเด็ก

2. การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในแบบนี้สูงกว่าการอบรมเลี้ยงดูตามธรรมชาติ คือ การที่ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน จึงเน้นการสร้างความสัมพันธ์สถาบันครอบครัวกับโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองมั่นใจว่า โรงเรียนและหน่วยงานต่างๆ ที่ให้การบริการที่เกี่ยวข้องจะเป็นผู้รับช่วงดูแลบุตรหลานของตนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามหลักวิชาการในขณะเดียวกัน โรงเรียนจะทราบสภาวะทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคม ของเด็กอย่างถูกต้อง ความร่วมมือในแบบนี้จะเน้นการส่งเสริมระบบการสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน

3. งานอาสาสมัครเพื่อการศึกษา เพราะ การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนไม่สามารถดำเนินงานเพียงเฉพาะกลุ่มที่ได้รับการบริการโดยตรง เนื่องจากต้องการความรู้เฉพาะทางและความเชี่ยวชาญต่างๆ

4. การจัดระบบการเรียนการสอนที่บ้าน เพราะสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือสมาชิกคนอื่นๆ ในบ้าน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและคอยช่วยเหลือเด็กเท่าที่จำเป็น ส่งผลให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดี มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ที่โรงเรียนมากขึ้นนอกจากพ่อแม่ ผู้ปกครองจะเป็นกำลังหลักในการอบรมเลี้ยงดูตามธรรมชาติแล้วหน้าที่หลักของผู้ปกครองอีกประการหนึ่ง คือ การจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้น บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองจึงเป็นเสมือนครูและที่ปรึกษาเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ของบุตรหลานของตน

5. การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน ถือเป็น การตัดสินใจครั้งยิ่งใหญ่ของผู้ปกครอง โดยเปลี่ยนสถานะจากการมีส่วนร่วมทางการศึกษาที่บ้านของตนเองมาสู่การดำเนินงานอย่างจริงจังในโรงเรียน โดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการคิดวิเคราะห์ และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีระดับตั้งแต่การเข้าร่วมประชุมครู ผู้ปกครอง จนถึง การลงรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสถานศึกษา โดยหวังว่าความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญของตนจะส่งผลให้การจัดทำและดำเนินนโยบายของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6. การเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา คือ ความพยายามในการเป็นผู้ประสานงานให้โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนมีความเชื่อมโยงกัน โดยพยายามอุดช่องโหว่ในการบริหารของโรงเรียนด้วยการระดมบุคลากร เงินทุน วิทยาการใหม่ๆ และระบบการบริหารงาน เพื่อช่วยให้โรงเรียนสามารถบริหารงานได้อย่างแท้จริง

สำหรับประเทศไทย หลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ส่งผลให้เกิดความตื่นตัวในกลุ่มพ่อแม่ผู้ปกครองจนเกิดการจัดตั้ง “เครือข่ายแกนนำพ่อแม่ผู้ปกครอง” ซึ่งเป็นองค์กรอิสระขึ้น และเครือข่ายแกนนำพ่อแม่ผู้ปกครอง ได้ร่วมกับ กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เมื่อพฤษภาคม 2543 ศึกษาแบบและวิธีการสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน โดยสรุปแบบ และวิธีการเบื้องต้นเป็น 4 แบบ คือ

- 1) การอบรมเลี้ยงดูในฐานะเป็นพ่อแม่
- 2) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตัวเด็กและการเรียนการสอน
- 3) งานอาสาสมัครเพื่อการศึกษา
- 4) การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน

โดยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (เครือข่ายแกนนำพ่อแม่ผู้ปกครอง ร่วมกับ กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543: 1-5) ต่อมา ในเดือนมกราคม 2544 กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้พัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนี้เป็น 6 แบบ คือ

- 1) การอบรมเลี้ยงดู
- 2) การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน
- 3) อาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา
- 4) การจัดบรรยากาศเรียนรู้ที่บ้าน
- 5) การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน
- 6) การเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2555: ออนไลน์)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2544: 13) ก็ได้เสนอแนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน ซึ่งหมายรวมถึง การอบรมเลี้ยงดู และการจัดบรรยากาศการเรียนรู้หรือการสร้างสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสม และแบ่งระดับชั้น ดังนี้

ระดับก่อนประถมศึกษา

ระดับประถมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษา

2. การมีส่วนร่วมและประสานงานกับโรงเรียน

การสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน

อาสาสมัครเพื่อการศึกษา

การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน

การเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากร

เบอร์เกอร์ (Berger, 1991:12) ได้แบ่งขอบข่ายของการมีส่วนร่วมไว้ 7 รูปแบบ คือ

1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3) การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร

4) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาสมัคร

5) การมีส่วนร่วมในการติดต่อประสานงาน

6) การมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษา

7) การมีส่วนร่วมด้านการบริการ

การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชนทำได้โดยร่วมมือกับชุมชนกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน ออกแบบและวางแผนดำเนินการจัดการเรียนการสอนและใช้แหล่งการเรียนรู้จากทุกส่วนของชุมชน การจัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชนนี้เป็นการสะท้อนลักษณะการดำรงชีวิตของชุมชนให้เป็นบทเรียนของนักเรียนและขณะเดียวกันเป็นการจัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของบุคคลในชุมชน การบริหารจัดการสถานศึกษานั้นสถานศึกษาจะต้องจัดโครงสร้างการบริหารยึดหลักการมีส่วนร่วม เน้นการทำงานเป็นทีมโดยจัดให้มีองค์คณะบุคคลทำหน้าที่บริหารและจัดการทุนทางสังคมในท้องถิ่น พร้อมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นมาใช้อย่างเหมาะสมมีการกำหนดหน้าที่ที่ชัดเจนในการมีส่วนร่วมของชุมชน (ฉลาด จันทรสมบัติ, 2553: 179-180)

ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของเด็กปฐมวัยว่าผู้ปกครองสามารถช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ให้เด็กได้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนซึ่งมีความสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนต่อเด็กเป็นอย่างดีนักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงความสำคัญของผู้ปกครองดังนี้

ฉันทนา ภาคบังกช (2536: 13-23) กล่าวว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญที่สุดในการอบรมเลี้ยงดูลูกเพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดสามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานแก่เด็กเด็กจะเติบโตได้อย่างมีความสุขต้องอาศัยการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสมความรักความอบอุ่นที่เด็กได้รับในช่วงปฐมวัยจะมีความสำคัญและมีอิทธิพลที่สุดต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและพัฒนาการทางด้านสังคมการที่เด็กเห็นแบบอย่างที่ดีการแก้ปัญหาการเสริมแรงและการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นให้เด็กได้พัฒนาทางด้านสังคมอย่างดีเช่นเดียวกับพนม พงษ์ไพบูลย์ (2541: 15-16) กล่าวว่าในการเรียนรู้ของเด็กตั้งแต่เกิดมานั้นเด็กจะเรียนรู้ได้ดีหรือไม่มีพื้นฐานมาจากการอบรมเลี้ยงดูความเอาใจใส่ของพ่อแม่ที่มีให้กับลูกนั้นจะค่อยๆ หล่อหลอมอุปนิสัยความเชื่อทัศนคติค่านิยมของเด็กแต่ละคน

การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองนั้นมีผลต่อความสำเร็จทั้งทางด้านการเรียนและมีผลต่อการประสบผลสำเร็จในชีวิตของเด็กด้วย (นภเนตร ธรรมบวร. 2541: 18) เนื่องจากพ่อแม่ ผู้ปกครองถือเป็นครูคนแรกของเด็กในการอบรมสั่งสอนทั้งทางด้านการสอนอ่านการกล่อมเกลาคุณธรรมจริยธรรมโดยการเรียนจากแบบอย่างมาตรฐานนอกจากนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองยังมีบทบาทในการร่วมมือกับทางโรงเรียนเพื่อพัฒนาเด็กให้มีความรู้ความสามารถและมีพัฒนาการต่างๆ เติบโตตามศักยภาพและความสามารถของเด็กเองที่บ้านให้มีความต่อเนื่องจากทางโรงเรียนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน(รุ่ง แก้วแดง. 2543: 166)

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง กิจกรรมความร่วมมือระหว่าง พ่อแม่ ผู้ปกครอง กับโรงเรียนเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ให้มีบทบาทต่อการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1) การอบรมเลี้ยงดู 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา 4) การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน 5) การตัดสินใจและ 6) การระดมทรัพยากร

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา พบว่ามีองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถบริหารจัดการโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

5.1 การอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู (Parenting) เป็นการรับผิดชอบพื้นฐานของครอบครัว (Basic Responsibilities of Families) ทั้งการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาตามสมควรแก่เด็กเช่นเดียวกับความหมายของ เอปัสไตน์; และคณะ (Epsyein; et al. 1997: 74) ที่ว่า การจัดเตรียมที่อยู่อาศัย (Housing) สุขภาพ (Health) โภชนาการ (Nutrition) เครื่องนุ่งห่ม (Clothing) ความปลอดภัย (Safety) ทักษะของผู้ปกครอง (Parenting Skills) สภาพบ้านที่สนับสนุนเด็กในฐานะนักเรียน ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อช่วยโรงเรียนให้เข้าใจเด็กและครอบครัว

การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างองค์รวม การอบรมเลี้ยงดูครอบคลุมถึงการแนะนำสั่งสอนฝึกฝนที่มุ่งให้เด็กประพฤติดีมีระเบียบวินัยรู้จักควบคุมตนเองมีความรับผิดชอบและการดูแลเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งกายและใจโดยมุ่งให้เด็กมีสุขภาพดีร่างกายแข็งแรงไม่มีโรคไม่พิการอารมณ์แจ่มใสสติปัญญาดีมีความเฉลียวฉลาด และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น (ศิริกุล อิศรานุรักษ์; และปราณี สุทธิสุขคนธ์. 2550: 105) ซึ่งมีนักวิชาการ นักการศึกษา ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การดูแล แนะนำสั่งสอน แนะนำสั่งสอน อบรมฝึกฝนให้เด็กมีสุขภาพดี อารมณ์แจ่มใส มีความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น โดยบิดามารดาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก เพราะเป็นโอกาสให้เด็กได้ดูแบบอย่างการกระทำของผู้เลี้ยงดูตนด้วย (ตัดดาว ลิ้มพะสุต. 2543: 9; พลนุช พุ่มไสว. 2543: 23-24; มัลลวีร์ อุดลวัฒน์ศิริ; และคณะ. 2543: 23-24) การที่บิดา มารดาปฏิบัติต่อเด็กโดยให้คำแนะนำสั่งสอน ดูแลให้ความช่วยเหลือ ค้ำครองให้ความรักความอบอุ่นและตอบสนองความต้องการทั้งทางกายและทางใจแก่เด็ก เพื่อให้เด็กได้มีชีวิตอยู่ และเจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (สุนันท์ พรหมประกอบ. 2546: 21) ซึ่งการรับรู้ของเด็กที่มีลักษณะวิธีการต่างๆที่ผู้เลี้ยงดูใช้ในการดูแลเด็ก การอบรมสั่งสอน สิ่งแวดล้อมที่เด็กเป็นผู้เรียนรู้จากสิ่งต่างๆ ที่ได้รับรู้จากการสัมผัสทางกายเป็นลักษณะเฉพาะของตนเองในเวลาต่อมา (ณัฐวุฒิ ฐูปทอง. 2550: 38)

การอบรมเลี้ยงดูคือวิธีการที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กหรือบุตรโดยการให้คำแนะนำสั่งสอนให้ความช่วยเหลือให้ความรักค้ำครองให้ความอบอุ่นและตอบสนองความต้องการให้ทั้งทางกายและจิตใจกับเด็ก (Shapiro. 1997: 49)

จู่ไรร์ธน์ เสนพวงษ์ (2547: 10) ที่กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูหมายถึงการที่บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงอบรมสั่งสอนปลูกฝังให้เด็กมีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัยสามารถพึ่งตนเองได้โดยให้ความรักความเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือค้ำครองสนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เด็กได้ดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

คองเกอร์; และโคแกน (Conger; & Kogan. 1990:206) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้มาตรฐานค่านิยมและพฤติกรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมและวัฒนธรรม

อาจสรุปได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการที่ได้รับการปลูกฝังจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กเป็นการพัฒนาทัศนคติความเชื่อค่านิยมบุคลิกภาพเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยผ่านการเลี้ยงดูทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งส่งผลถึงพฤติกรรมของเด็กทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กเติบโตและสามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถแก้ปัญหา และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยพ่อแม่มีบทบาทสำคัญที่มีต่อลูก คือ การให้ความรัก ความอบอุ่น การเอาใจใส่ จัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่ช่วยพัฒนาด้านสติปัญญาให้กับลูก เพื่อให้ลูกมีความพร้อม ได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ (วารภรณ์ รักรวิชัย. 2540: 19-20)

การที่จะอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาให้เด็กเจริญเติบโตเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของสังคมนั้น บุคคลแรกที่ทำให้การเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดคือพ่อแม่บทบาทของพ่อแม่ที่มีต่อลูกคือการให้ความรัก ความอบอุ่นการดูแลเอาใจใส่ตั้งแต่แรกเกิดนั้นจะช่วยให้เด็กเติบโตทางร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมได้อย่างเต็มที่

อำไพพรรณ ปัญญาโรจน์ (2545: 16) กล่าวว่าเด็กที่ได้รับการยอมรับการเลี้ยงดูที่ดีจากพ่อแม่หรือพ่อแม่มีความเข้าใจในลักษณะธรรมชาติของเด็กสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กให้เหมาะสมตามวัยและสามารถตอบสนองความต้องการของเด็กได้ตามความเหมาะสมย่อมจะทำให้เด็กเติบโตขึ้นด้วยความแข็งแรงสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจและเป็นพื้นฐานในการสร้างบุคลิกภาพความรู้สึกนึกคิดที่ดี

วารภรณ์ รักรวิชัย (2540: 19) ได้สรุปไว้ว่าในการอบรมเลี้ยงดูให้มีประสิทธิภาพและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างไม่มีปัญหานั้นการปฏิบัติตนของพ่อแม่มีความสำคัญอย่างยิ่งและวิธีการปฏิบัติที่จะช่วยให้การพัฒนาลูกให้เป็นไปตามแนวทางที่เหมาะสมพ่อแม่ควรปฏิบัติดังนี้

1. ตั้งเป้าหมายในการอบรมเลี้ยงดูลูกในเด็กอายุ 3-6 ปีจะมีพฤติกรรมชอบเลียนแบบพ่อแม่หรือบุคคลที่เรารักดังนั้นพ่อแม่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีของลูกเพื่อให้เด็กเห็นเป็นแบบอย่างชัดเจน การที่พ่อแม่ตั้งเป้าหมายในการอบรมเลี้ยงดูวันนั้นจะช่วยให้เลี้ยงลูกได้ตามแบบที่ดีไม่เกินไปตามอารมณ์ซึ่งจะส่งผลดีต่อเด็กอย่างดีที่สุด

2. รู้จิตวิทยาการอบรมเลี้ยงดูลูกการอบรมเลี้ยงดูนั้นอย่างน้อยที่สุดพ่อแม่จะต้องรู้ถึงพัฒนาการขั้นต่าง ๆ ของเด็กแต่ละวัยโดยยึดถือพัฒนาการความสามารถและความต้องการของเด็กเป็นหลักนอกจากนั้นจะต้องเอาใจใส่ในเรื่องโภชนาการการกินการนอนการขับถ่ายการป้องกันโรคอุบัติเหตุและการจัดสภาพแวดล้อมที่โดยรวมทั้งมีจิตวิทยาที่ดีในการอบรมเลี้ยงดู

ดวงเดือน มุลกลาง (2546: 7) ได้เน้นถึงความสำคัญในการปลูกฝังบุคลิกภาพวัยเด็กเล็กมากที่สุดตามแนวคิดของฟรอยด์ (Freud) โดยกล่าวว่าในช่วง 1-5 ปีแรกของชีวิตเป็นช่วงสำคัญที่เด็กจะมีการพัฒนาบุคลิกภาพมากโดยการเลียนแบบการกระทำของบิดามารดาและผู้ที่อยู่ใกล้ชิด

จากความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูที่กล่าวมาข้างต้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

แอดเตอร์ (Adter. 1948: Online) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ครอบครัวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการพัฒนาของเด็ก เด็กเรียนรู้กฎเกณฑ์ของสังคม และครอบครัวจากการมีปฏิสัมพันธ์กับคนที่อยู่รอบข้าง สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะพัฒนาขึ้นมาเป็นทัศนคติ ความเชื่อและบุคลิกภาพของเด็กส่วนอีริกสัน (Erikson. 1963: Online) ได้เน้นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กโดยเชื่อว่า การพัฒนาต่างเป็นไปอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงอายุถ้าในช่วงพัฒนาการขั้นใดก็ตามเด็กไม่สามารถประสบความสำเร็จในแต่ละขั้นของพัฒนาการ เด็กจะเกิดความขัดแย้งในใจและจะไม่สามารถพัฒนาไปสู่พัฒนาการที่สูงขึ้นในขั้นต่อไปได้

กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544:71) ได้สรุปและสังเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ดังนี้

1. ด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง

1.1 พัฒนาสมองของลูกตั้งแต่อยู่ในครรภ์โดยรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ มีประโยชน์ และหมั่นออกกำลังกายอย่างเหมาะสม

1.2 สร้างสัมพันธภาพหรือบรรยากาศที่ดีในครัวเรือน ทำครอบครัวให้อบอุ่น มีความรัก ความเอื้ออาทรอย่างทั่วถึง

1.3 ให้ลูกรับประทานอาหารที่มีคุณค่าแก่ร่างกายและฝึกให้ออกกำลังกายพร้อมในการเรียนรู้

1.4 ตรวจสอบและพัฒนาสุขภาพของลูกอย่างสม่ำเสมอเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้

1.5 สังเกตแววความสามารถและความสนใจของลูก

1.6 อ่านหนังสือให้ลูกฟังและเลือกดูรายการโทรทัศน์ที่เป็นประโยชน์พร้อมกับลูก

1.7 เล่นกับลูกเพื่อฝึกการพูด การฟัง การสังเกต และการวิเคราะห์

2. ด้านโรงเรียน

2.1 ทำหน้าที่ประสานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูลูก

2.2 ให้ความรู้พ่อแม่ผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีเลี้ยงลูกตามหลักวิชาการ

2.3 รับผิดชอบการสร้างภูมิคุ้มกันสำหรับเด็กแรกเกิด

2.4 จัดเวทีสนทนาปัญหาสุขภาพ พลานามัย และการเรียนรู้ของเด็ก

2.5 เปิดห้องสมุดให้พ่อแม่ผู้ปกครองหาความรู้

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปว่า **ด้านการอบรมเลี้ยงดู** หมายถึง ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่บุตรหลานในเรื่องการรับประทานอาหาร การขับถ่าย การเล่น การทำความสะอาดร่างกาย และการนอน

5.2 การติดต่อสื่อสาร (Communicating)

ความหมายของการสื่อสาร

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ “การติดต่อสื่อสาร” ไว้ในทำนองเดียวกัน คือ การติดต่อสื่อสารหมายถึง กระบวนการส่งข่าวสารจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งหรือกระบวนการที่บุคคลหนึ่งก่อให้เกิดความหมายขึ้นในใจ (Informational Signs) ของอีกบุคคลหนึ่งโดยอาศัยข่าวสารและตั้งใจ ที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้รับ แมคโครซี;ชราม;โรเกอร์;รีคาฮา;และรอบเรท (McCroskey. 1972: 21; Schramm. 1974: 3; Roger; & Rekha. 1976: 9; Robert. 1977: 9) ส่วน แบร์ด (Baird. 1977: 6) ได้ให้ความหมายของการติดต่อสื่อสารว่า หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการส่งและรับสัญลักษณ์ที่ก่อให้เกิดความหมายขึ้นในใจของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยที่บุคคลเหล่านั้นมีประสบการณ์ชีวิตอย่างเดียวกัน และ เดวิต (Devito. 1978: 7) ให้ความหมายว่า การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การกระทำโดยบุคคลเดียวหรือหลายบุคคลในการส่งและรับข่าวสารซึ่งอาจถูกบิดเบือนด้วยสิ่งรบกวนภายใต้ผลกระทบและโอกาสที่ทำให้เกิดข้อมูลย้อนกลับมา ชราม (Schramm. 1954: 3) ได้ให้นิยามการสื่อสารว่า การสื่อสาร คือ ความพยายามที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิด หรือทัศนคติ โดยการทำให้ผู้รับ (Receiver) และผู้ส่ง (Sender) ปรับ (Tuned) เข้าด้วยกันเพื่อข่าวสารอย่างหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับดวงพร คำคุณวัฒน์ และวาสนา จันท์สว่าง (2555: ออนไลน์) ที่ได้สรุปการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสาร หมายถึง การส่งต่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ระหว่างผู้ส่ง และผู้รับ และการสื่อสารยังเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างมีขั้นตอน มีความต่อเนื่องและที่สำคัญ คือต้องมีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารทุกครั้ง นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2555: ออนไลน์) ได้สรุปว่า การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการทางการบริหารที่จะส่งข่าวสารและความเข้าใจของบุคคลหนึ่งไปสู่บุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานหนึ่งไปยังอีกหน่วยงานหนึ่งเพื่อให้บุคคลหรือหน่วยงานทำงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์กรช่วยให้การประสานงานดียิ่งขึ้น และช่วยให้ทุกคนในหน่วยงานได้เข้าใจความเคลื่อนไหวของการทำงานอย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับสุรพันธ์ ยันต์ทอง (2555: ออนไลน์) ที่ให้ความหมายของการติดต่อสื่อสารไว้ว่าการติดต่อสื่อสารคือการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มบุคคลใดกลุ่มบุคคลหนึ่งกับประชาชน ซึ่งกลุ่มบุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องรับใช้หรือให้บริการการติดต่อสื่อสารของโรงเรียนเป็นกระบวนการไมตรีสัมพันธ์สองทาง คือ ทางโรงเรียนเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับบรรดาความคิดต่าง ๆ สัมพันธ์กับประชาชนที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญของชุมชน การดำเนินงานของโรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือ สนับสนุน และช่วยเหลือจากชุมชนกับครอบครัว ซึ่งการติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนดำเนินไปได้ด้วยดี

ความสำคัญของการสื่อสาร

ทุกองค์การต้องมีการติดต่อสื่อสาร เพราะการติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานและการบริหารเพราะระบบการติดต่อสื่อสารเปรียบเสมือนโลหิตที่หล่อเลี้ยงร่างกาย

องค์การใดที่ระบบการติดต่อสื่อสารไม่สมบูรณ์ การบริหารขององค์การนั้นก็ขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น การติดต่อสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของนักบริหารที่จะช่วยนำความคิดเห็น ความต้องการ การวินิจฉัย สั่งการ การควบคุมดูแล บังคับ บัญชา และการปรึกษาหารือเรื่องต่างๆ ไปสู่ผู้ปฏิบัติงาน ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการติดต่อสื่อสารไว้หลายท่าน ดังนี้

อัญชลี กิติ (2551: 26) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญต่อองค์กรในทุกระดับ ทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ทั้งระหว่างบุคคลต่อบุคคล และระหว่างบุคคลต่อองค์กร ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน มีความจงรักภักดีต่อองค์กรและสามารถใช้การติดต่อสื่อสารเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้วัตถุประสงค์ขององค์กรบรรลุผลสำเร็จซึ่งสอดคล้องกับ ชนิตดา โตใหญ่ดี (2554: 22-24) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญยิ่งในการบริหาร ได้แก่ การอำนวยความสะดวกสั่งการ ถ้าขาดการติดต่อสื่อสาร การบริหารงานต่างๆอาจจะไม่สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพราะการติดต่อสื่อสารเป็นการนำสื่อ ความต้องการ และความคิดความรู้สึก ไปสู่เป้าหมายระหว่างบุคคล กับบุคคล กลุ่มต่อกัน ระหว่างองค์กรต่อองค์กร นอกจากนี้ยังช่วยให้การวินิจฉัยสั่งการรวดเร็ว และถูกต้อง ทำให้การควบคุมและประสานงานได้ดีขึ้นเกิดความสามัคคีในหน่วยงาน เป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรในหน่วยงานเช่นเดียวกับ กมลทิพย์ ปฐมกนก (2552:76-78) ที่กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นสำหรับมนุษย์ซึ่งการติดต่อสื่อสารจะก่อให้เกิดประโยชน์และมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในกาลปัจจุบันนั้นๆ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร

ทฤษฎีการติดต่อสื่อสารนั้นมีมากมายหลายทฤษฎี แต่ทฤษฎีการติดต่อสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ได้แก่

1. ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนในการติดต่อสื่อสาร (Exchange Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า สิ่งจูงใจระหว่างบุคคลในการติดต่อสื่อสารนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณค่าที่พึงได้รับจากการติดต่อสื่อสารนั้น และบุคคลต้องการที่จะติดต่อสื่อสารก็ต่อเมื่อเขารู้สึกว่าทั้งสองฝ่ายอยู่ในฐานะเท่าเทียมกัน นั่นคือคุณค่าที่เขาจะได้รับต้องเท่ากับคุณค่าที่เขาให้ ตามทฤษฎีนี้ลักษณะของการติดต่อสื่อสารหรือความสัมพันธ์เป็นเสมือนหนึ่งการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน และหากการแลกเปลี่ยนสินค้านั้นเกิดขึ้นอย่างไม่เท่าเทียมกันก็จะก่อให้เกิดความตึงเครียดในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2. ทฤษฎีขยายความ (Attribution Theory) ในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น มักแปลความหมายของข่าวสารทั้งเป็นคำพูดและไม่ใช่คำพูดจากพฤติกรรมของบุคคลที่เราสื่อสารด้วย เป็นการขยายความข่าวสารจากการกระทำ คำพูด และสิ่งจูงใจของบุคคลนั้น จึงทำให้คำพูดเดียวกันอาจทำให้ผู้ฟังมีปฏิกิริยาแตกต่างกันในลักษณะตรงกันข้ามก็ได้ ถ้าหากผู้ฟังแปลความหมายแตกต่างกัน การแปลความหมายของการติดต่อสื่อสาร จะเป็นไปตามสถานการณ์ คนที่จะประเมินและแปลความหมาย ภาวะจิตใจ แรงจูงใจ และความตั้งใจของบุคคลที่สื่อความตามที่พูด และการกระทำในสภาวะขณะนั้น นั่นก็คือผู้รับข่าวสารจะเชื่อสิ่งที่ผู้ส่งข่าวสารสื่อสารมาก็ต่อเมื่อข่าวสารนั้นเกิดจากสิ่งจูงใจภายในและผู้รับข่าวสารรู้สึกว่าคุณค่าที่พูดด้วยความจริงใจและผู้รับข่าวสารจะไม่เชื่อในสิ่งที่

บุคคลนั้นสื่อสารเมื่อผู้รับข่าวสารรู้สึกว่าการติดต่อสื่อสารนั้นเกิดจากสิ่งจูงใจภายนอก หรือไม่ได้เกิดจากความจริงใจ ก็แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นมี อุปสรรคที่ต้องแก้ไขหรือทำความเข้าใจเพื่อขจัดปัญหาความสัมพันธ์ให้หมดไป โดโรธี (Dorothy. 1976: 345)

3. ทฤษฎีดุลยภาพของนิวคอมบ์ (Newcomb's Balance Theory) นิวคอมบ์ (Newcomb. 1987: 88-89) อธิบายว่า การใช้ความคิดของบุคคลในการสื่อสารนั้น แต่ละฝ่ายไม่ได้พิจารณาว่า สิ่งที่สื่อสารนั้นคืออะไรในแง่ของตนเองเท่านั้น แต่จะพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นในใจของบุคคลทั้งสองฝ่ายที่ติดต่อกัน ตามทฤษฎีประกอบด้วย 3 ฝ่าย คือ ผู้ส่งข่าวสาร ผู้รับข่าวสาร และสิ่งของหรือหัวข้อเรื่องที่ทั้งสองฝ่ายกล่าวถึง ทฤษฎีนี้เชื่อว่า ทั้งผู้ส่งข่าวสารและผู้รับข่าวสารต่างก็ต้องการความคิดเห็นที่สอดคล้องกันหรือต้องการความรู้สึที่สนับสนุนและไปด้วยกันได้ ความคิดที่สอดคล้องกันนี้เรียกว่า "ดุลยภาพ" (Balance) แต่ถ้าความคิดเห็นขัดแย้งกัน เรียกว่า ไม่มีดุลยภาพ

กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 72) ได้สรุปและสังเคราะห์กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในการติดต่อสื่อสาร ดังนี้

1. ด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง

- 1.1 พบปะครูของลูกอย่างสม่ำเสมอเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของลูกขณะอยู่ที่บ้าน
- 1.2 ดูแลลูกในเรื่องการไปโรงเรียน การเรียนและการทำการบ้านอย่างใกล้ชิด
- 1.3 ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนในเรื่องต่างๆ
- 1.4 พบปะเครือข่ายผู้ปกครองและบุคลากรภายในโรงเรียน

2. ด้านโรงเรียน

- 2.1 ครูเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองพบและแลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กที่อยู่ในโรงเรียน
- 2.2 ครูประจำห้องเรียนจัดทำทำเนียบผู้ปกครอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกัน
- 2.3 เผยแพร่ความรู้และวิธีการเรียนในและนอกห้องเรียน การวัดผลประเมินผล

ให้ผู้ปกครองทราบและกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน

2.4 โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง

- 2.5 จัดระบบพบปะเครือข่ายผู้ปกครองและบุคลากรในโรงเรียนในรูปกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุม จัดหมายข่าว การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ฯลฯ

วิไล ตั้งจิตสมคิด (2555: Online) ได้เสนอการติดต่อสื่อสารของโรงเรียนไว้ว่า คือ

1. การจัดประชุมผู้ปกครอง ในการจัดการประชุมเป็นการเผยแพร่ข่าวสารในการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานของโรงเรียน
2. การจัดทำจุลสาร สิ่งพิมพ์ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การติดต่อสื่อสารหมายถึง ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้น พบปะครูอย่างสม่ำเสมอ ติดตามวารสารของทางโรงเรียน

5.3 การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา (Volunteering)

ความหมายของอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา

อาสาสมัคร หมายถึง บุคคลที่ทำงานด้านการให้บริการโดยไม่มีค่าตอบแทนและลักษณะงานที่ทำนั้นมีระเบียบแบบแผนและเป็นทางการ แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ได้ใช้ได้ในทุกกรณีแต่จะใช้ในกรณีที่ต้องการแบ่งแยกชัดเจนจากผู้ที่ทำให้ความช่วยเหลือชุมชนโดยการบริจาค เดอวิลล์ และ มอนเด (Dervill; & Munday. 1984: 3) หรือการอาสาสมัคร หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งเสนอตนเองเพื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยปราศจากการบังคับหรือผลตอบแทนเป็นเงิน โควี (Cowie. 1990: 1427)

ความสำคัญของอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา

การมีอาสาสมัครมาช่วยงานโรงเรียนเป็นการลดภาระของครูประจำชั้นที่อยู่ในโรงเรียนลงบ้าง และทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมได้มากขึ้น แต่บางครั้งเวลาและโอกาสไม่ได้เอื้ออำนวยให้ผู้ปกครองอาสาสมัครเข้าร่วมได้ทุกครั้ง ดังนั้นโรงเรียนจำเป็นต้องจัดตารางเวลาที่เหมาะสม เพื่อช่วยกระจายให้อาสาสมัครต่างๆ มาร่วมงานได้อย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับความต้องการแต่ละช่วงเวลา ผลดีของการมีผู้ปกครองอาสาสมัครคือ ตาเนียล และเรย์นา (Daniel; & Rayna. 1996: 142-143)

1. ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองกับผู้บริหารโรงเรียนและครูดีขึ้น
 2. การมีอาสาสมัครทำให้อุบลเด็กได้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ทักษะในการเรียนรู้ดีขึ้นและได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นรายบุคคลมากขึ้นส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาอารมณ์ สังคมและพฤติกรรมของเด็ก
 3. เด็กจะมีพัฒนาการด้านการสื่อสารกับผู้ใหญ่ ทั้งด้านการสื่อสาร ภาษา และความไว้วางใจต่อบุคคลภายนอก
 4. ครูและโรงเรียนได้เรียนรู้แนวทางและกิจกรรมที่หลากหลายในการดูแลเด็กจากผู้ปกครองที่มีประสบการณ์
 5. เป็นการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกันในการดูแลเด็ก
- กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 72) ได้สรุปและสังเคราะห์กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในการอาสาสมัครดังนี้

1. ด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง

1.1 ให้ความร่วมมือเป็นอาสาสมัครเข้ามาทำกิจกรรมของโรงเรียน เช่นเป็นครูพ่อ ครูแม่ ในการสอนและอบรมวิชาการต่างๆ ตามความถนัดหรือเชี่ยวชาญ ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านปัจจัย เพื่อพัฒนาบุคลากรครูของโรงเรียนในการฝึกอบรมและพัฒนาด้านวิชาการต่างๆ การลงมือช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การช่วยฝึกทักษะการกีฬาแก่นักเรียน การเข้ามาดูแลโภชนาการในโรงเรียน เป็นต้น

1.2 จัดตั้งกลุ่ม/ชมรม/สมาคมผู้ปกครองโรงเรียน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง

1.3 สร้างและขยายเครือข่ายผู้ปกครอง ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายทั้งภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน

2. ด้านโรงเรียน

2.1 สสำรวจข้อมูลผู้ปกครองในเรื่องความรู้ความชำนาญด้านต่างๆ พร้อมทั้งระดับความสนใจและเวลาที่จะอุทิศให้กิจกรรมการศึกษา

2.2 จัดทำห้องทำงานให้อาสาสมัครให้เหมาะสม

2.3 สร้างบรรยากาศเป็นมิตรกับผู้ปกครอง

2.4 มอบรางวัล คำชมเชยแก่อาสาสมัคร

2.5 ให้การสนับสนุนและการช่วยเหลือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง

2.6 ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายผู้ปกครองด้วยวิธีการต่างๆ เช่นการให้ใช้สถานที่ประชุม การออกหนังสือเชิญ การเป็นวิทยากรบรรยาย การติดต่อประสานงานหน่วยเคลื่อนที่จำเป็น

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา

พิสิฐ พิษณานนท์ (อุงรัตน์ จงใจรักษ์. 2547: 33; อ้างอิงจาก พิสิฐ พิษณานนท์. 2530: 23) กล่าวว่า การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษาคือการจัดโปรแกรมและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน โรงเรียนจะต้องระลึกเสมอว่าโปรแกรมที่ดีจะต้องมีการสื่อสาร 3 ทาง และต้องเปิดโอกาสให้มีการปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน โรงเรียนต้องใช้วิธีต่างๆ ในการที่จะให้ผู้ปกครองกับชุมชนรู้และเข้าใจ การดำเนินงานของโรงเรียน เข้าใจจุดมุ่งหมายและกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน เพื่อผู้ปกครองกับชุมชนจะได้มีโอกาสให้ความร่วมมือ สนับสนุนเสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆในเวลาเดียวกัน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 41) กล่าวว่า การแสวงหาหรือการระดมทรัพยากรพ่อแม่และคนในชุมชนอาสาสมัครให้มาช่วยกิจกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนเป็นรูปแบบที่น่าสนใจในการขยายผล และระดมการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพเพราะจะทำให้พ่อแม่และคนในชุมชนจำนวนมากมาเข้าร่วมอย่างสบายใจมากขึ้น ท่ามกลางเวลาและหน้าที่การงานที่จำกัด พ่อแม่และคนในชุมชนจำนวนมากจะสามารถใช้ความรู้ ความชำนาญพิเศษเฉพาะตัวมาร่วมงานทางด้านการศึกษามากขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมเต็มเวลา

1. อาสาสมัครในการสอนหนังสือ การช่วยฝึกทักษะคอมพิวเตอร์ การฝึกอาชีพด้านต่างๆ

2. อาสาสมัครในการเข้าร่วมดูแลเด็กในกิจกรรมต่างๆเช่น ทัศนศึกษา การอ่านหนังสือ การดูแลในชั้นเรียนของเด็กก่อนวัยเรียน

3. บทบาทในการร่วมให้ข้อมูลเสริมบทเรียนต่างๆ พ่อแม่ผู้ปกครองและคนในชุมชนมีความหลากหลายและมีประสบการณ์แตกต่างกันในด้านอาชีพ การงาน ความรู้ ความชำนาญ เฉพาะการที่

พ่อแม่ผู้ปกครองในชุมชนมีความรู้เฉพาะด้านมาร่วมให้ข้อมูลเพิ่มเติม จะช่วยครูในการสร้างหลักสูตรที่มีความลึกซึ้ง

4. บทบาทในการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้แก่เด็กหรือกลุ่มพ่อแม่ด้วยกัน การจัดกิจกรรมให้แก่เด็กได้ทำงานร่วม คิดร่วม ตัดสินใจร่วม เป็นอีกบทบาทที่พ่อแม่และคนในชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมและสร้างสรรค์ได้มาก อาจจะเป็นรูปของค่าย การทำโครงการบางอย่างร่วมกัน เป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ไม่เป็นทางการ และไม่ควรเป็นกิจกรรมที่เน้นการแข่งขันเอาชนะ แต่ควรเน้นกิจกรรมที่เน้นความร่วมมือ การช่วยเหลือพึ่งพากัน กิจกรรมลักษณะนี้จะทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กที่ผลการเรียนไม่ดีนั้นก็จะไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมลักษณะนี้

การที่อาสาสมัครมาช่วยเป็นการช่วยลดภาระของครูประจำที่อยู่ในโรงเรียนลงบ้างและทำให้พ่อแม่ผู้ปกครอง และคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมได้มากขึ้น แต่บางครั้งเวลา และบางโอกาสไม่ได้เอื้ออำนวยให้พ่อแม่ผู้ปกครองและคนในชุมชนเข้ามาร่วมได้ทุกครั้ง ดังนั้นทางโรงเรียนจึงจำเป็นต้องจัดตารางเวลาที่เหมาะสม เพื่อช่วยกระจายให้อาสาสมัครต่างมาร่วมงานได้อย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับความต้องการแต่ละช่วงเวลา

ผลดีของการมีอาสาสมัครพ่อแม่ผู้ปกครองและคนในชุมชนภายในโรงเรียนหรือในห้องเรียนที่มีลูกหลานเรียนอยู่ มีด้านดีหลายประการได้แก่

1. ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองและคนในชุมชนกับผู้บริหารโรงเรียนและครูดีขึ้น
2. การมีอาสาสมัครเข้ามาดูแลเด็กได้มากขึ้น จะช่วยเพิ่มทักษะในการเรียนรู้และทำให้เด็กได้รับความเอาใจใส่รายบุคคลซึ่งมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาด้านอารมณ์ สังคมและพฤติกรรมของเด็ก
3. เด็ก ๆ มีการพัฒนาด้านสื่อสารกับผู้ใหญ่ ทั้งในด้านภาษา การสื่อความหมายและความรู้สึกไว้วางใจต่อบุคคลภายนอก

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา หมายถึงผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆกับทางโรงเรียนในด้านที่ตนเองถนัด รวมถึงให้การสนับสนุนทางด้ายปัจจัยเพื่อพัฒนาทุกส่วนขององค์กร

5.4 การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at Home)

ความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือการฝึกหัด ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงปริมาณความรู้ด้วย เบลกรีดเลอร์ (Bell-Gredler. 1989: 1-8; อารี พันธุ์มณี. 2534: 86; กาญจนา คุณารักษ์. 2543:168; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543:29) และ สภาพแวดล้อมที่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุดก็คือ บ้าน เอปสไตน์ (Epstein. 1995: 701-705) ก็ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมหรือส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรมโดยวิธีต่างๆอย่างหลากหลายที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงเกิดการพัฒนาตนและสังคมคุณลักษณะที่

จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมของประเทศชาติต่อไป(คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543: 36-37)

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในการนำแนวคิดการจัดกระบวนการเรียนการสอนสู่ความสำเร็จ ครูผู้สอนจึงควรได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเจตคติที่ดี การยอมรับและการตระหนักในความสำคัญ ความรู้ความเข้าใจ และทักษะการปฏิบัติที่ถูกต้องชัดเจนเกี่ยวกับเทคนิควิธีการจัดกิจกรรม สื่อและนวัตกรรม รวมทั้งวิธีการวัดและประเมินผลตามยุทธศาสตร์การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา. 2542: 13-16)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังที่ ทิศนาخمมณี(2544: 5-6) ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคล ทำแทนกันไม่ได้ครูที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง

2. การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องมีการใช้กระบวนการคิด สร้างความเข้าใจ ความหมายของสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ

3. การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคมเพราะในเรื่องเดียวกัน อาจคิดได้หลายแง่หลายมุมทำให้เกิดการขยายเติมเต็มข้อความรู้ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่สังคมยอมรับด้วยดังนั้นครูที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

4. การจัดการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้สึกรื่นเริงเบิกบาน เพราะหลุดพ้นจากความไม่รู้นำไปสู่ความใฝ่รู้ อยากรู้อีก เพราะเป็นเรื่องน่าสนุก ครูจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้หรือคับข้องใจบ้างผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจและเกิดความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง

5. การจัดการเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ครูจึงควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จักจบ

6. การจัดการเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง เพราะได้รู้มากขึ้นทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับรู้ผลการพัฒนาของตัวเองด้วย

การจัดการเรียนรู้ เป็นการสร้างสถานการณ์หรือเงื่อนไขเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่ต้องการซึ่งวิธีที่นิยมใช้กันทางการศึกษา คือ “การสอน” ซึ่งเป็นกระบวนการถ่ายทอดประสบการณ์โดยใช้รูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัยจิตพิสัยและทักษะพิสัยตามที่กำหนดไว้ (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2548: 5)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่บ้านทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่บ้านได้แก่

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ สามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1.1 กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism)

นักทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง ซึ่งสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์จะเป็นเงื่อนไขสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากผลการเรียนรู้ นั้น ๆ การเรียนรู้จะมีความถี่มากขึ้นหากได้รับการเสริมแรงแบบกรีดเลอร์;เดมโบ(Bell-Gredler. 1986: 76-112; Dembo. 1994: 38-82; กาญจนา คุณารักษ์. 2543: 171-190; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์.2543: 38-59)

1.2 กลุ่มปัญญานิยม (Cognitivism)

นักทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่า ทุกคนมีธรรมชาติที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้เกิดจากการที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ผู้สอนจึงมีหน้าที่จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เบลกรีดเลอร์; เดมโบ (Bell-Gredler. 1986: 151-184; Dembo. 1994: 86-141; กาญจนา คุณารักษ์. 2543: 191-225; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543: 60-84)

1.3 กลุ่มมนุษยนิยม (Humanism)

นักทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่า มนุษย์มีความสามารถที่จะนำตนเองและพึ่งตนเองได้ มีอิสระเสรีภาพในการเลือกทำสิ่งต่าง ๆ ที่จะไม่ทำให้ผู้อื่นหรือตนเองเดือดร้อน เดมโบ(Dembo. 1994: 200-230; กาญจนา คุณารักษ์.2543: 234-264; สุรางค์ โค้วตระกูล. 2536: 132-133)

จากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทั้ง 3 กลุ่ม จะพบว่า สภาพแวดล้อมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุด ก็คือ บ้าน เอเวียนเทียร์ (Evanthia. 1996: 435-438) ครอบครัวยุคใหม่จะจัดเป็นสภาพแวดล้อมสำคัญต่อการพัฒนาและการเจริญเติบโตของเด็ก ครอบครัวยุคใหม่มีอิทธิพลสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการพัฒนาเด็ก ทั้งทางความคิด การกระทำ และการเติบโตของเด็ก (จรรยา สุวรรณทัต. 2545: 12) เช่นเดียวกับโครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน 6 แบบของเอปสไตน์ (Epstein. 1995: 701) ที่เสนอว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมหรือส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก เป็นกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่สำคัญอีกกิจกรรมหนึ่ง

2. ทฤษฎีสภาพแวดล้อมครอบครัว

แนวคิดทฤษฎีสภาพแวดล้อมของครอบครัวมีรากฐานมาจากแนวคิดทางคหกรรมศาสตร์ (Home Economic) ที่ผสมผสานทางมนุษยนิเวศ (Human Ecological Approach) ในการศึกษาการจัดการครอบครัวอย่างกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมโดยเชื่อว่า ครอบครัวและสภาพแวดล้อมเหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์และต่างก็มีอิทธิพลต่อกัน สภาพแวดล้อมของครอบครัวนั้น (Family Ecology) หมายถึง บริบทต่างๆ ที่อยู่แวดล้อมครอบครัวและมีปฏิสัมพันธ์กันและกัน ซึ่งได้แก่ ระบบนิเวศครอบครัว (Family Ecosystem)ระบบนิเวศมนุษย์ (Human Ecosystem)ระบบนิเวศ (Ecosystem)เป็นสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ (physical environment)และจิต-สังคม

(Psycho-Social Environment) โดยองค์ประกอบสภาพแวดล้อมครอบครัวมีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ บอลเฟรนด์เรนเนอร์(Bronfenbrenner. 1979: 111-118)

2.1 สภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (Human-Built Environment) เป็นสภาพแวดล้อมที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น เช่น อุปกรณ์เครื่องใช้ สาธารณูปโภคต่างๆ

2.2 สภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม (Social Cultural Environment) เป็นสภาพแวดล้อมครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ทางจิต-สังคมต่อครอบครัว เช่น รูปแบบของวัฒนธรรม ภาษา ระบบต่างๆ ในสังคม ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการสื่อสาร การจัดระเบียบของสังคม และการประสานกิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินชีวิตของครอบครัว

2.3 สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและชีวภาพ (Natural Physical-Biological Environment) เป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพและชีวภาพที่เป็นธรรมชาติอยู่แวดล้อมครอบครัวซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ

การเตรียมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับเด็ก ต้องครบถ้วนทุกด้าน ทั้งทางจิตใจสติปัญญา ร่างกาย และสังคม ไม่ใช่สภาพแวดล้อมทางกายภาพเท่านั้นหากแต่ยังรวมความถึงสภาพแวดล้อมลักษณะสำคัญๆ อีก 6 ลักษณะ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543ค: 48)

1. ความพร้อมของพ่อแม่ผู้ปกครอง ได้แก่ แรงบันดาลใจ ความสนใจ ของพ่อแม่ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลาน ความสามารถในการวางแผนการศึกษา

2. รูปแบบและคุณภาพของภาษา หมายถึง คุณภาพของภาษาที่พ่อแม่ผู้ปกครองใช้อย่างสม่ำเสมอในครอบครัว

3. ท่าทีและการชี้นำทางวิชาการ หมายถึง ท่าทีที่เหมาะสมในการอบรมสั่งสอน การให้ข้อมูลทางวิชาการและแม่แต่ทางสังคมที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน

4. ความกระตือรือร้นของครอบครัว ได้แก่ ลักษณะของกิจกรรมของครอบครัวทั้งภายในและภายนอก งานอดิเรก การใช้เวลาในการดูแลโทรทัศน์และสื่ออื่นๆ การใช้ประโยชน์จากหนังสือและห้องสมุดจากแหล่งต่างๆ

5. กิจกรรมกระตุ้นการเรียนรู้ ได้แก่ ลักษณะของของเล่น ประเภทของของเล่น เวลาที่ใช้ในการเล่น ลักษณะการเล่นที่สร้างสรรค์ และก่อให้เกิดจินตนาการ การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการเล่นกับลูก ความสม่ำเสมอในการเล่นและใช้เวลาคุณภาพร่วมกัน

6. นิสัยการทำงานของครอบครัว ได้แก่ กิจกรรมของกิจวัตรประจำวันของครอบครัว การใช้เวลาในการศึกษามากกว่ากิจกรรมอื่นๆ เช่น การบริโภค การจับจ่ายซื้อของ

กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544ง: 72) ได้สรุปและสังเคราะห์กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในการเรียนรู้ที่บ้าน ดังนี้

1. ด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง

1.1 จัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้อื้ออานวยต่อกระบวนการเรียนรู้และการคิดสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง

1.2 ถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมตามศักยภาพ

2. ด้านโรงเรียน

2.1 ให้ความรู้เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็ก

2.2 จัดกิจกรรมการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมเพื่อให้เด็กได้แสดงออก

เช่นเดียวกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2544: 26-27) ที่เสนอกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในการเรียนรู้ที่บ้าน ดังนี้ 1) การให้ความรักโดยการเอาใจใส่ดูแล ให้ความสบาย และความปลอดภัย มีความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน 2) การให้ลูกได้มีเวลาส่วนตัว ที่จะทำในสิ่งที่เขาสนใจและแสดงออกอย่างหลากหลาย 3) การให้อิสระทางความคิด การพูดและการกระทำแก่เด็กอย่างเหมาะสม 4) แสดงความสนใจหรือชื่นชมในสิ่งที่ลูกนำเสนอหรือการค้นพบสิ่งต่าง ๆ แก่ลูกตามควรแก่กรณี 5) มีการอดทนในการรับฟังความคิดเห็นและผลงาน โดยการหลีกเลี่ยงการลงโทษที่ลูกไม่เข้าใจความผิดของตน 6 เสริมสร้างให้ลูกมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความพึงพอใจ และให้การยกย่อง หรือเลือกดูรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ 7) อ่านหนังสือให้ลูกฟังหรือเลือกดูรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์โดยให้คำเนิ่งถึงวัยและพัฒนาการเป็นหลัก รวมทั้งให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ลูก 8) การกระตุ้นและฝึกทักษะพื้นฐานให้ลูกในแง่มุมต่าง ๆ อยู่เสมอ 9) ปรับสภาพแวดล้อมที่บ้าน รวมทั้งจัดหาอุปกรณ์การเรียนเพื่อให้ลูกได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด 10) ตั้งคำถามและการค้นหาคำตอบด้วยเหตุผลบ่อย ๆ 11) พาลูกไปชมนิทรรศการ กิจกรรม และสถานที่สำคัญ 12) ฝึกสร้างนิสัยที่ดีให้แก่ลูก เช่น ฝึกให้มีความรับผิดชอบ รู้จักความอดทน รู้จักความสำเร็จและความผิดพลาด มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักคุณค่าแท้และคุณค่าเทียมของสิ่งต่าง ๆ ฯลฯ 13) ตรวจและพัฒนาสุขภาพของลูกอย่างสม่ำเสมอ 14) สนทนาร่วมกับลูก โดยคำเนิ่งถึงความสนใจของลูกเป็นหลัก รวมทั้งอธิบายความหมายของสิ่งต่าง ๆ ด้วยภาษาง่าย ๆ สั้น ๆ 15) เป็นแบบอย่างที่ดีให้ลูก 16) ให้ความร่วมมือกับครู ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของลูกอย่างใกล้ชิด เช่น พบปะครูของลูกอย่างสม่ำเสมอ ให้ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียน เป็นต้น 17) ส่งเสริมให้ลูกเป็นตัวของตัวเอง รู้จักคิด วางแผน และตัดสินใจ ด้วยตนเอง 18) จัดเตรียมห้องหรือส่วนหนึ่งของห้องไว้เป็นสัดส่วน

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้อื้ออานวยต่อกระบวนการเรียนรู้รวมถึงการถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมตามศักยภาพสอนให้รู้จักกล่าวคำทักทาย ขอบคุณ และขอโทษ

5.5 การตัดสินใจ (Decision Making)

ความหมายของการตัดสินใจ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ในทำนองเดียวกัน คือ นิว พอทส์ (New Port. 1982: 50) หรือ การตัดสินใจ หมายถึง การกระทำที่ต้องทำเมื่อไม่มีเวลาหาข้อเท็จจริงอีกต่อไป ปัญหาก็คือ เมื่อใดจะตัดสินใจว่าควรหยุดหาข้อเท็จจริงอีกต่อไป เพราะการรวบรวมข้อเท็จจริงนั้น เกี่ยวพันกับการใช้จ่ายและการใช้เวลา มูดดี (Moody. 1983: 4) หรือการตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกจากทางเลือกหลายๆ ทาง มอเฮด และ กริฟฟิน (Moorhead; & Griffin. 1992: 481) จะเห็นได้ว่า การตัดสินใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกระบวนการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดตามธรรมชาติของผู้ตัดสินใจและหากมิได้มีการเลือกทางเลือกใดก็ไม่ถือว่าเป็นการตัดสินใจตามความหมายนี้ เช่นเดียวกับ ฮอย และมิเกล (Hoy; & Miskel. 2001: 300) ที่ว่า หากยังมีได้นำการตัดสินใจไปสู่การปฏิบัติ การตัดสินใจนั้นก็จะเป็นเพียงความตั้งใจที่ดีเท่านั้น จนกว่าจะมีการนำไปสู่การปฏิบัติจึงจะถือว่าเป็นการตัดสินใจ

ความสำคัญของการตัดสินใจ

อับเบน และ ฮิวส์ (Ubben; & Huges. 1987: 38) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องพร้อมเสมอที่จะเผชิญกับปัญหาด้วยสติปัญญาและหลักวิชาอันจะทำให้การตัดสินใจแก้ปัญหาได้ และเป็นที่ยอมรับจากผู้ร่วมงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเช่นเดียวกับ ดาฟท์ (Daff. 1989: 344) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจเป็นเสมือนตัวแทนของสมองและระบบประสาทขององค์กร พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 38 จึงกำหนดว่า ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาให้มีคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนสมาคมผู้ปกครองและครู ฯลฯ และ มาตรา 40 กำหนดว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ฯลฯ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ทฤษฎีการตัดสินใจเป็นแนวทางที่มีเหตุผลในการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด นักทฤษฎีได้จำแนกทฤษฎีการตัดสินใจออกแตกต่างกัน ดังนี้

1. ทฤษฎีการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ

สแตร์ และ เรนเดอร์ (Stair; & Render. 1990: 39) เชื่อว่า การตัดสินใจนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์เพราะสถานการณ์เป็นพื้นฐานและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ จึงแบ่งการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ดังนี้คือ การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน (Decision Under Certainty) การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่เสี่ยง (Decision Under Risk) การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน (Decision Under Certainty)

2. ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการคาดการณ์

ฮิลด์ (Heald. 1991: 344) เชื่อว่า ปัจจัยและพลังที่ผู้ตัดสินใจใช้ในการตัดสินใจจะรวมถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใดด้วย เพราะฉะนั้น การตัดสินใจจึงต้องคาดการณ์ถึงความเสี่ยงเหล่านั้นด้วย

3. ทฤษฎีการตัดสินใจโดยเงื่อนไข

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า เงื่อนไขใดที่จะทำให้การตัดสินใจมีคุณภาพสูงขึ้น ก็ควรนำเงื่อนไขเหล่านั้นมาพิจารณาร่วมด้วยเสมอ เฮลด์;ไซดิง ไชมอน (Heald. 1991: 344; citing Simon. 1950: 1)

4. ทฤษฎีการตัดสินใจที่เน้นเรื่องการตัดสินใจขององค์กร

นักทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่า องค์กรต่าง ๆ ที่มีบรรยากาศเฉพาะของตนบรรยากาศดังกล่าวนี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมองค์กร การตัดสินใจตามแนวคิดของนักทฤษฎีกลุ่มนี้มักจะกระทำในรูปขององค์กรคณะบุคคล (Cohen, March; & Olsen. 1972: 2)

5. ทฤษฎีการตัดสินใจเชิงพฤติกรรมศาสตร์

นักทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่า การตัดสินใจเป็นพฤติกรรมกับการเลือกและการใช้ดุลพินิจ ซึ่งแต่ละคนมีพฤติกรรมตัดสินใจแตกต่างกัน ตามพื้นฐานทางสติปัญญาของกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิก ข้อมูลที่ได้รับ วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม ได้แก่ ทฤษฎีการตัดสินใจ (Decision Theory) ทฤษฎีการตัดสินใจเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Decision Theory) ทฤษฎีบูรณาการข่าวสาร (Information Integration Theory) (Heald. 1991: 346; citing Hammond, McClella; & Mumpower. 1980: 45)

กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 72) ได้สรุปและสังเคราะห์กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในการตัดสินใจ ดังนี้

1. ด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง

1.1 สมัครเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนลูก

1.2 เข้ารับฟังและอบรมความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานในโรงเรียน

1.3 เข้าร่วมคิดวิเคราะห์ ช่วยแก้ไขปัญหา สาเหตุ เช่น กระบวนการเรียนการสอน การบริหารการเงิน การบริหารงานบุคคล การป้องกันภัยจากภายนอกโรงเรียน เป็นต้น

1.4 ร่วมประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อติดตามตรวจสอบและความเห็นเพื่อการปรับปรุงงานร่วมรับผิดชอบในผลงานที่เกิดขึ้นของโรงเรียนในฐานะเป็นผู้มีส่วนร่วม

2. ด้านโรงเรียน

2.1 ประกาศรับสมัครเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 เผยแพร่สิทธิรูปแบบ วิธีการ ของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วม

2.3 ให้ความรู้และอบรมแนวทางการบริหารงานที่ผู้ปกครอง

2.4 ศึกษา สรรวจ ปัญหา-สาเหตุ และความต้องการของงานโครงการและนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการการศึกษาเพื่อร่วมกันตัดสินใจ

2.5 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบการ

2.6 รับผิดชอบในผลงานที่เกิดขึ้นของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาของเอกชน ที่เสนอกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในการตัดสินใจ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2544: 26-27)

1. สมัครเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น
 2. เข้ารับฟังและอบรมรับความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานในโรงเรียน
 3. ร่วมคิด วิเคราะห์ วางแผน แก้ปัญหา เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ การบริหารจัดการของสถานศึกษา (การทำธรรมนูญโรงเรียนและแผนพัฒนาโรงเรียน)
 4. มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน และร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนของโรงเรียน รวมทั้งให้ความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงงาน
 5. ร่วมรับผิดชอบในผลงานที่เกิดขึ้นของโรงเรียนในฐานะผู้มีส่วนร่วม
- จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปว่า การตัดสินใจหมายถึง ผู้ปกครองร่วมคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาของทางโรงเรียน สมัครเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา เข้ารับฟังและอบรมความรู้เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

5.6 การระดมทรัพยากร (Collaborating with the community)

ความหมายของการระดมทรัพยากร

การระดมทรัพยากร “Collaborating with the Community” ในความหมายที่ เอปสไตน์ และคณะ เสนอใน “โครงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน 6 แบบ” นั้น หมายถึง การเชื่อมโยงชุมชนให้มาช่วยเหลือโรงเรียน นักเรียน และครอบครัว (Connections to Enable the community to Contribute to Schools, Students, and Families) และการเชื่อมโยงโรงเรียน นักเรียน และครอบครัวให้ไปช่วยเหลือชุมชน (Connections to Enable Schools, Students, and Families to Contribute to the Community) เอปสไตน์ (Epstein; et al. 1997: 81) และ พจนานุกรมก็แปลความหมายของ Collaborating ว่า to Work Together with Others ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 926) ก็ได้ให้ความหมายของคำว่า การร่วมมือ หมายถึง การพร้อมใจช่วยกัน และให้ความหมายของการช่วยเหลือว่า การช่วยกิจการของเขาเพื่อให้พร้อมมูลขึ้น (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546: 349) ส่วนดูเบรียน; และ ไอร์แลนด์ (Dubrion; & Ireland. 1993: 86-87) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การร่วมมือ คือ การที่ตั้งแต่ 2 คน/หน่วยงานขึ้นไป มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและร่วมกันปฏิบัติภารกิจ อาจจะเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกันหรือคนละเป้าหมายก็ได้ ด้วยการระดมทรัพยากรร่วมกัน ร่วมกันกำหนดแนวปฏิบัติและลงมือปฏิบัติ อีกทั้งมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติและ/หรือร่วมรับ

ผลประโยชน์จากการปฏิบัติ โดยภายใต้การปฏิบัติร่วมกันดังกล่าวตั้งอยู่บนฐานของข้อตกลงและความเป็นอิสระโดยไม่ขึ้นต่อกัน

ความสำคัญของการระดมทรัพยากร

การระดมทรัพยากรเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะทรัพยากรเป็นปัจจัย (Input) สำหรับการบริหารจัดการศึกษา ปัจจุบันสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐได้รับงบประมาณที่จัดสรรจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นงบอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับการจัดการศึกษาตามจำนวนนักเรียนค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงาน ซึ่งได้แก่เงินเดือนครูและบุคลากรและงบประมาณในโครงการพิเศษอื่น ๆ ดังนั้น ความจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของไทย จึงให้ความสำคัญต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากร

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรมีหลายทฤษฎี แต่ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษานั้น ได้แก่ ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ (Structure Functional Theory) ระบุว่า สังคมประกอบด้วยระบบย่อยๆ เป็นลำดับชั้น (Hierarchy of Subsystem) ซึ่งมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นระบบวัฒนธรรม ระบบสังคม ฯลฯ ระบบต่าง ๆ เหล่านี้เป็นระบบอินทรีย์ภาพซึ่งจะสร้างสมดุลเพื่อการอยู่รอดของระบบทุกระบบด้วย 1) การปรับตัว (Adaptation) 2) การบูรณาการ (Integration) เพื่อให้เกิดการร่วมมือและพึ่งพาอาศัยกัน 3) การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย (Goal Achievement) ด้วยการระดมทรัพยากรต่าง ๆ 4) การคงไว้ซึ่งแบบแผนและลดความตึงเครียด (Pattern maintenance and tension management) เป็นการรักษาสถิตของสังคมและองค์กร โดยการร่วมมือกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทฤษฎีนี้ย้ำถึงความสัมพันธ์ของระบบย่อยที่มี ต่อกันและกัน ความร่วมมือซึ่งกันและกันเพื่อการอยู่รอดของระบบทุกระบบหากปราศจากความร่วมมือแล้วสังคมและองค์กรก็จะขาดความสมดุลและไม่อาจอยู่รอดต่อไปได้ในทางตรงกันข้าม หากมีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือจนเกิดสมดุลของสังคมและองค์กรอย่างต่อเนื่องต่อไปก็จะกลายเป็น “หน้าที่” (Function) และ “โครงสร้าง” (Structure) ของแต่ละระบบย่อยนั้น ๆ ซึ่งอาจจะทำหน้าที่ที่เป็นวัตถุประสงค์โดยตรงหรือหน้าที่แฝงก็ได้

กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544:72) ได้สรุปและสังเคราะห์กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในด้านการร่วมมือกับชุมชน ดังนี้

1. ด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง

1.1 ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษากับโรงเรียน

1.2 ระดมทรัพยากรต่างๆ เช่น บุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น เงินทุน วิทยาการใหม่ ๆ หรือเทคโนโลยี เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนให้สามารถบริหารงานได้อย่างเข้มแข็งมีประสิทธิภาพ

2. ด้านโรงเรียน

2.1 ติดต่อประสานงานกับแหล่งทรัพยากรที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน

2.2 รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีค่าอันสำคัญยิ่งให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

กึ่งแก้ว วานิชกุล (2549:56) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาเพราะสถานศึกษาและชุมชนเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดกันดังนั้นการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จจึงต้องอาศัยความร่วมมือและการประสานสัมพันธ์กันทั้งสองฝ่ายการสนับสนุนส่งเสริมและดำเนินการให้คณะกรรมการสถานศึกษาผู้รั้ง จงใจรักษ์ (2547:11) กล่าวว่าจัดการศึกษาของโรงเรียนในปัจจุบันนี้มีความจำเป็นยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชนเพราะโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาชุมชนและผู้ปกครองจึงมีส่วนสำคัญที่จะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนได้ทั้งทรัพยากรในการจัดแหล่งวิทยาการต่างๆอีกทั้งโรงเรียนก็เป็นองค์กรที่ตั้งอยู่ในชุมชน ให้การศึกษาแก่สมาชิกในชุมชน ฉะนั้นบ้าน โรงเรียน และชุมชนจึงต้องมีความร่วมมือที่ดีต่อกัน เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและพัฒนาชุมชน เช่นเดียวกับเมอร์ริสัน (Morrison.1998: 7) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาว่าเป็นกระบวนการที่มุ่งช่วยให้พ่อแม่ได้ค้นพบและพัฒนาจุดเด่นของตนเอง สมรรถภาพสูงสุดของตนเอง และความสามารถพิเศษของตนและรู้จักนำมาใช้ประโยชน์ให้เกิดแก่ตนเองและแก่ลูกของตนนอกจากนี้เอปสไตน์ (Epstein. 1988: 54; อ้างอิงจาก Fuller; &Olsen: 1998: 12-13) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่าหมายถึงการที่ผู้ปกครองเข้ามาในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนโรงเรียนหรือร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการหรือเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการศึกษารวมทั้งการเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือครู ผู้บริหาร และเด็ก ๆ หรือกิจกรรมอื่นๆของโรงเรียน

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การระดมทรัพยากรหมายถึง ผู้ปกครองทำหน้าที่ประสานสัมพันธ์และประสานงานทั้งในด้านการเงิน องค์กรความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัสดุต่างๆเพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางการศึกษา

6. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

บทบาทของสถานศึกษาและชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ในปัจจุบันกฎหมายการศึกษาจะเน้นเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อาจกล่าวได้ว่าหน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ สถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่โดยตรงอยู่แล้ว และชุมชนซึ่งเป็นเรื่องที่หลายคนอาจจะสงสัยว่ามีส่วนร่วมได้อย่างไร ถ้าพิจารณาในรายละเอียดอาจแบ่งบุคคลที่มีส่วนร่วมได้ดังนี้

1. สถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรต่าง ๆ นักการภารโรง เป็นต้น

2. ชุมชน ได้แก่ พระผู้นำทางศาสนา ผู้ปกครอง นักเรียน บุคคลจากหน่วยงาน สถาบัน และองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ภูมิปัญญาชาวบ้าน ผู้นำชุมชน นักการเมืองท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจ เป็นต้น

สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ดังนี้ (Henderson; &Map. 2002:7)

1. มุ่งสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในบรรยากาศของความไว้วางใจ
2. ใส่ใจ ให้สิทธิและตอบสนองความต้องการของครอบครัว
3. แบ่งปันอำนาจและความรับผิดชอบต่อกันและกัน

คูทส์ (Coots. 1998: 498-520) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวและเด็กกับรูปแบบของพ่อแม่ในการเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมฝึกพูดของเด็ก 7-8 ขวบ พบว่าข้อมูลสารสนเทศและบทบาทของโรงเรียนมีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สอดคล้องกับแบล็ง; และคนอื่นๆ (Blank; et al. 2004: 20) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เป็นการบูรณาการทางวิชาการและการบริการที่นำไปสู่การปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน ในฐานะที่สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของชุมชน สถานศึกษาต้องยืดหยุ่นและปรับกระบวนการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและความหวังของชุมชนเช่นเดียวกับ

กันยา สุวรรณแสง (2540: 99) กล่าวว่าสิ่งแวดล้อมทางบ้านมีอิทธิพลมากทั้งด้านการอบรม การดูแลเอาใจใส่ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวจำนวนสมาชิกในครอบครัวการจัดจุดมุ่งหมายของบิดามารดาที่สูงเกินไปมีผลต่อความคับข้องใจ สอดคล้องกับนุชนาฏ วรยศศรี (2544: 23) ได้ให้ความหมายว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวหมายถึงระดับฐานะของผู้ปกครองของนักเรียนอันได้แก่รายได้ของบิดารายได้ของมารดาของแต่ละครอบครัวเป็นปัจจัยด้านสังคมประการหนึ่งที่มีความสำคัญเพราะเมื่อฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันย่อมส่งผลถึงค่าใช้จ่ายในการเรียน การอบรมเลี้ยงดูต่างกันย่อมส่งผลกระทบถึงการเรียนด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เป็นการร่วมมือของผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้นำชุมชน และสมาชิกชุมชน ในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยกระบวนการนั้น มีขั้นตอนที่จะทำให้เกิดพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิผล พร้อมทั้งสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับทุกฝ่าย มีความหลากหลายตามกิจกรรมที่ทำ นอกจากนี้ยังสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

6.1 ปัจจัยด้านบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลหมายถึงข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับตัวผู้ปกครองเช่นเพศอายุวุฒิการศึกษา อาชีพรายได้ ฯลฯ ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเช่นเดียวกับงานวิจัยของ โคเฮน; และอัฟฮอฟ (Cohen; & Uphoff. 1980: 222) พบว่า เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว การศึกษา ระดับรายได้ ระดับชนชั้นทางสังคม ระยะเวลาอยู่อาศัยและสถานภาพการถือครองที่ดิน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาต้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครอง ดังนี้

1. **ระดับการศึกษา** การศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้มา คอยช่วยเหลือโรงเรียนในการจัดการศึกษาให้เกิดสัมฤทธิ์ผลดังที่ ธนาชัย ภูมาต (2547: 75) ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ-เทคโนโลยีจังหวัดราชบุรีด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนผลการวิจัยพบว่ามีความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่ามีความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในภาพรวมและแยกเป็นรายด้านแตกต่างกันส่วนเยาวชนช ทานาม (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีนผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยแตกต่างกันเช่นเดียวกับประครองศรีมีแก้ว (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณสมบัติพื้นฐานของผู้บริหารและแบบภาวะผู้นำที่มีต่อคุณภาพการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนพบว่าวุฒิการศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพการบริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสุวิชาพานิชวงษ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรีจังหวัดสุพรรณบุรีผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนคือวุฒิการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนใน 3 ด้านได้แก่ด้านความรู้ด้านพฤติกรรม

2. **รายได้รายได้** เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงคุณภาพชีวิตที่ดี (Walton. 1975: 91-117) รายได้ของบิดามารดาเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการให้ลูกได้รับการศึกษา โดยบิดามารดาที่มีรายได้สูง จะสนับสนุนให้ลูกเรียนต่อมากกว่าหรือสนับสนุนการเรียนรู้ได้มากกว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา กอบนิลพรรณ (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลำนารายณ์ จำแนกตาม รายได้ พบว่า รายได้ต่างกันมีสภาพการมีส่วนร่วมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ชนิตา กลั่นศรี (2548: 102-104) ศึกษาระดับปฏิบัติการกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพผู้ปกครอง ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ พบว่า ระดับปฏิบัติการกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. อาชีพผู้ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพมีบริบทที่ต่างกันทั้งเวลา การปฏิบัติงาน รวมถึงลักษณะงาน (เยาเวศ ไหลอุตม. 2541: 9) สุวัช พานิชวงษ์ (2546: 100 – 101) ศึกษาปัจจัยด้านสภาพของผู้ปกครองของนักเรียน ด้าน วุฒิการศึกษา อาชีพ พบว่า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางลบกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านความรู้และพฤติกรรม เช่นเดียวกับผลการวิจัยของธนาชัย ภู่มাত্র (2547: 70-71) ศึกษาและเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ-เทคโนโลยี จังหวัดราชบุรี พบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน จำแนกตาม อาชีพ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ระดับปานกลาง ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมแตกต่างกันบนเทียบ ทุมพันธ์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม พบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบระดับปฏิบัติ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่าไม่แตกต่างกันนอกจากนี้สุภาพร สุวรรณศรีพันธ์ (2549: 100) ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย จำแนกตาม อาชีพ รายได้ วุฒิการศึกษา พบว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพและวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน จะมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยรวมแตกต่างกันส่วน อังศิธร พ่วงแพ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนเทศบาลจังหวัดนครราชสีมาพบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการและการจัดการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษา วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ พบว่าปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา

6.2 ปัจจัยด้านองค์การ

การไปโรงเรียนของเด็กระดับปฐมวัยเป็นเรื่องที่ละเอียดและสำคัญถือเป็นการปูพื้นฐานเบื้องต้นแก่ชีวิตทั้งยังเป็นสถานะที่เด็กต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางบ้านและคนใกล้ชิดไปสู่สถานที่แปลกใหม่และกิจวัตรประจำวันที่ไม่เหมือนเดิมโรงเรียนต้องหาวิธีการทำงานร่วมกับผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาที่สนองตอบความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2544: 234) ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 50) กล่าวถึงการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้เน้นหมายถึงการจัดสภาพต่างด้านกายภาพด้านกิจกรรมบรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเช่นการจัดโต๊ะเก้าอี้ให้สามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างอิสระการจัดมุมประสบการณ์ต่างๆในห้องเรียนการจัดที่ให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานของตนการจัดสถานที่ให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานที่ได้รับมอบหมายการที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นจากผู้รู้และแหล่งข้อมูลการจัดระบบนิเวศวิทยาในโรงเรียนและชุมชนเพื่อเรียนรู้ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตที่ต่างมีประโยชน์

เกื้อกูลกันการจัดโรงเรียนสีขาวห้องเรียนสีเขียวเป็นต้นนอกจากนี้สิ่งสำคัญที่สุดคือความเป็นกัลยาณมิตรของครูผู้สอนที่รักเมตตาและเอาใจใส่ให้นักเรียนทุกคนอย่างจริงใจส่งเสริมให้นักเรียนรู้สึกที่ดีต่อกันช่วยเหลือกันและทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านองค์การ ได้แก่ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การบริหารงานของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนของครู และผลงานของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เด็กปฐมวัยอยากไปโรงเรียนโดยมีนักวิชาการ นักการศึกษา กล่าวไว้ ดังนี้

สภาพแวดล้อมของโรงเรียน

สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา คือ สภาพทั่วไปที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะคือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ สภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานศึกษา อาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือสภาพแวดล้อมทั่วไป สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน (สุปรีชา หิรัญโร. 2551: 191) ซึ่งสภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งที่โรงเรียนควรตระหนักและเสริมสร้างให้เกิดขึ้น เพราะโรงเรียนที่มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีจะทำให้บุคลากร นักเรียนผู้เกี่ยวข้อง เกิดความพึงพอใจ ภูมิใจ อบอุ่น รู้สึกในความเป็นเจ้าของ เรียนและทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข (กรมสามัญศึกษา. 2531: 5) ได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา กล่าวถึงสภาพแวดล้อมไว้ ดังนี้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

กรมวิชาการ (2546: 34) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ดังนั้นการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็กมาก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรง ที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดมุ่งหมายการพัฒนาเด็ก

วิชาญ สุวรรณพงษ์ (2549: 12) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนหมายถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงามร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศที่ดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์ และไม่มีมลภาวะเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ฉะนั้นจำเป็นต้องเป็นผู้ที่ติดตามข่าวสารอยู่เสมอ สอดคล้องกับอรพินทร์ ประสิทธิ์รัตน์ (2545: 54-55) กล่าวว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัว ที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรืออาจเป็นสิ่งที่ถูกจัดทำขึ้น สร้างขึ้น อาจเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต เป็นรูปธรรมที่มองเห็นได้หรือนามธรรมที่ไม่สามารถมองเห็นได้ อยู่ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ซึ่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่วนอัจฉรา

สุขารมณ (2542: 19) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนหมายถึงการจัดการเรียนการสอนและการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และสามารถนำความรู้ความสามารถไปปฏิบัติได้โดยบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ประกอบกับการจัดหลักสูตรพฤติกรรม การสอนของครูผู้สอนการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมนอกจากนี้ สภาพแวดล้อมในการเรียนยังรวมไปถึงความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนตลอดจนอาคาร สถานที่สอดคล้องกับสมพร สุทัศน์ีย์ (2544: 134-136) ได้กล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ว่าบรรยากาศในห้องเรียนไม่ร้อนอบอ้าวโปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวกจัดโต๊ะเก้าอี้ให้เด็กนั่งสบายๆ เหมาะกับวัยและรูปร่างของเด็กทำให้เด็กรู้สึกมั่นคงปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจเช่นโต๊ะเรียน ม้านั่งควรอยู่ในสภาพที่แข็งแรงทนทานอาคารเรียนมั่นคงแข็งแรงอุปกรณ์เครื่องใช้ในห้องเรียน เช่น พัดลมติดเพดานอยู่ในสภาพที่แข็งแรงเครื่องใช้ไฟฟ้าอยู่ในสภาพดีปลอดภัยนอกจากนี้ ปฎิคม พงษ์ประเสริฐ (2550: 19) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในทุกๆด้าน เช่นเดียวกับงานวิจัยของสุพรรณิ วรรณเพชร (2551: 146 – 151) ได้ศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนในเครือมาริวิทย์ด้านการจัด สภาพแวดล้อม พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษา ปฐมวัย อยู่ในระดับมาก สุทธิย์ สวนศรี (2552: 100 – 103) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนสารสาสน์พิทยา กรุงเทพมหานคร พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการจัดสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตาม อาชีพ ระดับ การศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศในการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ หมายถึง การ จัดสภาพต่างๆ ด้านกายภาพ บรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนระดับปฐมวัย การจัดให้ นักเรียนนำเสนอผลงาน การจัดมุมประสบการณ์สิ่งสำคัญที่สุด คือ ความเป็นกันยายนมิตรของ ครูผู้สอน ที่รักและเมตตาเอาใจใส่ให้นักเรียนทุกคนอย่างจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ. 2544: 50) อาคาร สถานที่และสภาพแวดล้อม ได้แก่ การจัดอาคาร อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับสภาพการใช้งาน การ จัดเตรียมอาคารสำหรับเด็กปฐมวัยถือเป็นสิ่งสำคัญ (อารมณ สุวรรณपाल. 2547: 112-113) สำหรับ เด็กปฐมวัยควรเป็นอาคารชั้นเดียว ขนาดเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน มีระเบียบกว้างขวางสำหรับ เดินได้อย่างสะดวก สีของอาคารทั้งภายในและภายนอกควรเป็นสีเย็นตา อาจเป็นสีเขียวอ่อนหรือสีฟ้า เป็นอาคารที่ระบายความชื้นได้ดี มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก (ศศิธร เวียงเหล็ก. 2542: 38) การ จัด สภาพแวดล้อม คือการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในอาคารและนอกอาคารเรียน จะช่วยสร้างและหล่อ หลอมจิตใจของเด็ก โดยการซึมซับที่เขาไม่รู้ตัว สถานศึกษาปฐมวัยของเอกชนส่วนใหญ่ได้สร้างสิ่ง เหล่านี้ในสถานศึกษา เช่น การจัดตกแต่ง บริเวณอาคารด้วยไม้ดอกไม้ประดับที่สวยงาม การตกแต่ง ห้องเรียนให้สวยงาม ทำให้เด็กรู้สึกสดใสและมีความสุข นอกจากนี้สภาพแวดล้อมด้านบุคคล จุดเด่น ของสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชน คือ การปลูกฝังให้บุคลากรของสถานศึกษามีความรักและเอาใจ

ใส่ต่อเด็ก ครูต้องมีบุคลิกภาพดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความจริงใจ ร่าเริง ไม่เครียด อ่อนโยนต่อเด็ก การสร้างบุคลิกที่ดีของครูทำให้เด็กอยากมาโรงเรียน อยากใกล้ชิดครู มีความผูกพันกับครูและโรงเรียน สิ่งแวดล้อมทั้งอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากร ต่างเป็นปัจจัยเสริมที่สถานศึกษาปฐมวัย ดำเนินการ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2545: 71)

การจัดสภาพแวดล้อม จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ (กรมวิชาการ. 2546: 35)

1. ความสะอาด ความปลอดภัย
2. ความมีอิสระอย่างมีเขตเขตในการเล่น
3. ความสะดวกในการจัดกิจกรรม
4. ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น
5. ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องของขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น
6. บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่าง ๆ

จะเห็นได้ว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตลอดจนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ไนท์; และแวกซ์แมน (พัชชา โตอินทร์. 2552: 41; อ้างอิงจาก Knight; & axman. 1991: 44) ได้ศึกษาบรรยากาศและสภาพสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนพบว่าสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนากิจการทางด้านการเรียนการสอนเจตคติของนักเรียนการปรับปรุงการเรียนการสอน คือการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพราะเป็นตัวเชื่อมโยงไปถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แรงจูงใจในการเรียนและผลลัพธ์ในการเรียนของนักเรียนด้วย

พัชชา โตอินทร์ (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดบุญยประดิษฐ์เขตบางแคกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกปัจจัยที่ศึกษาเป็น 3 ด้านคือปัจจัยด้านส่วนตัวปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านปัจจัยด้านส่วนตัวและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดบุญยประดิษฐ์เขตบางแคกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียน หมายถึงการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน รวมถึงอาคารสถานที่อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

การบริหารงานของผู้บริหาร

การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การโดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญคือการวางแผน (Planing) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) (วิโรจน์สารรัตน์. 2542: 3) ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำในการใช้ศักยภาพของบุคลากรให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การบริหารโรงเรียนมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นโดยเฉพาะปัจจุบันเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายๆด้านซึ่งมีผลกระทบต่อการศึกษาและการบริหาร การศึกษาผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถต้องรู้จักใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลคุณภาพดังกล่าวจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้บริหารเป็นสำคัญผู้บริหารที่มีสามัญสำนึกเพียงแต่ว่ามีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้นจะไม่ทำให้การบริหารงานของผู้บริหารดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพหรือเกิดทักษะในการบริหารงาน(ปริยาเธียรประดิษฐ์. 2556: ออนไลน์)มีนักวิชาการ นักการศึกษา กล่าวถึงการบริหารงานของผู้บริหารไว้ ดังนี้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของผู้บริหาร

สายทอง โพธิ์น้ำเที่ยง (2550: 28) ให้ความหมายของทักษะหมายถึงบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างชำนาญและเชี่ยวชาญในสิ่งนั้นๆ เป็นที่ยอมรับเชื่อถือของบุคคลอื่นสอดคล้องกับ วิโรจน์ สารรัตน์ (2542: 11) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การโดยอาศัยหน้าที่หลักทางการบริหารอย่างน้อย 4 ประการคือการวางแผนการจัดองค์การการนำและการควบคุมส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544:6-10) ได้นำเสนอหลักการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการคือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าคุ้มทุน สรุปไว้ดังนี้

1. มีความสุจริต ถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของการบริหาร เพราะจะต้องทำเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้เกิดความศรัทธาและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคลากรได้บังคับบัญชา ดังคำที่กล่าวว่า “แบบอย่างที่ดีย่อมอยู่เหนือคำสอนอื่นได้”
2. มีความยุติธรรม การบริหารงานด้วยความเสมอภาค เป็นกลาง และยุติธรรมกับทุกคน ซึ่งทำให้ลดความขัดแย้งภายในโรงเรียนได้
3. มีความมุ่งมั่น อดทน เป็นคนสู้งาน บุคลากรจะเห็นการทำงานและจะนำไปเป็นแบบอย่างโดยยึดหลักว่า “สอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น”
4. ความรับผิดชอบสูง “ความรับผิดชอบ” เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งเพราะความรับผิดชอบทำให้งานประสบความสำเร็จ แม้ในบางครั้งงานที่สำคัญของโรงเรียนเกิดความผิดพลาดในฐานะผู้บริหารจำเป็นต้องยอมรับและรับผิดชอบโดยไม่โยนความผิดไปให้ผู้อื่น

5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำแนวคิดและวิธีการใหม่ๆ มาปฏิบัติในโรงเรียนบ้างเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

6. มีภาวะผู้นำสูง ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง

7. กล้าที่จะคิด กล้าที่จะพูด กล้าที่จะทำ กล้าที่จะตัดสินใจ และกล้าที่จะรับผิดชอบ

8. มีคุณธรรม และจริยธรรม ยึดหลักบริหาร 4 เป็นธรรมะในการบริหารบุคลากร

9. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง สามารถเก็บความรู้สึกต่างๆ ได้ สุขุม รอบคอบ นุ่มนวล มีความอดทนต่อความรู้สึกที่ไม่ถูกต้อง หรือการปฏิบัติที่ขัดต่อกฎระเบียบและวัฒนธรรม

10. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในโรงเรียนและครอบครัว มีนิสัยรักการอ่าน การใช้เวลาว่างในวันหยุด โดยการวางแผนและบริหารเวลาให้คุ้มค่าที่สุด สำหรับการปฏิบัติงานและการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองเสมอ

11. มีความจริงใจ ยึดอุดมการณ์ในการทำงานให้มีความเป็นกันเองแก่ผู้ร่วมงานทุกคนด้วยความเสมอภาคด้านการบริหารงาน การบริหารในด้านต่างๆ ของโรงเรียน

ณัฐพันธ์ เสงี่ยมพันธ์ (2545: 107-109) กล่าวว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างองค์การ ดังต่อไปนี้

1. การริเริ่มผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงและการสร้างนวัตกรรมใหม่ขององค์การ

2. การมีส่วนร่วมผู้บริหารสมควรมีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อมในการสร้างองค์การ โดยเฉพาะการเป็นส่วนสำคัญในการวางแผนและการดำเนินงานขององค์การ

3. การส่งเสริมผู้บริหารต้องส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของโครงการพัฒนาองค์การอย่างเต็มที่ทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยทำการสนับสนุนทั้งในด้านงบประมาณทรัพยากรการให้ความสำคัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

4. การเป็นต้นแบบผู้บริหารต้องประพฤติตัวเป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินงานและการนำแนวทางใหม่มาปฏิบัติมิเช่นนั้นสมาชิกอื่นในองค์การอาจมองไม่เห็นภาพที่เป็นรูปธรรมหรือไม่กล้าปฏิบัติงานตามแนวทางใหม่

5. การเปิดโอกาสผู้บริหารต้องให้โอกาสแก่บุคลากรในการสร้างความเปลี่ยนแปลงและทดลองสิ่งใหม่ๆ ตลอดจนยอมรับต่อความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้และประสบการณ์ขององค์การ

6. การติดตามผลผู้บริหารต้องแสดงความใส่ใจและความมุ่งมั่นในการสร้างองค์การจากการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

7. การให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารที่เป็นกุญแจสำคัญขององค์การซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา

สรุปได้ว่า การบริหารงานของผู้บริหาร เป็นทักษะที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ เพื่อการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยอาศัยอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งอาจ

อาศัยทักษะพื้นฐานของผู้บริหารมี 3 ทักษะคือทักษะทางเทคนิคทักษะการทำงานร่วมกับคนและทักษะความคิดรวบยอด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของผู้บริหาร

มาร์ศรี สุรานิติ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่าตัวแปรย่อยในปัจจัยภายในโรงเรียน ได้แก่พฤติกรรมสนับสนุนพฤติกรรมสั่งการพฤติกรรมขัดขวางพฤติกรรมร่วมมือพฤติกรรมมิตรสัมพันธ์และดัชนีบรรยากาศเปิดของโรงเรียนตัวแปรย่อยในปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนได้แก่การมีส่วนร่วมล้วนเป็นตัวแปรที่ความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสิ้น

ประทีน วิเศษสุวรรณ (2545: 105) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารการศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยการบริหารการศึกษาซึ่งได้แก่พฤติกรรมผู้นำทางการบริหารพฤติกรรมการเป็นผู้นำทางวิชาการพฤติกรรมผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตการศึกษา 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 โดยทั้งปัจจัยด้านพฤติกรรมทางการบริหารปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียนและปัจจัยด้านขนาดโรงเรียนมีอำนาจในการพยากรณ์ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

เพอร์สัน (Person. 1993: 3071- A) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสำรวจหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลที่ได้รับจากการจัดการของวิทยาลัยในรัฐคาโรไลนาเหนือโดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือผู้บริหารคณะครูในวิทยาลัยและเจ้าหน้าที่ระดับต่างๆในวิทยาลัยโดยผู้ที่ตอบกลับมาจะถือว่าเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาพบว่าการบริหารแบบส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิผลที่ได้รับจากการจัดการและจากแบบสอบถามความคิดเห็นในด้านต่างๆพบว่าแบบสอบถามเกี่ยวกับความพอใจที่ได้รับจากการจัดการซึ่งมี 27 ปัจจัยมีความพึงพอใจ 17 ปัจจัยและแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมจำนวน 10 ปัจจัย

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการบริหารงานของผู้บริหาร หมายถึงผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความมุ่งมั่น มีความสุจริต มีความยุติธรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู

การจัดการเรียนการสอนของครู

การจัดการเรียนการสอนของครูเป็นงานที่ทำให้เยาวชนของชาติเป็นมนุษย์สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ ได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนของครูไว้ ดังนี้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนของครู

การมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นการมีความรู้อย่างแท้จริงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดกลุ่มสาระหนึ่งหรือหลายกลุ่มสาระที่ครูรับผิดชอบในการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะหรือค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544: 5-6) นอกจากนี้ครูผู้สอนควรมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตั้งแต่มาตรา 22 – 30 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546ข: 11-14) ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ว่าการจัดการศึกษาต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการในการพัฒนา แนวการจัดประสบการณ์จัดว่าเป็นวิธีการและขั้นตอนสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เนื่องจากส่งผลให้การจัดประสบการณ์ ถูกจัดได้อย่างเหมาะสม และถูกต้องกับพัฒนาการ และหลักการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ กระบวนการในการวางแผนการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย การจัดลำดับ การเลือก การสร้างความสมดุล และการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องหลายๆ ทาง ทั้งนี้เพื่อวางแผนการจัดประสบการณ์เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2545: 28) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างถูกต้องตามหลักการย่อมช่วยให้เกิดความมั่นใจในการสอน ทำให้สอนได้ครอบคลุมเนื้อหา สอนอย่างมีแนวทาง และมีเป้าหมาย และเป็นการสอนที่ให้คุณค่าแก่ผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี เพื่อส่งผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพอารมณ์ใจเที่ยง (2553: 7) กล่าวว่าการวางแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึงสิ่งที่ทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนเพื่ออะไรให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมใดบ้างอย่างน้อยเพียงใดเป็นการสอนที่มีเป้าหมายขณะเดียวกันการวางแผนการจัดการเรียนรู้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการเตรียมเนื้อหาการสอนการเลือกใช้วิธีสอนเลือกใช้สื่อการสอนและการวัดผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน ซึ่งโดยทั่วไปจะประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย การคัดเลือกเนื้อหา การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน การเลือกตำรา เอกสาร อุปกรณ์ การประเมินผล และการพิมพ์ประมวลการสอนรายวิชาการวางแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมแบบบูรณาการให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น และได้รับพัฒนาการทุกๆด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และครูควรศึกษาหลักสูตร โดยเฉพาะในส่วนที่ต้องยึดเป็นหลักสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมเด็กทุกประเภท ที่มีอายุ 3-6 ปี
2. เป็นการพัฒนาเด็กโดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา
3. เป็นการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการเล่นที่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. เป็นการจัดประสบการณ์ที่让孩子สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ
5. เป็นการพัฒนาเด็กโดยบุคลากรที่มีความรู้ ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
6. เป็นการพัฒนาเด็กโดยครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม

จินดา ทับจิ้น (2546: 33) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนหมายถึงการกระทำหรือการปฏิบัติของครูในขณะที่ทำการสอนแต่ละครั้งด้วยการใช้เทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลายเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยมุ่งให้ผู้เรียนได้คิดค้นคว้าและสร้างความรู้ด้วยตนเองให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียนเป็นการเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้มาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุดมากที่สุดและเกิดผลดีที่สุดตามศักยภาพและความแตกต่างของแต่ละบุคคล(วชิรา พรหมหาวงศนันท์. (2546: 18)

พัฒนา จันทรา (2542: 6) กล่าวถึงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู 8 ด้านคือ ด้านบุคลิกลักษณะของผู้สอนด้านการเตรียมการสอนด้านการปฏิบัติการสอนด้านการใช้สื่อการสอนด้านแรงจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียนด้านการควบคุมวินัยและบรรยากาศชั้นเรียนด้านการมอบหมายงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ส่วนทศนา แคมมณี (2556: ออนไลน์) กล่าวถึงพฤติกรรมกรรมการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้วย CIPPA Model ดังนี้

1. C (Construction) คือครูจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง
2. I (Interaction) คือให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
3. P (Physical Participation) คือจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย
4. P (Process learning) คือกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ
5. A (Application) คือการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู

สุวรรณี หาญกล้า (2550: บทคัดย่อ) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของครูกับการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูสำนักงานอาชีวศึกษามหานครโดยศึกษาคุณลักษณะของครูใน 2 ด้านคือด้านความรู้ความสามารถและด้านคุณธรรมจริยธรรมและศึกษาการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูใน 3 ด้านคือด้านการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการและด้านการเป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพครูพบว่า

1. คุณลักษณะของครูตามระดับที่มีหรือที่เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ด้านคุณธรรม จริยธรรมและด้านความรู้ความสามารถ

2. การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูมีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ด้านการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองและด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการส่วนด้านการเป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่ในระดับปานกลาง

ถมรัตน์ บุญญาณิตย์(2541: 80- 83) ที่พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่ขาดแรงกระตุ้นขาดแคลนสื่อหรือสื่อการเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนหรือนักเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมกำหนดหรือเลือกวิธีเรียนด้วยตนเองจะทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่ายไม่สนใจใฝ่เรียนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและขาดความรับผิดชอบไม่สนใจศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

บุหงา ลิ้มโกมุท (2547: 118) ได้ศึกษาเรื่องตัวแปรที่พยากรณ์สมรรถภาพของครูระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครตัวแปรที่ศึกษาคือสมรรถภาพของครู 3 ด้านคือด้านความรู้ด้านทักษะและด้านคุณลักษณะพบว่าบรรยากาศในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถภาพด้านความรู้ทักษะคุณลักษณะและสมรรถภาพโดยรวมของครูเป็นไปตามสมมติฐานแสดงว่าถ้าบรรยากาศในโรงเรียนดีน่าจะทำให้สมรรถภาพของครูสูงด้วยเนื่องจากบรรยากาศในโรงเรียนมีอิทธิพลในการจูงใจบุคลากรในองค์กรให้มีความเต็มใจและมีความพยายามที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

มยุรี เสวตนัย (2542: 70-72) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของครูที่ดีตามแนวคิดของนักเรียน ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครจากผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของครูที่ดีจำแนกเป็น 3 ด้านคือ 1) ด้านบุคลิกภาพได้แก่ครูมีคำพูดที่ไพเราะสุภาพมีเหตุผลยิ้มแย้มแจ่มใสอดทนอดกลั้นจิตใจหนักแน่นมีความรู้มีความคิดริเริ่มแต่งกายสุภาพสะอาดเรียบร้อยมีมนุษยสัมพันธ์มีระเบียบวินัยและรู้จักแก้ปัญหาเป็น 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรมได้แก่ครูมีความเข้าใจเด็กและเป็นกันเองกับศิษย์สามารถให้คำปรึกษาหารือได้เป็นอย่างดีไม่ลำเอียงอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดีในสังคมมีความรักเมตตาและ 3) ด้านทักษะการสอนได้แก่ครูสามารถจัดห้องเรียนให้สะอาดสวยงามน่าเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจมีความกล้าแสดงออกสามารถแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

โยเดอร์ (Yoder. 1992: 490 – 491) ศึกษาคุณลักษณะการสอนที่ดีของครูดีในบอทสวานา เพื่อดูความสำเร็จและความไม่ประสบความสำเร็จของครูประถมศึกษาจากผลการวิจัยพบว่าด้านบุคลิกภาพของครูความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและวิธีการจัดการต่างๆในชั้นเรียนขณะทำการสอนเป็นตัวแปรสำคัญของการเป็นครูดีนอกจากนี้ยังสรุปได้อีกว่าความรู้ในเนื้อหาที่ทำการสอนและความสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้บทเรียนต่างๆเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการเป็นครูที่ดี

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนของครู หมายถึง ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี สามารถควบคุมวินัยในชั้นเรียนได้จัดบรรยากาศการเรียนรู้อย่างดี ใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ แต่งกายเหมาะสม กริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย

ผลงานของโรงเรียน

ในโลกปัจจุบันต้องยอมรับว่าชื่อเสียงหรือผลงานของโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของตัวเรา การมีชื่อเสียงหรือมีผลงานเป็นส่วนหนึ่งของการได้รับการยอมรับในสังคมและทำให้โรงเรียนเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากยิ่งขึ้น ได้มีนักวิชาการ นักการศึกษากล่าวถึงผลงานของโรงเรียนไว้ หลากหลายประเด็น ดังนี้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลงานของโรงเรียน

ผลงานหมายถึงผลของการปฏิบัติงานที่ผู้ปฏิบัติงานได้ดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมาย ข้อตกลงหรือตามที่มีมอบหมายงานสั่งการซึ่งอาจเป็นงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบหรืองานอื่นๆที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายด้วยก็ได้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2556: ออนไลน์) ส่วนสุวิทย์ มูลคำ (2549: 121) กล่าวว่า ผลงานของโรงเรียน หมายถึง เอกสารหรือหลักฐานที่จัดทำขึ้นจากความรู้ ความสามารถทักษะและประสบการณ์ของผู้จัดทำ โดยการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย และได้นำไปใช้ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนางานในหน้าที่จนเกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ รวมทั้งผลงานที่ได้จากการแข่งขันด้านต่างๆของนักเรียน นอกจากนี้รัตนา ศรีற்று (2553: ออนไลน์) กล่าวว่า ผลงานของโรงเรียน หมายถึง เอกสารหรือหลักฐานที่จัดทำขึ้นจากความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้จัดทำ โดยการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย และนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานในหน้าที่จนเกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

นอกจากนี้ยังพบว่า ผลงานโรงเรียน ถือเป็นส่วนหนึ่งของการได้รับการยอมรับจากชุมชน และบุคคลทั่วไป โรงเรียนที่ได้รับการยอมรับ สามารถพิจารณาได้จากเหตุผล ดังนี้ (จิราภรณ์ สีขาว. 2536: 28; จิตลาวัฒน์ บุณาค. 2539: 12; ศติพรรณ บิลมาโนช. 2538: 20)

1. ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานมาศึกษาต่อมากขึ้น
2. บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน
3. โรงเรียนมีโครงการที่ดำเนินการร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน

โรงเรียนประสบความสำเร็จ เพราะความสำเร็จความก้าวหน้าของโรงเรียนขึ้นอยู่กับผลผลิตหรือผลงานของโรงเรียน เมื่อผลผลิตหรือผลงานของโรงเรียนได้รับการยอมรับ จะมีลูกค้าหรือผู้ปกครอง บอกต่อและขยายการใช้บริการ ทวีความนิยมอย่างต่อเนื่อง

การสร้างผลงานของโรงเรียนเป็นการสร้างการยอมรับของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนเพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อผู้ปกครองและชุมชนโรงเรียนควรสร้างผลงานของโรงเรียนและการยอมรับโดย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา เพราะการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาจะเป็นการช่วยลดข้อขัดแย้งระหว่างบ้านกับโรงเรียนอีกทั้งยังสร้างความเข้าใจที่ดี ต่อกันการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับโรงเรียนเป็นทางแก้ข้อขัดแย้งในด้านนี้ได้ดีที่สุดและควรให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนเพื่อให้เกิดการยอมรับได้เช่นการร่วมกิจกรรมของ โรงเรียนการช่วยพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับโรงเรียนหรือแม้แต่การหาทุนต่างๆ (สุปราณี รื่นพิทักษ์. 2545: 28)

ชื่อเสียงหรือผลงานของโรงเรียน คือธงชัยแห่งความสำเร็จของภารกิจการศึกษาของ โรงเรียนทั้งหมดชื่อเสียงหรือผลงานเปรียบได้กับต้นทุนหรือสินทรัพย์ที่มีคุณค่าและอาจมีมูลค่า มหาศาลก็เป็นได้แม้ชื่อเสียงหรือผลงานจะเป็นเหมือนเงินที่มองไม่เห็นและจับต้องไม่ได้แต่คือกุญแจ ที่ช่วยไขสู่เป้าหมายขององค์กรทุกๆประเภทนำมาซึ่งการรู้จักการยอมรับความศรัทธาไปจนถึงการ ร่วมมือและการให้การสนับสนุนกลับคืนแก่องค์กรในหลากหลายรูปแบบ(รุ่งรัตน์ ชัยสำเร็จ. 2553: 23)

จะเห็นได้ว่า ผลงานของโรงเรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ปกครองมีความต้องการเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลงานของโรงเรียน

สมชัย ชันขวา (2544: 70-71) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด ขอนแก่น พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อการเรียนการสอน มีการส่งเสริมสนับสนุนเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการ เรียนการสอนในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียน ติดตามและ ประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน

วิภาวี มหารักษ์ (2550: บทคัดย่อ) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้บรรยากาศ องค์กรกับพฤติกรรมการทำงานของพนักงานสายปฏิบัติการโรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษาโดยศึกษา การรับรู้บรรยากาศองค์กรใน 6 ด้านคือด้านโครงสร้างด้านมาตรฐานงานด้านความรับผิดชอบด้าน การยอมรับการให้รางวัลด้านการสนับสนุนและด้านความผูกพันต่อองค์กร ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ บรรยากาศองค์กรของพนักงานสายปฏิบัติการโรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรับผิดชอบด้านความผูกพันต่อองค์กรและด้านการ สนับสนุนอยู่ในระดับมากเช่นกันส่วนด้านมาตรฐานงานด้านโครงสร้างและด้านการยอมรับการให้ รางวัลอยู่ในระดับปานกลาง

จอยซ์ (สถล บุรารักษ์. 2543: 47-48; อ้างอิงจาก Joyce. 1992. Dissertation Abstracts International. Unpaged) ได้ศึกษาเหตุผลของผู้ปกครองที่เลือกโรงเรียนชั้นประถมศึกษาของรัฐบาล

ระหว่างโรงเรียน Stenbenville Public School ในมลรัฐ Ohio และ St.Paul Public School ในมลรัฐ Minnesota พบว่าความเห็นที่เหมือนกันมากในการเลือกโรงเรียนมี 8 ข้อดังนี้ 1) คุณภาพของครู 2) ระเบียบของโรงเรียน 3) วินัยของโรงเรียน 4) หลักสูตรพิเศษ 5) จริยธรรมของครู 6) การประเมินความสามารถของครู 7) ความรับผิดชอบของโรงเรียน 8) มีแนวการสอนหลากหลายเหตุผลที่มีความสำคัญน้อยที่สุดของผู้ปกครองคือรายได้ของผู้ปกครองและพื้นฐานทางคุณธรรมส่วนความเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการองค์การในโรงเรียนมี 8 ข้อคือ 1) เป็นระบบ 2) มีการกระจายอำนาจ 3) มีความเป็นอิสระแบบเอกชน 4) ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ต้องการ 5) มีลักษณะความเป็นผู้นำ 6) มีอิทธิพลต่อการแข่งขันสูง 7) มีความสัมพันธ์กับชุมชนดี 8) มีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าผลงานของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมีภาพลักษณ์ที่ดีในการจัดกิจกรรมนักเรียนและวิชาการ

จากการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และปัจจัยด้านองค์การ ได้แก่ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การบริหารงานของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนของครู และผลงานของโรงเรียน เป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยองค์การ

7.1 งานวิจัยในประเทศ

น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนอนุบาลเอกชนกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนอนุบาลเอกชนกรุงเทพมหานคร 3 ฐานะคือ

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในฐานะผู้ร่วมกิจกรรมโดยเป็นผู้ปกครองอาสาในกิจกรรมพิเศษ
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในฐานะผู้เสริมประสบการณ์แก่นักเรียนพบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโดยจัดหาหนังสือภาพดูและแนะนำให้เด็กทำการบ้านแนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ
3. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สนับสนุนสถานศึกษาพบว่าผู้ปกครองมีส่วนสนับสนุนในเรื่องการทำความเข้าใจและให้ความร่วมมือตามข้อกำหนดของโรงเรียน

อรประภา แสนพรหมจันแดง (2547: บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในด้านบุคลากร ด้านวิชาการ และการจัดสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง

ประนอม ถาวรสิน (2549: 71-72) ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการในการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาหารและสุขภาพ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการบริการ

อัมพร ยศหล้า (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตห้วยขวางกรุงเทพมหานครพบว่าในภาพรวมผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในระดับมากซึ่งเรียงลำดับจากความคาดหวังจากมากที่สุดไปหาน้อยได้ดังนี้ด้านคุณลักษณะบทบาทและหน้าที่ของครูด้านการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริการให้กับนักเรียนด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน

สุพรรณิ วรรณเพชร (2551: 146 – 151) ศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดองค์ประกอบที่ทำให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จในส่วนของสถานศึกษาได้แก่ส่งเสริมบุคลากรโดยสนับสนุนงบประมาณมีนโยบายแผนงานชัดเจนตลอดจนระบบสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันด้านผู้บริหารต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนสร้างขวัญกำลังใจโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 เป็นบุคคลที่รับผิดชอบสูงสภาพแวดล้อม

สุนีย์ สวนศรี (2552: 100 – 103) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนสารสาสน์พิทยา กรุงเทพมหานคร พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการจัดสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตาม อาชีพ ระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

สุภาพร รัตน์น้อย (2552: 90-94) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรการเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับดังนี้คือทักษะทางการศึกษาและการสอนทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ทักษะทางความรู้ความคิดทักษะทางความคิดรวบยอดและทักษะทางเทคนิคและด้านความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ดาร์เรนซ์ (Darren. 1997: 22) ได้ศึกษาความสำเร็จของโรงเรียนในเมืองต้องการให้ชุมชนร่วมมืออย่างต่อเนื่อง พบว่า โรงเรียน ครู และพ่อแม่ ผู้ปกครอง ต้องการจุดมุ่งหมาย การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องแท้จริง โดยการลดช่องว่างระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองและโรงเรียน ด้วยการนำชุมชนเข้ามามีบทบาทหน้าที่ในโรงเรียน เช่น การจัดการเรียนการสอนของครู หลักการพัฒนาการของเด็ก เป็นต้น

บริติชอิงแฮม (Brittingham. 1998: Abstract) ได้ศึกษาบทบาทการบริหารของโรงเรียนครอบครัว และชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ ปรากฏว่า ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและเป็นความคาดหวังที่สำคัญที่จะทำให้ห้องเรียนมีคุณภาพ และเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนว่าจะพัฒนา ปรับปรุงอย่างมีคุณภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครูจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน และนำผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนของครู

คิง (เตือนใจ แก้วประเสริฐ. 2544: 50-51; อ้างอิงจาก King. 1998: 1593 –A) ศึกษาเรื่องโรงเรียนในฐานะชุมชน และความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถลดความแปลกแยกของชุมชน โดยการสร้างความสัมพันธ์ด้วยวิธีประชาธิปไตย ให้เกิดความรู้สึกว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ผลการศึกษา พบว่า ถ้าหากให้ชุมชนเข้ามามีโอกาสในการสร้างกฎและการดำเนินงานของโรงเรียน ความแปลกแยกจะน้อยลง

ฮิลล์ (Hill. 2000: Abstract) ศึกษาชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียน ด้านสื่อ อุปกรณ์ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการให้ความสะดวกและสร้างประโยชน์แก่โรงเรียน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ชุมชนที่มีการแบ่งแยกสีผิว มีผลต่อระดับการช่วยเหลือโรงเรียน

อับราม (Abrams. 2000: Abstract) ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จากกรณีศึกษาในรัฐแคลิฟอร์เนียพบว่าอุปสรรคของการมีส่วนร่วมประกอบด้วยชนชั้นทางสังคม วัฒนธรรมที่ต่างกันตามความแตกต่างทางเชื้อชาติความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนรายได้ของครอบครัวซึ่งผู้บริหารและครูมีแนวโน้มที่จะไม่คำนึงถึงคุณค่าละเลยและมีทัศนคติในเชิงลบกับนักเรียนหากเป็นผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำหรือเป็นชนกลุ่มน้อยทำให้ผู้ปกครองขาดความเข้าใจ

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

8.1 งานวิจัยในประเทศ

กวิน เสือสกุล (2546: 83) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่าการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองที่บ้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 โดยแบ่งเป็น 2 ด้านคือ 1) ด้านการอบรมเลี้ยงดูเพื่อเตรียมความพร้อมได้แก่การจัดหาอาหารหรือการให้อาหารเสริมเพื่อเตรียมความพร้อมด้านร่างกายให้นักเรียนการจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศการอยู่ร่วมกันการให้กำลังใจและการแสดงความสนใจและชมเชยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 และ 2) ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่บ้านได้แก่การดูแลให้นักเรียนทำการบ้านการทำกิจกรรมร่วมกันกับครอบครัวการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนให้คำแนะนำในการทำงานหรือการแบ่งเวลาการเรียนและการสอนให้นักเรียนช่วยเหลือตัวเองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45

ธนาชัย ภูมาต (2547: 70 - 77) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ-

เทคโนโลยีจังหวัดราชบุรีใน 3 ด้านคือด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาฐานะทางเศรษฐกิจอาชีพและ ประเภทวิชาที่นักเรียนของผู้ปกครองเลือกเรียนผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหาร ชุกรกิจ-เทคโนโลยีจังหวัดราชบุรีในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยรวมและแยกเป็นราย ด้านจำแนกตามระดับการศึกษาฐานะทางเศรษฐกิจอาชีพและประเภทวิชาที่นักเรียนผู้ปกครองเลือก เรียนพบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาโดยภาพรวมและจำแนกรายด้านไม่แตกต่างกันส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมี ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.5 ผู้ปกครอง นักเรียนที่เลือกเรียนประเภทวิชาต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5

นภาพร มูลเมือง (2551: 70) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประธานเครือข่ายผู้ปกครอง และครูโรงเรียนชน ชนบ้านคลองพลู (วิเศษวิทย์วิทยาทาน) โดยการใช้การบริหารวัฏจักรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี ผลการวิจัยสรุปว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประธานเครือข่าย ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนชนชนบ้านคลองพลู (วิเศษวิทย์วิทยาทาน) มีส่วนร่วมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย

วิวรรณ สารกิจปริชา (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ผลการศึกษาพบว่า

1. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียน อนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ มีการ ส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับมาก สำหรับด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน มีการส่งเสริมการเรียนรู้ใน ระดับปานกลาง ส่วนด้านอาสาสมัคร มีการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับน้อย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองด้านการรับบริการทางวิชาการใน 2 ด้าน ได้แก่ ความรู้ในการพัฒนาการเรียนและความรู้ทั่วไป มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอาชีพและระดับการศึกษาของผู้ปกครองไม่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

สมบัติ สังวาลสวย (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนธัญรัตน์จังหวัดปทุมธานีผลการศึกษาพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีใน 3 ด้านคือด้านความรู้ด้านทักษะการทำงานด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก

2. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่เป็นเพศหญิงมีระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านมากกว่าเพศชาย

3. ผู้ปกครองนักเรียนที่อายุต่างกันมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรนุช ชัยยะวิริยะ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนเทศบาลเมืองสตูล ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนเทศบาลเมืองสตูล เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพ มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมากไม่แตกต่างกัน

8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

คอตทอน และวิเคลานด์ (Cotton; & Karen. 2001: Abstract) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความเกี่ยวพันของผู้ปกครองในการศึกษา ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้ปกครองที่มีความกระตือรือร้นในการเกี่ยวพันในการศึกษาของเด็กทำให้เด็กได้รับความสำเร็จมากกว่าผู้ปกครองที่เฉื่อยชา โดยผู้ปกครองที่มีความกระตือรือร้นจะเข้าร่วมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนและร่วมช่วยเหลือกิจกรรมนอกห้องเรียนและนอกสถานที่ และโรงเรียนต้องยื่นโอกาสให้แก่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในหลายรูปแบบ เนื่องจากผู้ปกครองมีความต้องการ ความสามารถ และเวลาว่างที่แตกต่างกัน

โคโรลิน (Colorin. 2008: Abstract) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิธีการทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมทำกิจกรรมร่วมกับลูก ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับลูกทำให้เด็กมีพฤติกรรมและพัฒนาการในระดับดีทุกด้าน

อเล็ก (Alck. 2009: Abstract) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียนในด้าน ผู้ปกครองสนับสนุนและผู้ปกครองไม่ต้องการสนับสนุน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า เด็กที่ได้รับการดูแลโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ที่ระดับมากส่งเสริมให้เด็กมีความ

มั่นใจในการเรียนและพัฒนาการแตกต่างจากเด็กที่มีพ่อแม่คนเดียวมีความมั่นใจในการเรียนและพัฒนาการน้อยกว่าเด็กที่มีทั้งพ่อและแม่

เชลดอน (Sheldon. 2009: 301-316) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ผลการวิจัยสรุปว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองซึ่งมีปัจจัยสำคัญได้แก่ ผู้ปกครองสมาชิกในครอบครัว และให้การสนับสนุนได้ การจัดการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและระหว่างที่อยู่ในความดูแลของผู้ปกครอง เช่น การทำกิจกรรมร่วมกัน และ กิจกรรมที่ผู้ปกครองร่วมกับโรงเรียน

ลือตสตอล (Logston. 2009: 1-5) ศึกษาวิจัยเรื่อง กรณีเกี่ยวกับเหตุผลแห่งความสำคัญในการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ที่มีต่อการศึกษาของเด็ก ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็ก ผู้คอยสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงจุดอ่อนจุดแข็งของเด็กโดยสามารถบันทึกพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กบันทึกการเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านต่าง ๆ สามารถให้การแนะนำการใช้ชีวิตเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

จากแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาผู้วิจัยใช้เป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ในปริมณฑลระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอันจะนำไปสู่การต่อยอดของการสร้างคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโดยจะครอบคลุมทั้ง 6 ประเด็น อันได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดู 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา 4) การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน 5) การตัดสินใจและ 6) การระดมทรัพยากรโดยอาศัยข้อมูลจากงานวิจัยศึกษาที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางการศึกษา การวิเคราะห์ ด้วยอาศัยข้อมูลปัจจัยบุคคล คือ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ และ ปัจจัยองค์การ คือ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การบริหารงานของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนของครู และผลงานของโรงเรียน ที่ได้จากการศึกษาผ่านวรรณกรรมต่าง ๆ เป็นแนวโน้มที่ใช่มองและวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้เพื่อที่จะค้นให้พบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนซึ่งจำแนกตาม ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัยในโรงเรียนชลประทานวิทยา ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,200 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัยในโรงเรียนชลประทานวิทยา ปีการศึกษา 2555 โดยการกำหนดตามตารางเคร์จซี่; และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan.1970:608) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นเป็นชั้น แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย(Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระดับความรู้	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อนุบาล 1	400	97
อนุบาล 2	400	97
อนุบาล 3	400	97
รวม	1,200	291

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบ Check List

ตอนที่ 2 สอบถามที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะการให้คะแนนประมาณค่าเป็นระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยองค์การเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะการให้คะแนนประมาณค่าเป็นระดับคะแนน

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารตำราและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาประมวลเป็นแนวคิดในการสร้างคำถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในด้านภาษาเนื้อหาหลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

4. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC (Item- Objective Congruence Index) ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.60 – 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านคือ

4.1 ผศ.เรื่อโท ดร.ไพบูลย์ อ่อนมั่ง อาจารย์วัดผลและประเมินผลการศึกษา

4.2 อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.3 ดร.ปริญานุช สถาวรมณี ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสีชมพู

4.4 อาจารย์สุรัสวดี จันทรกุล ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นนทบุรี เขต 2

4.5 อาจารย์สุชาดา ทรงประกอบ หัวหน้าส่วนงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนชลประทานวิทยา

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach. 1970: 161) จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนหาคุณภาพของแบบสอบถามด้วยการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้านดังนี้ การอบรมเลี้ยงดูเท่ากับ .85 การติดต่อสื่อสารเท่ากับ .82 การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษาเท่ากับ .87 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้านเท่ากับ .80 ด้านการตัดสินใจเท่ากับ .96 และด้านการระดมทรัพยากรเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขอลงหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ที่ออกโดยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพร้อมแบบสอบถามไปติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตให้ตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยแจกแบบสอบถามให้ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนจำนวน 291 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 278 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและโดยรวมแล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยเป็นระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 100) ดังนี้

2.1 ด้านความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	มีความคิดเห็น/การมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
3.51-4.50	ความคิดเห็น/การมีส่วนร่วมระดับมาก
2.51-3.50	ความคิดเห็น/การมีส่วนร่วมระดับปานกลาง
1.51-2.50	ความคิดเห็น/การมีส่วนร่วมระดับน้อย
1.00-1.50	ความคิดเห็น/การมีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

2.2 เกณฑ์ในการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544: 316)

0.81 ขึ้นไป	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงหรือสูงมาก
0.61 - 0.80	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง
0.40- 0.60	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.2 – 0.39	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ
ต่ำกว่า 0.2	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็น/การมีส่วนร่วมจำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้(Scheffe' 's test)

4. การค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ใช้สูตรของ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องหรือ IOC (Item Objective Congruence Index)

1.2 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็น/การมีส่วนร่วมจำแนกตาม ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้(Scheffe' 's test)

3.2 การค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ใช้สูตรของ เพียร์สัน (Pearson product moment Correlation Coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา มีดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับชั้นแบ่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของการมีนัยสำคัญทางสถิติ
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ตอนดังต่อไปนี้
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ปกครองนักเรียนด้วยค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยใน 6 ด้านได้แก่ 1)การอบรมเลี้ยงดู 2) การติดต่อสื่อสาร 3)การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา 4) การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน 5)การตัดสินใจและ6) การระดมทรัพยากรโดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
โรงเรียนชลประทานวิทยา

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับ
ปฐมวัยจำแนกตามระดับการศึกษา รายได้และอาชีพ

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ปกครองนักเรียนด้วยค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่ม
ตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า	21	7.6
ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	29	10.4
ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี	228	82.0
รวม	278	100.0
2. รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 7,500 บาท	14	5.0
7,500 – 10,000 บาท	22	7.9
มากกว่า 10,000 บาท	242	87.1
รวม	278	100.0
3. อาชีพ		
รับราชการ /พนักงานของรัฐ	104	37.4
รัฐวิสาหกิจ	36	12.9
รับจ้าง	79	28.4
ธุรกิจส่วนตัว	59	21.2
รวม	278	100.0

จากตาราง 2 พบว่าผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรี จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 82.0 รายได้มากกว่า 10,001 บาท จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 87.1 อาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดู 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา 4) การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน 5) การตัดสินใจและ 6) การระดมทรัพยากรโดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานผลปรากฏ ดังตาราง 3 – 9

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การอบรมเลี้ยงดู	4.58	.50	มากที่สุด
2. การติดต่อสื่อสาร	4.08	.72	มาก
3. การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา	3.41	1.12	ปานกลาง
4. การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน	4.50	.56	มาก
5. การตัดสินใจ	2.97	1.47	ปานกลาง
6. การระดมทรัพยากร	3.15	1.42	ปานกลาง
รวม	3.78	.68	มาก

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = .68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดูอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .50) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .56) ด้านการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = .72) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.12) ด้านการระดมทรัพยากร ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 1.42) และด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.97$, S.D. = 1.47) อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการอบรมเลี้ยงดูโดยรวมและรายข้อ

ด้านการอบรมเลี้ยงดู	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การรับประทานอาหาร	4.67	.64	มากที่สุด
2. การขับถ่าย	4.46	.71	มาก
3. ความปลอดภัยในการเล่น	4.59	.61	มากที่สุด
4. การรักษาความสะอาดร่างกาย	4.64	.57	มากที่สุด
5. การนอน	4.55	.64	มากที่สุด
รวม	4.58	.50	มากที่สุด

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการอบรมเลี้ยงดูโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านการขับถ่าย ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .71) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การรับประทานอาหาร ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = .64) รองลงมาคือ การรักษาความสะอาดร่างกาย ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = .57) และความปลอดภัยในการเล่น ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .61) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการติดต่อสื่อสารโดยรวมและรายข้อ

การติดต่อสื่อสาร	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ร่วมปฐมนิเทศผู้ปกครอง	4.37	.82	มาก
2. ติดต่อครูด้วยเครื่องมือสื่อสาร	4.31	.95	มาก
3. ไปพบครูที่โรงเรียน	3.94	1.00	มาก
4. เขียนถาม-ตอบสารสัมพันธ์ของนักเรียน	4.00	1.03	มาก
5. เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ	3.74	1.11	มาก
6. ติดตามวารสารของทางโรงเรียน	4.10	.98	มาก
รวม	4.08	.72	มาก

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการติดต่อสื่อสารโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = .72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ร่วมปฐมนิเทศผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .82) รองลงมาคือ ติดต่อครูด้วยเครื่องมือสื่อสาร ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .95) และติดตามวารสารของทางโรงเรียน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .98) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาด้านอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายข้อ

ด้านอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. จัดกิจกรรมที่เชี่ยวชาญให้กับครู	3.17	1.52	ปานกลาง
2. เสนอผลงานของตนเองต่อครู	2.95	1.41	ปานกลาง
3. สนับสนุนปัจจัยเพื่อพัฒนาครู	3.78	1.22	มาก
4. สนับสนุนปัจจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียน	3.74	1.10	มาก
รวม	3.41	1.12	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาด้านอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.12) โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สนับสนุนปัจจัยเพื่อพัฒนาครู ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 1.10) รองลงมาคือ สนับสนุนปัจจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 1.10) และจัดกิจกรรมที่เชี่ยวชาญให้กับครู ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 1.52) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้านโดยรวมและรายข้อ

ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. จัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องใช้ทางการเรียนที่เหมาะสมกับวัยให้บุตรหลาน	4.35	.94	มาก
2. จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยให้บุตรหลาน	4.31	.93	มาก
3. สอนบุตรหลานกล่าวคำทักทาย	4.61	.60	มากที่สุด
4. สอนบุตรหลานกล่าวคำขอบคุณ	4.63	.59	มากที่สุด
5. สอนบุตรหลานกล่าวคำขอโทษ	4.62	.61	มากที่สุด
รวม	4.50	.56	มาก

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้านโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สอนบุตรหลานกล่าวคำขอบคุณ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = .59) รองลงมาคือ สอนบุตรหลานกล่าวคำขอโทษ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = .61) และสอนบุตรหลานกล่าวคำทักทาย ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = .60) ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการตัดสินใจโดยรวมและรายข้อ

ด้านการตัดสินใจ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.ร่วมวิเคราะห์และแก้ปัญหาของทางโรงเรียน	3.07	1.52	ปานกลาง
2.ร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน	2.98	1.49	ปานกลาง
3. เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	2.87	1.55	ปานกลาง
รวม	2.97	1.47	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาด้านการตัดสินใจโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$, S.D. = 1.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ร่วมวิเคราะห์และแก้ปัญหาของทางโรงเรียน ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 1.52) รองลงมาคือ ร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.49) และเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.87$, S.D. = 1.55) ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาด้านการระดมทรัพยากรโดยรวมและรายข้อ

ด้านการระดมทรัพยากร	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. จัดหาผู้สนับสนุนทางการเงินให้กับทางโรงเรียน	3.14	1.49	ปานกลาง
2. จัดหาผู้เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านให้กับทางโรงเรียน	3.19	1.48	ปานกลาง
3. ประชาสัมพันธ์แหล่งวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน	3.12	1.45	ปานกลาง
รวม	3.15	1.42	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาด้านการระดมทรัพยากรโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 1.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ จัดหาผู้เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านให้กับทางโรงเรียน ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 1.48) รองลงมาคือ จัดหาผู้สนับสนุนทางการเงินให้กับทางโรงเรียน ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 1.49) และประชาสัมพันธ์แหล่งวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 1.45) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
โรงเรียนชลประทานวิทยาปรากฏผลดังตาราง 10 – 14

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนชลประทานวิทยาโดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยด้านองค์การ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. สภาพแวดล้อมของโรงเรียน	4.40	.52	มาก
2. การบริหารงานของผู้บริหาร	4.48	.56	มาก
3. การจัดการเรียนการสอน	4.57	.50	มากที่สุด
4. ผลงานของโรงเรียน	4.53	.59	มากที่สุด
รวม	4.49	.47	มาก

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนชลประทานวิทยาโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .47) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .50) และด้านผลงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .59) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือด้านการบริหารงานของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .56) และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .52) ตามลำดับ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน

ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. บริเวณโรงเรียนร่มรื่น	4.68	.53	มากที่สุด
2. สนามเด็กเล่นมีความปลอดภัย	4.47	.62	มาก
3. อุปกรณ์เครื่องเล่นเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	4.19	.87	มาก
4. การจราจรภายในโรงเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	4.11	1.00	มาก
5. โต๊ะ-เก้าอี้มีความเหมาะสมกับนักเรียน	4.40	.68	มาก
6. โต๊ะ-เก้าอี้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	4.42	.65	มาก
7. อุปกรณ์ในห้องเรียนเพียงพอ	4.36	.72	มาก
8. สื่อการเรียนรู้ภายในห้องเรียนเหมาะสม	4.44	.68	มาก
9. บริเวณห้องเรียนสะอาด	4.50	.63	มาก
รวม	4.40	.52	มาก

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนชลประทานวิทยาด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น บริเวณโรงเรียนร่มรื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = .53) โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ บริเวณห้องเรียนสะอาด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .63) รองลงมาคือ สนามเด็กเล่นมีความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .62) และสื่อการเรียนรู้ภายในห้องเรียนเหมาะสม ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .68) ตามลำดับ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนชลประทานวิทยาด้านการบริหารงานของผู้บริหาร โดยรวมและรายด้าน

ด้านการบริหารงานของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.49	.65	มาก
2. ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น	4.46	.62	มาก
3. ผู้บริหารมีความสุจริต	4.47	.63	มาก
4. ผู้บริหารมีความยุติธรรม	4.46	.69	มาก
5. ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.45	.67	มาก
6. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคุณครู	4.58	.66	มากที่สุด
รวม	4.48	.56	มาก

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนชลประทานวิทยาด้านการบริหารงานของผู้บริหาร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคุณครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .66) โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ดี ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .65) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีความสุจริต ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .63) และผู้บริหารมีความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .69) ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้าน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี	4.56	.57	มากที่สุด
2. ครูสามารถควบคุมชั้นเรียนได้	4.62	.56	มากที่สุด
3. ครูจัดบรรยากาศการเรียนรู้ทางบวก	4.51	.63	มากที่สุด
4. ครูใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย	4.53	.64	มากที่สุด
5. การแต่งกายของครูมีความเหมาะสม	4.59	.58	มากที่สุด
6. ครูมีกิริยาสุภาพ	4.59	.61	มากที่สุด
7. ครูพูดจาไพเราะ	4.56	.62	มากที่สุด
รวม	4.57	.50	มากที่สุด

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ครูสามารถควบคุมชั้นเรียนได้ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = .56) รองลงมาคือ ครูมีกิริยาสุภาพ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .61) และการแต่งกายของครูมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .58) ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนชลประทานวิทยา ด้านผลงานของโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน

ด้านผลงานของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนมีชื่อเสียงด้านกิจกรรมนักเรียน	4.53	.67	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีชื่อเสียงด้านวิชาการ	4.53	.61	มากที่สุด
รวม	4.53	.59	มากที่สุด

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนชลประทานวิทยาด้านผลงานของโรงเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ โรงเรียนมีชื่อเสียงด้านกิจกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .67) โรงเรียนมีชื่อเสียงด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .61)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจำแนกตามระดับการศึกษา รายได้และอาชีพ

ตาราง 15 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง	แหล่งความ แปรปรวน	Df	SS	MS	F	p
ด้านการอบรมเลี้ยงดู	ระหว่างกลุ่ม	2	3.07	1.53	6.39	.002*
	ภายในกลุ่ม	275	65.98	.24		
	รวม	277	69.05			
ด้านการติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	11.81	5.91	12.41	.000*
	ภายในกลุ่ม	275	130.83	.48		
	รวม	277	142.64			
ด้านการอาสาเพื่อพัฒนา การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.44	1.22	.98	.377
	ภายในกลุ่ม	275	343.43	1.25		
	รวม	277	345.87			
ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	.97	.48	1.55	.214
	ภายในกลุ่ม	275	85.81	.31		
	รวม	277	86.78			
ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.17	1.59	.74	.481
	ภายในกลุ่ม	275	593.21	2.16		
	รวม	277	596.38			
ด้านการระดมทรัพยากร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.98	.99	.49	.614
	ภายในกลุ่ม	275	556.75	2.03		
	รวม	277	558.73			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.92	.96	2.08	.127
	ภายในกลุ่ม	275	126.82	.46		
	รวม	277	128.74			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าด้านการอบรมเลี้ยงดูและด้านการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการอาสาเพื่อพัฒนาการศึกษา ด้านการเรียนรู้ที่บ้านด้านการตัดสินใจด้านการระดมทรัพยากร ไม่แตกต่าง

ตาราง 16 ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการอบรมเลี้ยงดูจำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

	ระดับการศึกษา		
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือต่ำกว่า n = 21	ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา n = 29	ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี n = 228
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย			
ด้านการอบรมเลี้ยงดู	\bar{X} 4.37	4.35	4.63
มัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า	4.37	-	-.26
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	4.35	.02	-.28*
ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	4.63	-.26	-.28*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการอบรมเลี้ยงดูผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสูงกว่าผู้ปกครองระดับการศึกษาประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา ส่วนคนอื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 17 ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ด้านการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย		ระดับการศึกษา		
		มัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือต่ำกว่า n = 21	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา n = 29	ปริญญาตรีและ สูงกว่า ปริญญาตรี n = 228
ด้านการติดต่อสื่อสาร	\bar{X}	3.48	3.79	4.17
มัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า	3.48	-	.32	.69*
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	3.79	.32	-	.36*
ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	4.17	.69*	.36*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการติดต่อสื่อสาร ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสูงกว่าผู้ปกครองระดับการศึกษาประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา และมัธยมศึกษาตอนปลายหรือต่ำกว่า ส่วนคนอื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 18 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
จำแนกตามรายได้ โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านการอบรมเลี้ยงดู	ระหว่างกลุ่ม	2	.09	.04	.17	.841
	ภายในกลุ่ม	275	68.96	.25		
	รวม	277	69.05			
ด้านการติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	8.71	4.36	8.94	.000*
	ภายในกลุ่ม	275	133.93	.49		
	รวม	277	142.64			
ด้านการอาสาเพื่อพัฒนาการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.27	.13	.11	.900
	ภายในกลุ่ม	275	345.61	1.26		
	รวม	277	345.88			
ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	.58	.29	.93	.396
	ภายในกลุ่ม	275	86.20	.31		
	รวม	277	86.78			
ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	.88	.44	.20	.816
	ภายในกลุ่ม	275	596.50	2.17		
	รวม	277	596.38			
ด้านการระดมทรัพยากร	ระหว่างกลุ่ม	2	.92	.46	.23	.798
	ภายในกลุ่ม	275	557.81	2.03		
	รวม	277	558.73			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.44	.22	.48	.623
	ภายในกลุ่ม	275	128.29	.47		
	รวม	277	128.73			

จากตาราง 18 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจำแนกตามรายได้ พบว่า รายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการอาสาเพื่อพัฒนาการศึกษา ด้านการเรียนรู้ที่บ้านด้านการตัดสินใจด้านการระดมทรัพยากรไม่แตกต่าง

ตาราง 19 ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ด้านการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย		รายได้		
		ไม่เกิน 7,500 บาท n = 14	7,501 - 10,000 บาท n = 22	มากกว่า 10,001 บาท n = 242
ด้านการติดต่อสื่อสาร	\bar{X}	3.42	3.80	4.14
ไม่เกิน 7,500 บาท	3.42	-	.39	.72*
7,501 - 10,000 บาท	3.80	.39	-	.06
มากกว่า 10,001 บาท	4.14	.72*	.39	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการติดต่อสื่อสาร ผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 10,001 บาท มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากกว่ารายได้ไม่เกิน 7,500 บาท ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 20 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการอบรมเลี้ยงดู	ระหว่างกลุ่ม	3	1.26	.42	1.70	.168
	ภายในกลุ่ม	274	67.79	.25		
	รวม	277	69.05			
ด้านการติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	3	8.01	2.67	5.44	.001*
	ภายในกลุ่ม	274	134.63	.49		
	รวม	277	142.64			
ด้านการอาสาเพื่อพัฒนาการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	26.10	8.70	7.46	.000*
	ภายในกลุ่ม	274	319.78	1.17		
	รวม	277	345.88			
ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.67	.56	1.80	.148
	ภายในกลุ่ม	274	85.11	.31		
	รวม	277	86.78			
ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	46.00	15.33	7.63	.000*
	ภายในกลุ่ม	274	550.38	2.01		
	รวม	277	596.38			
ด้านการระดมทรัพยากร	ระหว่างกลุ่ม	3	52.86	17.62	9.54	.000*
	ภายในกลุ่ม	274	505.87	1.85		
	รวม	277	558.73			
โดยรวม	ระหว่าง	3	11.98	3.99	9.37	.000*
	กลุ่ม	274	116.76	.43		
	ภายในกลุ่ม	277	128.74			
	รวม					

จากตาราง 20 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพ รัฐวิสาหกิจ รับจ้างและรับราชการหรือพนักงานของรัฐ ในด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการอาสาเพื่อพัฒนาการศึกษาด้าน

การตัดสินใจ และด้านการระดมทรัพยากรยกเว้นด้านการอบรมเลี้ยงดู และด้านการเรียนรู้ที่บ้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการติดต่อสื่อสารจำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย		รับราชการ/ พนักงานของรัฐ n =104	รัฐวิสาหกิจ n =36	รับจ้าง n =79	ธุรกิจส่วนตัว n =59
ด้านการติดต่อสื่อสาร	\bar{X}	4.02	4.19	3.89	4.35
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	4.02			.14	.33*
รัฐวิสาหกิจ	4.19	.17		.31	.16
รับจ้าง	3.89	.14	.31		.46*
ธุรกิจส่วนตัว	4.35	.33*	.16	.46*	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า ผู้ปกครองที่มีธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากกว่าอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐและรับจ้าง ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 22 ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ด้านการอาสาเพื่อพัฒนาการศึกษาจำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย		รับราชการ/ พนักงานของรัฐ n =104	รัฐวิสาหกิจ n =36	รับจ้าง n =79	ธุรกิจส่วนตัว n =59	
ด้านการอาสาเพื่อพัฒนา การศึกษา		\bar{X}	3.20	3.52	3.22	3.97
รับราชการ/พนักงานของ รัฐ	3.20	-	.32	.02	.77*	
รัฐวิสาหกิจ	3.52	.32	-	.30	.45	
รับจ้าง	3.22	.02	.30	-	.74*	
ธุรกิจส่วนตัว	3.97	.77*	.45	.74*	-	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการอาสาเพื่อพัฒนาการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองที่มีธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากกว่าอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐและรับจ้าง ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 23 ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ด้านการตัดสินใจจำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ จัดการศึกษาระดับปฐมวัย		รับราชการ/ พนักงานของรัฐ n =104	รัฐวิสาหกิจ n =36	รับจ้าง n =79	ธุรกิจส่วนตัว n =59	
ด้านการตัดสินใจ		\bar{X}	2.56	3.28	2.91	3.62
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	2.56	-	.72	.35	1.06*	
รัฐวิสาหกิจ	3.28	.72	-	.37	.34	
รับจ้าง	2.91	.35	.37	-	.71*	
ธุรกิจส่วนตัว	3.62	1.06*	.34	.71*	-	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการตัดสินใจพบว่า ผู้ปกครองที่มีธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากกว่าอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐและรับจ้าง ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 24 ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการระดมทรัพยากรจำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย		รับราชการ/ พนักงานของรัฐ n =104	รัฐวิสาหกิจ n =36	รับจ้าง n =79	ธุรกิจส่วนตัว n =59
ด้านการระดมทรัพยากร	\bar{X}	2.66	3.38	3.19	3.81
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	2.66	-	.72	.54	1.15*
รัฐวิสาหกิจ	3.38	.72	-	.19	.43
รับจ้าง	3.19	.54	.19	-	.61
ธุรกิจส่วนตัว	3.81	1.15*	.43	.61	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการระดมทรัพยากรพบว่า ผู้ปกครองที่มีธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากกว่าอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ตาราง 25 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโพดัดโมเมนต์ (Pearson Product Moment Correlation of Coefficient) ระหว่างปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ปัจจัยด้าน องค์การ	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย													
	การอบรมเลี้ยงดู		การติดต่อสื่อสาร		การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา		การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน		การตัดสินใจ		การระดับทรัพยากร		รวม	
	r.	p.	r.	p.	r.	p.	r.	p.	r.	p.	r.	p.	r.	p.
สภาพแวดล้อมที่โรงเรียน	0.397**	0.000	0.411**	0.000	0.120*	0.041	0.417**	0.000	0.036	0.541	0.262**	0.000	0.279**	0.000
การบริหารงานของผู้บริหาร	0.417**	0.000	0.385**	0.000	0.051	0.383	0.368**	0.000	-0.144	0.014	0.131*	0.026	0.171**	0.003
การจัดการเรียนการสอนของครู	0.495**	0.000	0.377**	0.000	-0.101	0.085	0.459**	0.000	-0.220**	0.000	0.027	0.644	0.087	0.141
ผลงานของโรงเรียน	0.477**	0.000	0.317**	0.000	-0.077	0.192	0.368**	0.000	-0.171**	0.003	0.032	0.587	0.090	0.125
รวม	0.515**	0.000	0.428**	0.000	-0.003	0.962	0.462**	0.000	-0.165**	0.005	0.128*	0.030	0.179**	0.002

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยพบว่า โดยภาพรวม ปัจจัยด้านองค์การมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ($r = .179$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย คือ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และการบริหารงานของผู้บริหาร โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r = 0.279$) และในระดับต่ำ ($r = 0.171$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้ผลดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการอบรมเลี้ยงดูพบว่า ปัจจัยด้านองค์การ ทั้ง 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมที่โรงเรียน การบริหารงานของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนของครู ผลงานของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ด้านการอบรมเลี้ยงดู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสารพบว่า ปัจจัยด้านองค์การ ทั้ง 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมที่โรงเรียน การบริหารงานของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนของครู ผลงานของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ด้านการติดต่อสื่อสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านองค์การ ทั้ง 4 ด้าน พบเพียง 1 ด้านที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ในระดับปฐมวัย ด้านอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา คือ ด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนโดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับค่อนข้างต่ำ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

4. ปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้านพบว่า ปัจจัยด้านองค์การ ทั้ง 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมที่โรงเรียน การบริหารงานของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนของครู ผลงานของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ด้าน การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

5. ปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการจัดการตัดสินใจพบว่า ปัจจัยด้านองค์การ ทั้ง 4 ด้าน พบเพียง 2 ด้านที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ในระดับปฐมวัย ด้านการจัดการตัดสินใจ คือ การจัดการเรียนการสอนของครู และผลงานของโรงเรียน โดยมีความสัมพันธ์ทางลบระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

6. ปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการระดับ
ทรัพยากรพบว่าปัจจัยด้านองค์การ ทั้ง 4 ด้าน พบเพียง 2 ด้านที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ในระดับปฐมวัย ด้าน การระดมทรัพยากร คือ สภาพแวดล้อมที่
โรงเรียน การบริหารงานของผู้บริหาร โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ.05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครอง
2. ได้ทราบถึงปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยศึกษาจาก ปัจจัยส่วนบุคคล 3 ด้าน คือ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ
3. ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
4. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัยในโรงเรียนชลประทานวิทยา ปีการศึกษา 2555 โดยการกำหนดตามตารางเคอร์ซี่ และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นเป็นชั้น แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่

ผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์คุณภาพและความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านโดยการหาค่าดัชนี IOC (Item Objective Congruence Index) และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) และการทดสอบสมมติฐานการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว(One Way Analysis of Variance) และในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test)และการค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ใช้สูตรของ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยครั้งนี้สรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดูอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษาด้านการระดมทรัพยากร และด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านผลงานของโรงเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหารงานของผู้บริหาร และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาจำแนกตามตำแหน่งระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ สรุปได้ดังนี้

3.1 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไม่ต่างกัน ที่โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการอบรมเลี้ยงดูและการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการอาสาเพื่อพัฒนาการศึกษา ด้านการเรียนรู้อื่นๆที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ ด้านการระดมทรัพยากร ไม่แตกต่าง

3.2 ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการอบรมเลี้ยงดูด้านการอาสาเพื่อพัฒนาการศึกษา ด้านการเรียนรู้อื่นๆที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ ด้านการระดมทรัพยากร ไม่แตกต่าง

3.3 ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มี

ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพ รัฐวิสาหกิจ รับจ้างและรับราชการหรือพนักงานของรัฐ

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยด้านองค์การมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย คือ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และการบริหารงานของผู้บริหาร โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับค่อนข้างต่ำ และในระดับต่ำ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาโดยรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากโรงเรียนมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองเป็นวิธีการให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับโรงเรียนและเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 1 มาตรา 8(2) “ การจัดการศึกษายึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามาตรา 9(6) “ กระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชนองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถาบันประกอบการและสถาบันสังคมอื่นๆเช่นเดียวกับงานวิจัยของวิวรรณ สารกิจปรีชา (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุกไก่ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับสมบัติสังวาลสวย (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีโรงเรียนรัตนรัตน์จังหวัดปทุมธานีผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก

สำหรับผลศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยาทั้ง 6 ด้าน 1)การอบรมเลี้ยงดู 2)การติดต่อสื่อสาร 3)การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา 4) การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน 5)การตัดสินใจและ 6) การระดมทรัพยากร สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียน ชลประทานวิทยาด้านการอบรมเลี้ยงดู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดู (Parenting) เป็นการรับผิดชอบพื้นฐานของครอบครัว (Basic Responsibilities of Families) ทั้งการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาตามสมควรแก่เด็ก (Epsyein; et al. 1997: 74) ซึ่งโรงเรียนทำหน้าที่ประสานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูลูกเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีเลี้ยงดูตามหลักวิชาการ(สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544ง:71) สอดคล้องกับ คอททอน และวิเคแลนด์ (Cotton; & Karen. 2001: 23) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความเกี่ยวพันของผู้ปกครองในการศึกษา ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้ปกครองที่มีความกระตือรือร้นในการเกี่ยวพันในการศึกษาของเด็กทำให้เด็กได้รับความสำเร็จมากกว่าผู้ปกครองที่เฉื่อยชา โดยผู้ปกครองที่มีความกระตือรือร้นจะเข้าร่วมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนและร่วมช่วยเหลือกิจกรรมนอกห้องเรียนและนอกสถานที่ และโรงเรียนต้องยื่นโอกาสให้แก่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในหลายรูปแบบ เนื่องจากผู้ปกครองมีความต้องการความสามารถ และเวลาว่างที่แตกต่างกันเช่นเดียวกับผลการวิจัยของ โคลโรลิน (Colorin. 2008: Abstract) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิธีการทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมทำกิจกรรมร่วมกับลูก ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับลูกทำให้เด็กมีพฤติกรรมและพัฒนาการในระดับดีทุกด้าน

1.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียน ชลประทานวิทยาด้านการติดต่อสื่อสารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญของชุมชน การดำเนินงานของโรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือ สนับสนุน และช่วยเหลือจากชุมชนกับครอบครัว ซึ่งการติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนดำเนินไปได้ด้วยดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของเอี่ยมพร หนูรอด (2547: บทคัดย่อ)ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียนเอกชนปฐมวัยในกรุงเทพมหานครพบว่าผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนในลักษณะของผู้รับข่าวสารและเผยแพร่ข่าวสารมากที่สุดส่วนธีรภัทร์ เจริญดี (2546: 46-50) ศึกษาเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียน

ประถมศึกษาสังกัดคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 11 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีการปฏิบัติมีส่วนร่วมในโรงเรียนด้านการติดต่อสื่อสารและมีความคาดหวังที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนระดับมากเช่นกันกรามेत (Gramet. 1997: 1516-A) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ปกครองพบว่าการฝึกการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการฝึกหัดควรเป็น 2 เท่า การฝึกฝนควรเป็นกระบวนการของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและความต้องการสำหรับผู้ปกครองโดยการจัดให้มีการอภิปรายสาธารณะและตัดสินใจ

1.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียน ชลประทานวิทยาด้านการอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากผู้บริหารส่วนใหญ่ยังไม่มีการวางนโยบายเกี่ยวกับการอาสาสมัครไว้อย่างแน่นอน อีกทั้งผู้ปกครองและชุมชนไม่มีเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมและการช่วยเหลือส่วนใหญ่เป็นลักษณะการใช้แรงงาน

หรือการบริจาคทรัพย์สิน วัสดุ อุปกรณ์ ดังแนวคิดของ พิสิฐ พิษณานนท์ (อุไรรัตน์ จงใจรักษ์. 2547: 33; อ้างอิงจาก พิสิฐ พิษณานนท์ 2530: 23) กล่าวว่า การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษาคือการจัดโปรแกรมและกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน โรงเรียน สอดคล้องกับสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 41) กล่าวว่า การแสวงหาหรือการระดมทรัพยากรพ่อแม่และคนในชุมชนอาสาสมัครให้มาช่วยกิจกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนเป็นรูปแบบที่น่าสนใจในการขยายผล และระดมการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพเพราะจะทำให้พ่อแม่และคนในชุมชนจำนวนมากมาเข้าร่วมอย่างสบายใจมากขึ้นท่ามกลางเวลาและหน้าที่การงานที่จำกัด พ่อแม่และคนในชุมชนจำนวนมากจะสามารถใช้ความรู้ ความชำนาญพิเศษเฉพาะตัวมาร่วมงานทางด้านการศึกษามากขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมเต็มเวลา

1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียน ชลประทานวิทยาด้านการจัดการเรียนรู้อันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้ของ คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือการฝึกหัด ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงปริมาณความรู้ด้วย เบลกรีดเลอร์ (Bell-Gredler. 1989: 1-8; อารี พันธุ์มณี. 2534: 86; กาญจนา คุณารักษ์. 2543: 168; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543:29) และสภาพแวดล้อมที่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุดก็คือ บ้าน เอปสไตน์ (Epstein. 1995: 701-705) การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมหรือส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้อันของเด็ก เช่นกัน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2544: 26-27) ที่เสนอกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในการเรียนรู้ที่บ้าน ดังนี้ 1) การให้ความรัก โดยการเอาใจใส่ดูแล ให้ความสบาย และความปลอดภัย มีความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน 2) การให้ลูกได้มีเวลาส่วนตัว ที่จะทำในสิ่งที่เขาสนใจและแสดงออกอย่างหลากหลาย 3) การให้อิสระทางความคิด การพูดและการกระทำแก่เด็กอย่างเหมาะสม 4) แสดงความสนใจหรือชื่นชมในสิ่งที่ลูกนำเสนอหรือการค้นพบสิ่งต่าง ๆ แก่ลูกตามควรแก่กรณี 5) มีการอดทนในการรับฟังความคิดเห็นและผลงาน โดยการหลีกเลี่ยงการลงโทษที่ลูกไม่เข้าใจความผิดของตน

1.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียน ชลประทานวิทยาด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งคุณภาพของโรงเรียนปฐมวัยจะดีได้ต้องมีผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกับเด็กการมีส่วนร่วมของพ่อ แม่ ผู้ปกครองในกระบวนการศึกษา จึงเป็นการวางรากฐานชีวิตของเด็กทั้งที่บ้าน และโรงเรียน เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่า โรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านที่สองของเด็ก การอบรมเลี้ยงดู และความเอาใจใส่ ดูแลเด็กเป็นอย่างดี จะทำให้เด็กได้มีการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้านสอดคล้องกับโคเฮน และฮัฟลอฟ (Cohen; & Uphoff. 1980: 324) ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เช่นเดียวกับบีเวอร์ (Berwer. 2555: Online) การให้พ่อแม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งพ่อแม่ อาจจะอยู่ร่วมในคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน

1.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียน ชลประทานวิทยา ด้านการระดมทรัพยากรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่โรงเรียนต้องการนั้นจะเน้นไปในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่มีในท้องถิ่นเช่น อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นที่ต้องใช้ทุนทรัพย์ในการแลกเปลี่ยนจึงทำให้ผู้ปกครองซึ่งมีรายได้ค่อนข้างน้อยไม่อาจสนองการมีส่วนร่วมทางทรัพยากรได้อย่างเต็มที่ซึ่งตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 71-84) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมกันในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาคือวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโรงเรียนอาจจะใช้วิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาหลายวิธีได้แก่การขอบริจาคจากแหล่งทรัพยากรทั้งในชุมชนและนอกชุมชนซึ่งในกรณีนี้มักจะใช้ในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่จำเป็นและต้องการวงเงินสูงเช่น การสร้างอาคารเรียนการซื้อที่ดินเพื่อขยายบริเวณโรงเรียนการขอบริจาคคอมพิวเตอร์เครื่องใช้ในการอำนวยความสะดวกต่างๆและสื่อการเรียนรู้อัดคลั่งกับอนุสรณ์ สองเมือง (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในอำเภอควนกาหลงจังหวัดสตูลผลการวิจัยพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในอำเภอควนกาหลงจังหวัดสตูลโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนมีส่วนร่วมน้อย

2. ปัจจัยด้านองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 1 มาตรา 8(2) “ การจัดการศึกษายึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามาตรา 9(6) “ กระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชนองค์กร เอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นๆ ” และหมวด 4 มาตรา 24(6)ได้กล่าวถึงจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานการณ์มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 6–29) สอดคล้องกับผลการวิจัยของปัญหาสิทธิพล (2545: 65) ที่ได้ทำการวิจัยความต้องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอสนามชัยเขตจังหวัดฉะเชิงเทราด้านงานกิจการนักเรียนพบว่าอยู่ในระดับ มากเช่นเดียวกับสายญาติ วิชิต สมศักดิ์ (2540: 85-86) ที่พบว่าผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านสติปัญญาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. จากผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไม่ต่างกัน ที่โดยรวมไม่แตกต่างกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ปกครองทุกคนย่อมคาดหวังต่อการศึกษาของบุตรหลาน ดังนั้นจึงมีความต้องการรับรู้และเข้าถึงการ

ศึกษาของบุตรหลานให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะปฏิบัติได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิวรรณ สารกิจปรีชา (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

3.2 ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่านั้น อาจจะมีควมวิตกกังวล และเป็นห่วงในเรื่องของรายได้ไม่พอกับรายจ่าย หรือค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพอื่นๆ เป็นหลัก ซึ่งในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ตามรายได้ของผู้ปกครองอย่างเดียวย่อมอาจไม่ได้เป็นตัวชี้วัดได้ว่าผู้ปกครองมีบทบาทและส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากหรือน้อยแต่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตและความมั่นคงของครอบครัวเป็นหลักเพราะผู้ปกครองทุกคนย่อมคาดหวังให้บุตรหลานของตนเองได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและเรียนรู้อย่างไม่มีการสิ้นสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกสิงห์ ชัยยศ (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านคลองหา-นาเตี๋ยะ) สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านคลองหา-นาเตี๋ยะ) สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานีในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3.3 ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละอาชีพมีภาระหน้าที่ต่างกันเวลาในการทำงานรวมไปถึงเวลาว่างจึงต่างกัน ทำให้ผู้ปกครองบางครอบครัวไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบัติ สว่างสวย (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนนันทบุรีจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ ธนาชัย ภูมาต (2547: 70 - 77) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ- เทคโนโลยีจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยด้านองค์การมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 อภิปรายผลได้ ดังนี้

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการอบรมเลี้ยงดู พบว่า ปัจจัยด้านองค์การ ทั้ง 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การบริหารงานของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนของครู ผลงานของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ด้านการอบรมเลี้ยงดู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองต้องการที่อบรมเลี้ยงดูบุตรหลานให้สอดคล้องกับการสั่งสอนอบรมจากทางโรงเรียน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับโรงเรียน เพื่อไม่ให้เกิดการต่อต้าน หรือความสงสัยในสิ่งที่ตนได้รับว่าควรจะทำปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกต้อง

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสารพบว่า ปัจจัยด้านองค์การ ทั้ง 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การบริหารงานของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนของครู ผลงานของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ด้าน การติดต่อสื่อสาร ที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองจำเป็นต้องมีการรับทราบและติดตามข้อมูลข่าวสารจากทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ทราบพฤติกรรมของบุตรหลานและรับทราบถึงข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อจะได้เป็นแนวทางในพัฒนาการศึกษาให้กับบุตรหลานของตนตามหลักสูตรที่ทางโรงเรียนกำหนด

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์การ กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านอาสาศักดิ์เพื่อพัฒนาการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านองค์การ ทั้ง 4 ด้าน พบเพียง 1 ด้านที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ในระดับปฐมวัย ด้านอาสาศักดิ์เพื่อพัฒนาการศึกษา คือ ด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนโดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมด้านอาสาศักดิ์เพื่อพัฒนาการศึกษานั้น ผู้ปกครองจำเป็นต้องทราบสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของโรงเรียนเป็นครั้งแรก เพื่อจะได้เลือกแนวทางในการมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องในการที่จะช่วยพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรจะมีนโยบายสนับสนุนการนำเสนอผลงานของผู้ปกครองให้ชัดเจน และ จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาครู
2. โรงเรียนควรเปิดโอกาส และประชาสัมพันธ์ผู้ปกครองให้เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการของโรงเรียน เพื่อรับมุมมองและความคิดจากบุคคลกลุ่มใหม่ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับทางโรงเรียน
3. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงวิชาการให้กับผู้ปกครอง

4. โรงเรียนควรเปิดโอกาส และเชิญชวนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของทางโรงเรียนให้มากขึ้นเพื่อลดช่องว่างระหว่างผู้บริหารกับผู้ปกครอง และทำให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงวิธีการบริหารงานของผู้บริหารอย่างแท้จริง

5. โรงเรียนควรจะให้มีการสำรวจอุปกรณ์เครื่องเล่นให้มีอัตราส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

6. โรงเรียนควรจัดการจรรยาให้ เป็นระเบียบเรียบร้อยจาก เดิมที่มีเพียงครูผู้ชาย และพนักงานรักษาความปลอดภัย คอยควบคุมการจราจร ในช่วงชั่วโมงเร่งด่วนอาจจะมีการประสานงานกับทางตำรวจท้องที่ให้มาช่วยควบคุมการจราจร เนื่องจากบริเวณโรงเรียนเป็นแหล่งชุมชนการจราจรที่ติดขัดจะส่งผลกระทบต่อผู้ปกครองและชุมชนรอบๆโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ตัวแปรอิสระที่สามารถทำนาย การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในระดับปฐมวัยด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

2. ควรทำการวิจัยการมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาในระดับปฐมวัย โดยวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการศึกษา เป็นกรณี (Case Study) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Deep Interview) ประกอบการใช้ข้อมูลทุติยภูมิ และสังเกตพฤติกรรมการให้ความร่วมมือ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ควรทำวิจัยปฏิบัติการ เพื่อส่งเสริมความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานให้กับผู้ปกครอง

4. ควรทำวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาในการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

5. ควรทำวิจัยปฏิบัติการ เพื่อจัดกิจกรรมเสริมความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้านให้กับผู้ปกครอง

6. ควรทำวิจัยปฏิบัติการเพื่อจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้าร่วมโครงการต่างๆของโรงเรียน

7. ควรมีการวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ของการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546* กรุงเทพฯ:คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2531).*บรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล*.
กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กมลทิพย์ ปฐมชนก. (2552).*การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารโดยการใช้
เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารกับผลการปฏิบัติงานของบุคลากร สังกัดสำนักงาน
เลขาธิการคณะ. ปริญญาโท ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2555). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546*. สืบค้นเมื่อ 13
สิงหาคม 2555 จาก http://school.obec.go.th/sup_br3/cr_04.htm
- กวิน เสือสกุล. (2546). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประชากรศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551).*รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: มิตรสัมพันธ์.
----- (2544).*การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน*.วารสารการศึกษาปฐมวัย.5(4)
- กาญจนา คุณารักษ์. (2539). *การออกแบบการเรียนการสอน*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กิ่งแก้ว วานิชกุล. (2549). *การศึกษาการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อ
การศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนราชบพิธเขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โกวิท พวงงาม. (2546). *การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมิติใหม่ในอนาคต*. พิมพ์ครั้งที่
5. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543).*การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- จิตลาวิทย์ บุณนาค. (2539). *ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในสายตาของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การสื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2545). *ระบบครอบครัวกับระบบสังคม ประมวลสาระชุดวิชาจิตวิทยาครอบครัว
และครอบครัวศึกษา หน่วยที่ 5-7*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- จิราภรณ์ สีขาว. (2536). *ภาพลักษณ์สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาตามการรับรู้ของบริหาร การศึกษา ระดับสูง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จินดาทัพพิจิน. (2546). *พฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษากลุ่มกรุงเทพมหานครเหนือ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิราพร นราศรี. (2550). *การศึกษาการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ พศ.ม. (พัฒนศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- จุไรรัตน์ เสนพงษ์. (2547). *วิธีการอบรมเลี้ยงดู*. กรุงเทพฯ: เอพี การพิมพ์.
- ฉลาด จันทรสมบัติ. (2553, มกราคม-เมษายน). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อ พัฒนาท้องถิ่น*. วารสารการบริหารและพัฒนามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2(1).
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2536). *ผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัย*. เอกสารการสอนชุดสัมมนาการปฐมวัย ศึกษา เล่ม 2 หน่วย 8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนิตา กลั่นศรี. (2548). *ศึกษาระดับปฏิบัติการกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เพชรบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- ชนิดดา โตใหญ่ดี. (2555). *รูปแบบการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สถาบันการศึกษา อาชีวศึกษา สรุปลสาระสำคัญงานวิจัย*. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2555 จาก, www.gotoknow.org/blogs/posts/348671
- ชิววัฒน์ นิจนตร. (2555). *การศึกษากับการพัฒนาชุมชน*. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2555, จาก http://kb.psu.ac.th/psukb/bistream/2553/2941/8/270056_chl.pdf
- ชูชาติฟวงสมจิตร. (2540). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม ของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรีวงศ์รัตน์. (2544). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิต.
- ณัฐวุฒิ ฐปทอง. (2550). *การอบรมเลี้ยงดูบุตร*. กรุงเทพฯ: เอพีการพิมพ์.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2545). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ดวงเดือน มูลกลาง. (2546). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองโรงเรียนบ้านบวกอำเภอสี่ จังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

- ถมรัตน์ บุญญานิตย์. (2541). รายงานการวิจัยการศึกษาสถานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 2. สำนักงานพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา 6.
- ทรงพล เหล่ามาลา. (2555). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านแหลมโพธิ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระบี่, สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2555, จาก <http://grad.bsru.ac.th/files/Ed>.
- ทัตดาว ลิมพะสุต. (2543). แบบแผนการอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพในครอบครัว. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมวิทยาประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทศนา แคมมณี; และคณะ. (2544). วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมเนจเม้นท์.
- ธนาชัย ภูมาต. (2547). ศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ – เทคโนโลยีจังหวัดราชบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรภัทร์ เจริญดี. (2546). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2541). บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นภาพร มูลเมือง. (2551). การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชานเครือข่ายผู้ปกครองและครูโรงเรียนชุมชนบ้านคลองพลู (วิเศษวิทย์วิทยาน) โดยใช้การบริหารวิจัยคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา กอบนิลพรรณ. (2548). ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลำนาทรายณ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- นภาพรณ หงษ์ชูเกียรติ. (2544). สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์. (2545). การมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนอนุบาลเอกชน. กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- บุหงา ลิ้มโกมุก. (2547). *ตัวแปรที่พยากรณ์สมรรถภาพของครูระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปฏิคม พงษ์ประเสริฐ. (2550). *การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการในโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลนครนายก*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชญา เวสารัชช. (2545). *ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร: ประมวลสาระหลักการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ปรียา เขียวประดิษฐ์. (2555). *ผู้นำ: ปัจจัยความสำเร็จขององค์กรวารสารสื่อสัมพันธ์สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 จังหวัดเชียงใหม่*. สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.prdnorth.in.th/showarticle.php?ID=050929143727>
- ประคอง รัตมีแก้ว. (2545). *การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณสมบัติพื้นฐานของผู้บริหารและแบบภาวะผู้นำที่มีต่อคุณภาพการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประทีน วิเศษสุวรรณ. (2545). *ปัจจัยการบริหารการศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตการศึกษา 1*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประนอม ถาวรสิน. (2549). *ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ประยุทธ์ตรีชัย. (2544). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประยูร ศรีประสาธน์. (2542). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. ถ่ายเอกสาร.
- ปัญหา สิทธิพล. (2545). *ความต้องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสนมชัยเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.

- พัชชา โตอินทร์. (2552). ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์เขตบางแคกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์กศ.ม. (จิตวิทยา
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2541). การศึกษาพื้นฐานเพื่อปวงชน: บทความเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัด
การศึกษา. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- พระราชบัญญัติ. (2555). แผนการศึกษาแห่งชาติ(พ.ศ.2545-2549)ฉบับสรุป.สืบค้นเมื่อ13
สิงหาคม2555, จาก [http://www.myfirstbrain.com/teacher view.aspx? ID.5681](http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.aspx?ID.5681)
- พัฒนา จันทรา. (2542). พฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาขาสังคมศึกษา
ภาควิชามัธยมศึกษา. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. (2549). การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ
ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การ
บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- พิสิฐ พิษณานนท์.(2555).การบริหารโรงเรียนกับชุมชน .สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2555, จาก
[http://kb .psu.ac.th/psukb/bitstream/2010/8278/10/](http://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2010/8278/10/)
- พิสุทธิ์ วรณฉัตรสิริ. (2546). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและผู้บริหารโรงเรียนต่อ
การจัดระเบียบสังคมในชุมชนกลุ่มรัตนโกสินทร์กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สส.ม.
(สังคมสงเคราะห์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พลนุช พุ่มไสว. (2543). การศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีต่อความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนมัธยมศึกษา).
ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2532). เด็กก่อนวัยเรียนเรียนรู้อย่างไร.กรุงเทพฯ: สถาบันสงเคราะห์เด็กหญิง
ปากเกร็ด.
- มนเทียน ทุมพันธ์. (2546). ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมี
ส่วนร่วม. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มณฑนา รุสิตานนท์. (2544). ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาต่อการ
จัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนชุมชนวัดพิชิตปิตยาราม. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- มยุรี เศวตน้อย. (2542). คุณลักษณะของครูที่ดีตามแนวคิดของนักเรียนประถมศึกษาสังกัด
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- มัลลวีร์ อุดุลวัฒน์ศิริ; และคณะ. (2543). จิตวิทยาการปรับตัว. ขอนแก่น: ภาควิชาจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- มารศรี สุธานี. (2540, ธันวาคม). วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน. วารสารการศึกษา กทม. 21(3)
- ยุวรัตน์ จงใจรัตน์. (2547). การศึกษาการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนในการจัดการศึกษา ปฐมวัย ในโรงเรียนปฏิบัติการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวนุช ทานาม. (2545). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวพา เดชคุปต์. (2542). การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- เยาวเรศ ไหลอุตม. (2541). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่งรัตน์ ชัยสำเร็จ. (2553). อัตลักษณ์ภาพลักษณ์และชื่อเสียงขององค์กร. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ราศรี ทองสวัสดิ์. (2552, กุมภาพันธ์-พฤษภาคม). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 3(1).
- ราชบัณฑิตสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: อักษรการพิมพ์.
- จำไพ โภมุก. (2545). บทบาทของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเขตจอมทองสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏนครปฐม. ถ่ายเอกสาร.
- วชิราพร มหาวงศนันท์. (2547). การสร้างแบบประเมินพฤติกรรมการสอนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดของครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์สำนักงานเขตบางกอกน้อยสังกัดกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ พยัคฆ์เมธี. (2546). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอตอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ รักกิจชัย. (2540). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- วสันต์ ลาจันทร์ก. (2548). การจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 4.รายงานการศึกษาอิสระศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

- วัฒนา ปุญญฤทธิ์. (2542). การจัดสภาพแวดล้อมในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร.
- วิจิต สมศักดิ์. (2540). การศึกษาพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนเข้าโรงเรียนของผู้ปกครองระดับก่อนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วิชาญ สุวรรณวงษ์. (2549). การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 ตามการรับรู้ของครู. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- วิภาวี มหารักขกะ. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้บรรยากาศองค์การกับพฤติกรรมการทำงานของพนักงานสายปฏิบัติการโรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิลาวลัย มาคุ้ม. (2549). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิวรรณ สารกิจปรีชา. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). การบริหารหลักสูตรทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรภาพิพัฒนา.
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์; และปราณี สุทธิสุนทร. (2550, มกราคม). การอบรมเลี้ยงดูเด็ก. วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา. 5(1).
- ศิริชัย กาญจนवासี. (2548). ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิธร เวียงเหล็ก. (2542). ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินิพนธ์ กศ.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สมชัย ชันขวา. (2544). ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สมพร สุทัศน์ีย์. (2544). จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายญาติ เพ็ญเขมร. (2541). การศึกษาสภาพการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอภูผาม่านสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา).มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สายทอง โพธิ์น้ำเที่ยง. (2550). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2538). แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ: แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.
- (2548). การพัฒนาโครงการเด็กนักวิจัยและการประเมินเน้นเด็กเป็นสำคัญ (ปีที่ 1). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมบัติ สว่างสวย. (2550). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีโรงเรียนธัญรัตน์จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุปรีชา หิรัญโร. (2551). การพัฒนาองค์การและสภาพแวดล้อม. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สุปราณี รื่นพิทักษ์. (2545). การศึกษาความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวรรณณี หาญกล้า. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของครูกับการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูสำนักงานอาชีวศึกษามหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพิชญา ธีระกุล. (2555). เอกสารประกอบการเรียนวิชาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (ฉบับอัดสำเนา). พิษณุโลก: ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุนันท์ พรหมประกอบ. (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมของนักศึกษาอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การพัฒนาครอบครัวและสังคม). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.

- สุวัช พานิชวงษ์.(2546). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2549). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.
- สุภาพร สุวรรณศรีนนท์. (2549). การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในเขตบางกอกน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุณีย์ สวนศรี. (2552). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนสาธิตน์พิทยา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพรรณิ วรรณเพชร (2551). การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนในเครือมารีวิทย์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาพร รัตน์น้อย. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพันธ์ ยันต์ทอง. (2553). การบริหารโรงเรียนนวัตกรรมเทคโนโลยีประสบการณ์. กรุงเทพฯ: กรมศาสนา.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2550). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: อรุณสภาลาดพร้าว.
- (2544ก). นโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย(0-5ปี). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- (2544ข). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: อรุณสภาลาดพร้าว.
- (2545ก). แนวปฏิบัติของพ่อแม่ผู้ปกครองในสถานศึกษาเอกชน เพื่อการปฏิรูป การเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544.กรุงเทพฯ: อรุณสภาลาดพร้าว.
- (2545ข). รายงานการศึกษาเรื่องความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน. กรุงเทพฯ: พริกหวาน.
- (2554). บทบาทของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2555, จาก www.obec.go.th

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2555ก). *การศึกษากรณีตัวอย่างการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในต่างประเทศ*. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2555, จาก www.nfe.go.th/main_doc/cas_nfe.pdf.
- (2555ข). *การมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2555, จาก <http://www.obec.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2556). *แนวทางการบันทึกผลงานและคุณความดีของข้าราชการพลเรือน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/uploads/file/070903%20PerformanceRecord01.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *มาตรฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2541*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *สถานศึกษากับการจัดการความรู้เพื่อสังคม*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). *กรอบนโยบายหลักเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2554-2561)*. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2555, จาก http://onec.go.th/onec_main/page.php.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2541). *รายงานการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา.
- ห่วน พันธุ์พันธ์; และกิติมา ปรีดีลภ. (2545). *การบริหารเพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: เบลโล่การพิมพ์.
- อนงค์ อนันตริยเวช. (2539). *การมีส่วนร่วมในการบริหารมหาวิทยาลัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทย*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (วิชาการอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อนุสรณ์ สองเมือง. (2549). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในอำเภอควนกาหลงจังหวัดสตูล*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. ถ่ายเอกสาร.
- อังศิธร พวงแพ. (2544). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลจังหวัดนราธิวาส*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- อัญชลี กีสี่. (2551). *การศึกษารูปแบบการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารและครูหัวหน้าสาระ โรงเรียนในเครือข่ายแม่มาลี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพร ยศหล้า. (2549). *ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตห้วยขวางกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. ถ่ายเอกสาร.

- อรประภา แสนพรหมจันแดง. (2547). ศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- อรนุช ชัยยะวิริยะ. (2552). ความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลสตูล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2545). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา สุขารมณ. (2542, สิงหาคม). EQ กับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก. วารสารพฤติกรรมศาสตร์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ไบโหมเอ็ดดูเคท.
- (2542). การจัดการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อารมณ สุวรรณपाल. (2547). ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). รายงานการวิจัยการศึกษาแนวคิดทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management). กรุงเทพฯ: อรุณสภา.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2547). หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ: อนงค์ศิลป์การพิมพ์.
- เอกสิงห์ ชัยยศ. (2551). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านคลองหา -นาเตี๋ยะ) สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- อำนาจ บุญทวี. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านสำโรงอำเภอतालसुम จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- อำไพ พรรณปัญญาโรจน์. (2545). การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- Abrams, L.S. (2000). Planning for school change school-community collaboration in a Full-service elementary school. *Urban Education*. 35(1): 79-103.
- Ann Logston. (2009). *Parent participation in the Individual Education*. New York Times.
- Bell – Gredler. (1986). *Learning and instruction*. New York: Macmillan.
- Berger, E.H. (1995). *Parents as Partners in Education*. New Jersey: Merrill.
- Brewer, Jo Ann. (1995). *Preschool Though Primary Grades*. A Simon and Schuster Company.

- Brittingham, J.; & J.A. Sherman. (1998). *Observation and participation in early childhood settings: A practicum guide*. Toronto: Allyn and Bacon.
- Bronfenbrenner. (1979). *The Ecology of Human Development: Experiments by Nature and Design*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Brown, Johnnie Anthony. (2012). *An Evaluation of The Effect of School Mased Management on Perceived Principal and School Effeteness at A Public School*. New York: Rural
- Coeh, John M.; & T.N. Uphoff. (1997). *Rural Development Participation: Concepts and Measure for Project Design Implementation and Evaluation*. New York: Rural Development Committee Center for International Studies: Cornell University.
- Cowie, A.P. (1999). *English Dictionaries For Foreign Learners: A History*. Oxford: Clarendon Press.
- Colorado Cololin. (2008). *How to get involved in your child's School activities*. The Nation Institute for literacy and the U.S. Department of Education office of Special Education programs.
- Danie;l & F.L. Rayna. (1996). *Home Environment: The family and Cognitive Development*. Boston: Allyn and Bacon.
- Darren. (1997). *The Meaning of Participation*. In Brand, Peter Charles. Community Participation: Procedings. *Habinet International Seminar*. Colombia.
- Decker, C.A.; & Decker, J.R. (1992). *Planing and Administering Early Childhood Programs*. 5th ed. New York: Mcmillan.
- Dembo. (1994). *Applying Educational Psychology*. Boston: Allyn & Bacon Incorporated.
- Dervill; & Munday. (1984). *Effective Leadership in Voluntary Organizations*. Chicago: Follett.
- Epstein; et al. (1997). *School, Family, and community partnerships*. Corwin: Thousand-Oaks, CA.
- Erikson. (1963). *Childhood and Society*. New York: W.W.Norton & Co., Inc.,
- Essa, Eva. (1996). *Introduction to Early Childhood Education*. 2nd ed. Albany: Delmar.
- Feeney; et al. (1991). *Who Am I in the Lives of Children?*. 5th ed. New Jersey: Merrill – Prentice Hall.
- Gramet, K.B. (1997, November). Parent participation in shared decisionmaking: How is it working (Parent involvement, School districts). *Dissertation Abstracts International*. 56(05).
- Griffiths. (1959). *Administrative*. New York: Appleton-Century & Crofts.
- Gustavo, Wilehch-Chaux. (1992). *The Meaning of Participation*. In Brand, Peter Charles. Community Participation: Procedings. *Habinet International Seminar*. Colombia.

- Hill Charles W.L. and Jones Gareth R. (2000). *Strategic Management Theory. An Integrated Approach*. 3rd ed. U.S.A: Houghton Mifflin company.
- Hoy; & Miskel. (2001). *Educational Administration*. Singapore: MC Graw-Hill International Edition.
- Kathleen Cotton; & Wilkelund Reed Karen. (2001). *Parent Involvement in Education*. School improvement Research Series. Retrieved 16/8/12,/from/http://www.nwrel.org/scpd/sirs/3/cu6.html.
- Katz, L.G.; & S.C. Chard. (2000). *The Project Approach: An Overview*. In J.L. Roopnarine, J.E Johnson (eds), *Approaches to early childhood education*. Coulmbus, HO: Merrill.
- Krejcie, Robert V.; & Darlye W. Morgan. (1970, August). Determining Sample Size for Research Activities. *Journal of Education and Psychological Measurement*. 13(3): 608.
- Martin Alex. (2009). *Your Home and Family Guide-Parents' Involvement in Children' Education. Dissertation Abstract the Importance of Parental Involvement is an Accelerating and Motivating factor in their Children' Education is a Worldwide-Accepted Fact*. New York: Free Press.
- McCroskey, J.C. (1972). *The Implementation of a Large-Scale Program of Systematic Desensitization for Communication Apprehension*. Speech teacher.
- Morrison. (1998). *Early Childhood Education Today*. 7th ed. New Jersey: Prentice–Hall.
- Moody. (1983). *Decision Making: Provan Methods for Better Decision*. Singapore: MC Graw-Hill Book Company.
- Moorhead; & Griffin. (1992). *Decision Making and Creativity*. London: Houston Mifflin.
- Person, James Lunceford. (1993, August). An Examination of the Relation Between Participative Management and Perceived Institutional Effectiveness in North Carolina Community Colleges. *Dissertation Abstracts International*.
- Roger; & Rekha. (1976). *Communication in Organization*. New York: Trade Paperback.
- Schramm. (1954). *How Communication works, in the Process and Effects of Mass Communication*. Urbana: The University of Illinois.
- Seriovnni; & Others.(1992). *Educational Governance and Administartion*. 3rd ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Sheldon, S.B. (2009). *Parents' Social Networks and Beliefs as Predictors of Parent Involvement*. *Elementary School Journal*.

- Stoop; & M.L. Rafflerty. (1997). *School Programs and Teacher Practices of Parent Involvement in Inncity Elementry and Middle Schools.*
- Walton. R. E. (1975, January). Improving the Quality of Work Life. *Harvard Business Review.* 7(3).
- White, A.T. (1982). *Why Community participation? Adiiscussion of the Argument Go,CommunityParticipation:Current Issue and Lesson Learned.* United Nations 1982 Children's Fund.
- Woodill. (1992). *International Handbook of Early Childhood Education.* Hamden, CT: Graland.
- Yoder, John H. (1992). In Search of Good Teacher: Perception of Teacher in Botswana. *Ducuments.*

ภาคผนวก

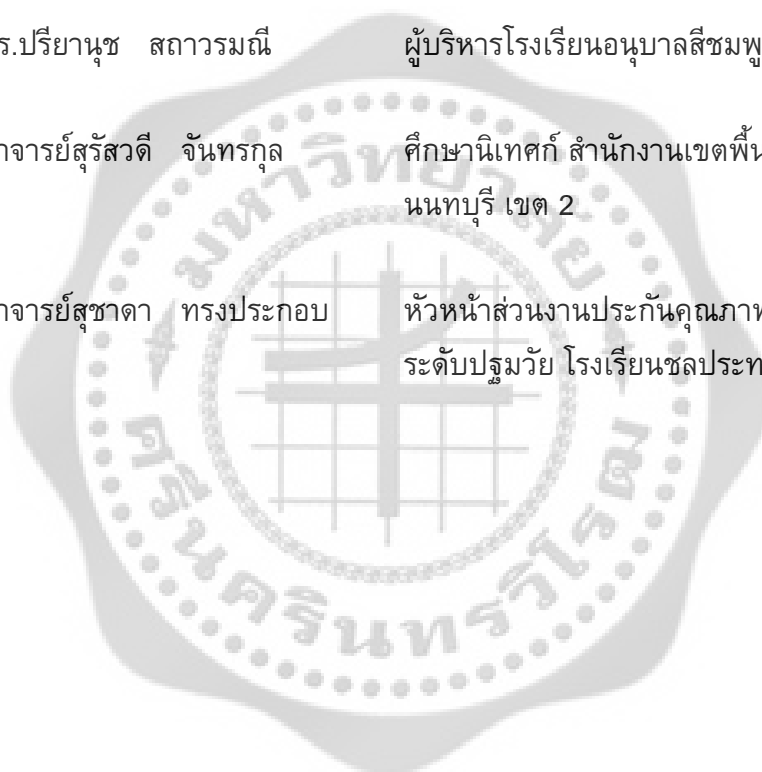

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผศ.เรื่อโท ดร.ไพบูลย์ อ่อนมั่ง อาจารย์วัดผลและประเมินผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร.ปรียานุช สถาวรมณี ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสีชมพู่
4. อาจารย์สุรัสวดี จันทรวงศ์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นนทบุรี เขต 2
5. อาจารย์สุชาดา ทรงประกอบ หัวหน้าส่วนงานประกันคุณภาพการศึกษา
ระดับปฐมวัย โรงเรียนชลประทานวิทยา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชลประทานวิทยา
2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยองค์การ
3. แบบสอบถามนี้ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น
4. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพจริงของสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียน

นางสาวเมลดา รัตนวงศ์

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง เกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
- ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา
- ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

2. ฐานะทางเศรษฐกิจ

- น้อยกว่าหรือเท่ากับ 7,500 บาท
- 7,501 – 10,000 บาท
- มากกว่า 10,001 บาทขึ้นไป

3. อาชีพ

- รับราชการ/พนักงานของรัฐ
- รัฐวิสาหกิจ
- รับจ้าง
- ธุรกิจส่วนตัว

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับ
ปฐมวัย**

คำชี้แจง ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นในบริบทของท่านในแต่ละข้อตามความมากน้อย โดยทำ

เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 หมายถึง มากที่สุด

4 หมายถึง มาก

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	ระดับ				
	5	4	3	2	1
1. ในขณะที่อยู่บ้านท่านดูแลเอาใจใส่บุตรหลานของท่านในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
การอบรมเลี้ยงดู					
1.1 การรับประทานอาหาร					
1.2 การขับถ่าย					
1.3 ความปลอดภัยในการเล่น					
1.4 การรักษาความสะอาดร่างกาย					
1.5 การนอน					
2. ท่านปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
การติดต่อสื่อสาร					
2.1 ร่วมปฐมนิเทศผู้ปกครอง					
2.2 ติดต่อครูด้วยเครื่องมือสื่อสาร					
2.3 ไปพบครูที่โรงเรียน					
2.4 เขียนถาม-ตอบ สารสัมพันธ์ของนักเรียน					
2.5 เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ					
2.6 ติดตามวารสารของทางโรงเรียน					

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	ระดับ				
	5	4	3	2	1
การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา					
2.7 จัดกิจกรรมที่เชี่ยวชาญให้กับครู					
2.8 เสนอผลงานของท่านต่อครู					
2.9 สนับสนุนปัจจัยเพื่อพัฒนาครู					
2.10 สนับสนุนปัจจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียน					
การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน					
2.11 จัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องใช้ทางการเรียนที่เหมาะสมกับวัยให้บุตรหลาน					
2.12 จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยให้บุตรหลาน					
2.13 สอนบุตรหลานกล่าวคำทักทาย					
2.14 สอนบุตรหลานกล่าวคำขอบคุณ					
2.15 สอนบุตรหลานกล่าวคำขอโทษ					
การตัดสินใจ					
2.16 ร่วมวิเคราะห์และแก้ปัญหาของทางโรงเรียน					
2.17 ร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน					
2.18 เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา					
การระดมทรัพยากร					
2.19 จัดหาผู้สนับสนุนทางการเงินให้กับทางโรงเรียน					
2.20 จัดหาผู้เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านให้กับทางโรงเรียน					
2.21 ประชาสัมพันธ์แหล่งวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยองค์การกับการมีส่วนร่วม

คำชี้แจง ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นของท่านในแต่ละบริบทของทางโรงเรียนตามความมากน้อย

โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ปัจจัยองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับ				
	5	4	3	2	1
3. ท่านมีความคิดเห็นในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
สภาพแวดล้อมของโรงเรียน					
3.1 บริเวณโรงเรียนร่มรื่น					
3.2 สนามเด็กเล่นมีความปลอดภัย					
3.3 อุปกรณ์เครื่องเล่นเพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
3.4 การจราจรภายในโรงเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
3.5 โต๊ะ-เก้าอี้ มีความเหมาะสมกับนักเรียน					
3.6 โต๊ะ-เก้าอี้ เพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
3.7 อุปกรณ์ในห้องเรียนเพียงพอ					
3.8 สื่อการเรียนรู้ภายในห้องเรียนเหมาะสม					
3.9 บริเวณห้องเรียนสะอาด					
การบริหารงานของผู้บริหาร					
3.10 ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ดี					
3.11 ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น					
3.12 ผู้บริหารมีความสุจริต					
3.13 ผู้บริหารมีความยุติธรรม					
3.14 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
3.15 ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของคุณ					

ปัจจัยองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับ				
	5	4	3	2	1
การจัดการเรียนการสอนของครู					
3.16 ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี					
3.17 ครูสามารถควบคุมชั้นเรียนได้					
3.18 ครูจัดบรรยากาศการเรียนรู้ทางบวก					
3.19 ครูใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
3.20 การแต่งกายของครูมีความเหมาะสม					
3.21 ครูมีกิริยาสุภาพ					
3.22 ครูพูดจาไพเราะ					
ผลงานของโรงเรียน					
3.23 โรงเรียนมีชื่อเสียงด้านกิจกรรมนักเรียน					
3.24 โรงเรียนมีชื่อเสียงด้านวิชาการ					

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวเมลดา รัตนวงศ์
วันเดือนปีเกิด	4 มีนาคม 2528
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	187/84 หมู่2 ต.บางตลาด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครูผู้สอนแผนกปฐมวัย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนชลประทานวิทยา อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2545	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี
พ.ศ.2549	วิทยาศาสตร์บัณฑิต จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ.2556	การศึกษามหาบัณฑิต จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

